CELJE, 6. JULIJA 1972 — ŠTEVILKA 27 — LETO XXVI — CENA 1 DIN

NOVI tednik

GLASILO OBCINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

OB ŽALSKEM PRAZNIKU

Sleherni praznik je priložnost, da se ozremo nazaj in pregledamo kaj je bilo storjeno v minulem času, prav tako pa je potrebno da se ozremo tudi po nalogah za v bodoče.

Dobri gospodarski uspehi v preteklem letu in smelo začrtani nadaljnji razvojni načrt gospodarstva, veliki premiki v tehnologiji ter produktivnosti dela in zdrave ambicije naših proizvajalcev, so nam prav gotovo porok nadaljnje rasti gospodarstva naše občine. To bo tudi v bodoče omogočalo boljše zadovoljevanje skupnih potreb občanov. Na tem področju v preteklem letu, kljub temu, da nismo mogli zadovoljiti vseh potreb in želja, ni bilo storjenega malo.

V teh prazničnih dneh otvarjamo novo osnovno šolo v Taboru, Savinov salon s kmeljarskim in gasilskim muzejem v Žalcu, asfaltirani cesti Dolenja vas—Šešče in Gorenja vas—Matke. Zgradili smo nov vodovod na Vranskem, ob 8. marcu pa je dobil Žalec nove prostore za otroško varstveno ustanovo in glasbeno šolo. Doseženi uspehi so odraz močne solidarnosti naših občanov, njihove pripravljenosti tudi materialno prispevati k reševanju skupnih potreb, zelo razgibane dejavnosti krajevnih skupnosti in občine kot celote. Izredno uspel referendum za izgradnjo in obnovo osnovnih šol v naši občini, ki smo ga imeli konec lanskega leta, nam to kar najboli potrjuje.

Zelo razgibano kulturno prosvetno življenje v občini dokazuje, da je novo ustanovljena temeljna kulturna skupnost delo pravilno zastavila, kar potrjujejo tudi potrebo njene ustanovitve in ureditve ustreznega financiranja tega pomembnega področja. V mnogih kulturno prosvetnih ruštvih je zelo živahno delo, nekatera izmed njih pa s svojim kulturnim poslanstvom posegla celo med zamejske Slovence. Se zlasti je pomembno to, da se vanje aktivno vključujejo tudi mladi ljudje, ki tod najdejo možnosti za svoje aktivno udejstvovanje.

Uspehi v gospodarstvu in negospodarstvu so močno povezani z uspešnim razvojem kvalitativno novih samoupravnih odnosov. Te bo tudi v bodoče treba nenehno utrjevati in poglabljati.

Naloge, ki neposredno stoje pred nami niso majhne. Pričenjamo z izgradnjo treh novih šol in to v Šempetru, Vinski gori in na Vranskem. Tudi program komunalnih del je obširen in zahteven. Čas in razvoj terjata nadaljnje integracijske procese v gospodarstvu. Pred nami je tudi ustanovitev temeljne telesno-vzgojne skupnosti in ureditev njenega financiranja. Hiter gospodarski razvoj, povezan z razslojevanjem kmečkega prebivalstva nujno zahteva združitev delavskega in kmečkega zdravstvenega zavarovanja. Smo pred javno razpravo o nadaljnjih spremembah zvezne in republiške ustave, novim skupščinskim sistemom in volitvami v naše skupščine.

Pri vseh teh bodočih naporih pa bodo uspeli, le z našo že izpričano solidarnostjo. V širok splet družbeno političnih dogajanj moramo aktivno vključiti šarok krog občanov.

Vsem občanom žalske občine čestitamo za praznik!

VLADO PLASKAN

Tisoči, kot ona dva, ANGELA BORŠIČ in ADAM TAVČAR iz žalskega gradbenega podjetja »GRADNJA«, odhajajo sleherni dan na svoja delovna mesta, da bi ustvarjali nove dobrine, nov dohodek. Tisoči širom naše regije v teh dneh načrtujejo svoje bodoče delo v okviru temeljnih organizacij združenega dela in na osnovi ustavnih amandmajev. Med njimi pa so tudi delavci in občani občine Žalec, ki praznujejo jutri, v petek 7. julija svoj občinski praznik. Čestitamo!
Foto: BERNI STRMČNIK

Po obisku Franceta Popita v Celju

ZK ŠE BOLJ KONKRETNO

Predsednik centralnega komiteja ZKS France Popit in sekretar sekretariata inženir Andrej Marinc sta prejšnji teden končala celodnevni obisk v Celju na razgovoru z aktivom neposrednih proizvajalcev — članov ZK.

Katere so bistvene ugotovitve in razmišljanja, ki so bila prisotna v razgovorih s predsednikom in sekretarjem slovenskih komunistov?

Celjskim komunistom pomeni nedvomno pomembno priznanje predsednikova ugotovitev, da je sedanja politična usmeritev ZK v občini pravilna in da so tudi delovni rezultati dobri. Sedanji politični in družbeni trenutek pa zahteva, da je delo ZK še konkretnejše, še bolj operativno. V mnogih občinah in organizacijah združenega dela, na primer, tožijo, da ne vedo, kako bi začeli z uresničevanjem ustavnih dopolnil. Čakajo, namesto, da bi ustanovili posebne delovne skupine, ki bi v nekaj večjih delovnih kolektivih sistematično analizirale razvitost samoupravnih odnosov in samoupravne akte postopno pa preudarno oblikovali glede na zahteve ustavnih dopolnil.

Seveda ne moremo biti nestrpni, ko gre za pripravo sprememb v samoupravnem sistemu in delu organizacij združenega dela. Ne moremo pa tudi biti le načelni ali pa čakati na že izdelane vzorce, kako k čemu pristopiti.

Skoraj podobna ocena velja za integracijska gibanja. ZK je v zadnjih mesecih zelo konkretno spodbudila razgovore o večjem tehnološkem in proizvodnem povezovanju razdrobljenega slovenskega gospodarstva. Tudi v Celju to ugotavljajo. Na eni izmed zadnjih sej komiteja so zelo kritično spregovorili prav o kovinsko predelovalni industriji, o njenem zaostajanju, o preskromni povezanosti med delovnimi kolektivi, pa tudi o tem, da bi morali v skrbno izdelanih razvojnih programih predvideti prepotrebne integracije. In ker je v vodstvenih strukturah premalo samopobude, je komite v neposrednih razgovorih z vodilnimi ekipami že nakazal nekatere rešitve.

Celjani so v razgovorih s predsednikom Francetom Popitom opozorili tudi na nadaljnji razvoj srednjega in višjega šolstva v celjski regiji. Pri tem so bili kritični do republiških šolskih in oblastnih organov, ki že več kot leto dni zavlačujejo z odgovorom, kako bo z razporeditvijo višjih šol v Sloveniji. Celjska regija želi imeti oddelek pedagoške akademije, oddelek višje ekonomske komercialne šole (1. in 2. letnik), višjo tehniško šolo, verjetno pa bo v najkrajšem času izpostavljena še zahteva po višji pravni šoli. Kljub jasnim in tehtnim utemeljitvam republika vztrajno in neodgovorno molči. Predsednik France Popit in sekretar Andrej Marinc sta podprla prizadevanja regije pri oblikovanju višjega šolstva na območju, ki ima močno srednješolsko zaledje in velik kadrovski deficit.

V ospredju razgovorov so bila med obiskom še tale vprašanja: Kako okrepiti samoupravljanje, kakšna bo vloga političnih organizacij pri uresničevanju dopolnil, kako se mora ZK še bolje samoorganizirati, kako se naj v ZK še bolj čuti vpliv neposrednih proizvajalcev — članov ZK in druga.

J. V.

SLAVJE NA PLANINI

V soboto popoldne je bila na Planini velika svečanost, katere so se poleg najvidnejših družbeno političnih delavcev občine Šentjur in domačinov udeležili tudi predsednik skupščine SRS SERGEJ KRAIGHER, podpredsednik skupščine dr. JOŽE BRILEJ, bivši komandant Kozjanskega odreda MARJAN JERIN, sekretar medobčinskega sveta ZKS Celje JANEZ ZAHRASTNIK, zvezna poslanca LIPUŽIČ in BUCAR ter predsednika občinskih skupščin Šmarje in Laško, BENO BOŽIČEK in MIHA PROSEN. Svečanost je bila namenjena poimenovanju nove osnovne šole na Planini, ki sedaj nosi ime slavnega Kozjanskega odreda. Šola pomeni veliko pridobitev za Planino in je pomemben uspeh Šentjurja. »To je samo prvi korak v našem razvoju«, je med drugim omenil predsednih občinske skupščine Šentjur, ACI SVETINA. Ravnatelj ZAGAR je zatem govoril o zgodovini šolstva na Planini in v Šentjurju, gradnji šole, njenem pomenu in sedanjem stanju šolstva v Šentjurski občini. Otroci, folklorna skupina in pevski zbor Šentjurja so izvedli bogat kulturni program, nato pa so si udeleženci ogledali šolo. MARJANA JERINA so zaprosili, da je odkril spominsko ploščo v šoli. Sobota je bila tako za Planino zelo pomemben dan.

—ms

STOP – pop moda shop

MLADO ZA MLADE

2. nadstropje

VELEBLAGOVNICA T

z urednikove mize

Vsem bralcem in bralkam, ki sodelujejo v nagradni igri Naše vprašanje — vaš odgovor moramo sporočiti, da je igra v današnjem tedniku zaradi tehničnih razlogov izpadla. Prihodnjič pa bo spet vse v redu.

V redakciji se že občuti počitniško razpoloženje, saj že počasi kapljamo na dopuste. V teh dneh si bom oddahnil tudi sam in nadomeščal me bo Jure Krašovec. V uredništvu pa je začelo z delom nekaj praktikantov in ti nam bodo pomagali iz zadrege, ko nas bo premalo. Med nami so Darja Jejčič, Milojka Vovk, Boris Mlinar in Branko Jeranko.

Na štirinajstih straneh današnjega tednika smo precej prostora namenili občinskemu prazniku v Žalcu. Žalski občani praznujejo jutri, mi pa dajemo danes v našem časniku bogat prerez gospodarskih uspehov žalskih delovnih organizacij.

In kaj še morate prebrati? Začetek podlistka Spomini zlatega maturanta, intervju z Zvonetom Draganom o uresničevanju ustavnih dopolnil, zapis z iger bratstva in enotnosti v Tuzli, o vojaških vajah partizanskih enot celjske in konjiške občine ... pa še marsikaj!

VAŠ UREDNIK

prometne nesreče

PODRL SEMAFOR

ADOLF DOLINAR, 34, iz Vojnika, je pripeljal z osebnim avtomobilom iz Žalca in na semaforiziranem križišču na Ljubljanski cesti zavil na levi vozni pas proti levemu odcepu, kjer je podrl semafor, pupinov stožec in prometni znak. Avtomobil se je prevrnil na streho. Manjše odrgnine sta dobila HUGO LEDL in ALOJZ PERKO, iz Vojnika. Škode je za 15.000 dinarjev.

KOLESAR NEZAVESTEN

CIRIL CENTRIH, 23, iz Trobendola pri Laškem, je vozil z motorjem po Teharski cesti proti Celju, ko mu je pripeljal nasproti po levi strani ceste kolesar AMON. Po trčenju so kolesarja odpeljali nezavestnega v bolnišnico, lažje poškodbe pa je dobil tudi Centrih.

VRGLO GA JE IZ AVTA

FRANJO ADAMLJE, iz Slovenskih Konjic, je vozil z osebnim avtomobilom po Celjski cesti v Konjicah, ko mu je pripeljal nasproti voznik osebnega avtomobila PETER KUKOVIČ, 23, iz Bežine. Zaradi hitrosti je Kukovič pred srečanjem močno zaviral. Zaneslo ga je na levo stran ceste, kjer je trčil v prvi avtomobil. Sila trčenja je vrgla iz avtomobila Kukoviča in njegovo ženo, ki se je pri tem laže poškodovala. Škode na vozilih je za 12.000 dinarjev.

ZLOMLJENE VILICE

BRANKO LIPAR, 18, iz Celja, se je peljal po kolovozni stezi med Kompolami in Štorami. Vozil je z neregistriranim mopedom in brez vozniškega izpita. Ko je peljal po klancu, so se na mopedu zlomile prednje vilice. Pri padcu je dobil pretres možganov in druge poškodbe.

TOVORNJAK IN KOLESAR

VILJEM KOVAČ, 32, iz Štor, je vozil s tovornjakom po Mariborski cesti v Celju proti Vojniku in v Gaberju zavil na desno proti samopostrežni trgovini, ne da bi se prepričal o varnosti. V tem trenutku je za njim pripeljal po kolesarski stezi s pony ekspresom MIROSLAV RISTIČ, 21, iz Celja. Kovač ga je zadel in zbil po cesti. Rističa so zaradi lažjih poškodb odpeljali v celjsko bolnišnico.

SPREGLEDAL SMEROKAZ

EDO KLARER, 31, iz Celja, je vozil z osebnim avtomobilom iz Celja proti Ostrožnemu ter pravočasno nakazal spremembo smeri z levim smernim kazalcem. Za njim je pripeljal kolesar KAREL ZUPANC, 57, z Babnega, ki je spregledal levi smerokaz in hotel avtomobil prehiteti. Pri tem je trčil vanj in padel. Dobil je lažje telesne poškodbe.

AVTOMOBIL NA NJIVO

JOŽE GRUM, 34, iz Celja, je vozil z osebnim avtomobilom iz Šentruperta proti Mozirju. Na dvojnem ovinku je zapeljal s ceste na njivo, kjer se je avtomobil večkrat obrnil. Grum se je pri nesreči težje poškodoval. Škode na avtomobilu je za 20.000 dinarjev.

AUREA
kovinsko predelovalno podjetje
CELJE
izdelujemo vse vrste kovinske galanterije, značke, embleme, plakete, srebrne kontakte.

ingrad
CELJE
ZA VAŠE UGODJE — SODOBNA STANOVANJA
PROIZVODNJA GRADBENEGA MATERIALA:
betonska okna
betonske cevi
betonska opeka
betonske montažne garaže
betonske plošče za tla
PROJEKTIRAMO VISOKE IN NIZKE GRADNJE

CELJE

Poročilo se je 13 parov, od teh: FARTELJ MILAN in KOROŠEC OLGA, oba iz Celja; KOTNIK IVAN in AŠIČ MARIJA, oba iz Zadobrove; ZAGAJŠEK JANEZ, Črnotica in NOVAK IVANKA, Šentjanž; GREGORC ANTON, Bezn. Bukovje in ŠIBANC DRAGICA, Beli Potok; HIMMELREICH BRANKO, Celje in ŠEŠERKO HELENA, Bukovje v Babni gori; SKINDER FRANC, Brežice in PUŠNIK MARJANA, Pišece;

GORNJI GRAD

KUŽNIK IVAN, 22, ključavničar, Ljubljana in VERŠNIK MARIJA, 19, natakarica, Bočna;

HRASTNIK

GRAŠAK VOJKO, avtomehanik in JENKO JELENA, laborantski tehnik, oba iz Hrastnika; DOLANC MARJAN, strojni tehnik in ZDOVC SILVA, ekonomist, oba iz Hrastnika;

ŠMARJE PRI JELŠAH

KRISTAN IVAN, Dvor in LONČAR DRAGA, Velinci

ŽALEC

Poročilo se je 7 parov, od TEH: KOKOVNIK JANEZ, 23 in VUZEM DRAGICA, 18, oba iz Podvrha; ŠINKOVEC ANTON, 25, Šmatevž in CIZEJ ZOFIJA, 20, Šentrupert; NOVAK JOŽEF, 32, Ločica pri Vranskem in PEVEC DRAGOSLAVA, 23, Močle; STRUCELJ JANKO, 23, Prihova in NOVAK ANICA, 22, Letuš; PAJK EDVARD, 29, Dobriša vas in LEŠKOVŠEK DANIJELA, 24, Maribor; TANJŠEK RUDOLF, 27, in ZABUKOVNIK FRANČIŠKA, 23, oba iz Dobriča;

CELJE

ZALOŽNIK DOROTEJA, 58, Nova Dobrava; STROPNIK MARIJA, 57, Skorno; STOPAR FRANČIŠEK, 69, Radeža; MARTINČIČ ALBIN, 54, Jagnjenica; PRODNIK ALOJZ, 43, Robanov kot; GORJUP IGNAC 72, Polže; WEISENBACH MATILDA, 73, Klanc; ŠKRINJAR JANEZ, 66, Celje; ROMIH FRANC, 67, Vitanje; SOTOŠEK AVGUŠTIN, 69, Novo Celje; OZVALD MARIJA, 82, Celje; ADAMIČ FRIDERIK, 72, Drešinja vas; KOROŠEC KARL, 26, Lopata; GOLEC KATARINA, 75, Ljubečna;

HRASTNIK

JELEN MATIJA, 65, upokojenec, Dol pri Hrastniku; JOVAN ALOJZIJA, 74, preužitkarica, Turje

ŠMARJE PRI JELŠAH

GROŠEK FRANČIŠKA roj. Vreš, 50, Rogatec; GREGORČIČ JOŽEFA, 60, Sv. Jurij; DROVENIK JAKOB, 74, Gaberce; POGLAVŠEK MARIJA, roj. Jagodič, 78, Bobovo pri Šmarju; GOLEŽ MARIJA, roj. Čebular, 67, Završe pri Grobelnem; ZDOLŠEK KAROLINA, roj. Zupanc, 42, Pijovci

ŽALEC

LAVRINC ALOJZ, 75, kmet, Kasaze; STANKE ALOJZIJ, 73, soc. podpiranec, Dobriša vas; ZALOKAR JANEZ, 68, upokojenec, Dobirša vas; ŠINKOVEC VIKTOR, 79, upokojenec, Dobriša vas; OGRAJENŠEK MARIJA, 75, kmetovalka, Kale; OCVIRK JOŽEFA, 65, kmetovalka, Arja vas; ŠTORMAN BOGOMIR, 51 kmet, Trnava; PETELINŠEK ZDENKO, 45, upokojenec, Polzela; HERMAN TEREZIJA, 81, soc. podpiranka, Žalec.

CELJE

25 dečkov in 29 deklic

V vsak dom NOVI TEDNIK

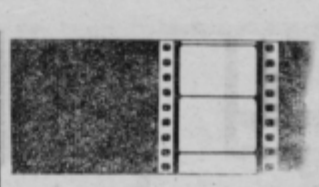

UNION: od 6. julija do 9. julija italijansko-ameriški barvni film »Cjamango« od 10. do 11. julija angleško- italijansko-francoski barvni film »Na vrsti si, da umreš od 12 julija dalje ameriški barvni film »Prgišče svinca«

METROPOL: od 6. julija do 9. julija ameriški barvni film »Ne vznemirjaj kavboja, kadar ljubi« od 10. julija do 12. julija ameriški barvni film »Camelot« od 13. julija dalje jugoslovanski barvni film »Poslednja postaja«

DOM IN LETNI KINO: od 6. julija do 7. julija italijanski barvni film »Za dolar več« od 8. julija do 9. julija mehiški barvni film »Srebrna maska« od 10. julija do 12. julija ameriški barvni film »Tajni agent Flint« od 13. julija film »Jugozahodno od Sonore«

DOBRNA: od 8. julija do 9. julija angleš.-ital.-francoski barvni film »Na vrsti si, da umreš«

S CELJSKE TRŽNICE

Celjska tržnica je bila zelo dobro založena z vsem, od sadja do zelenjave, dovolj pa je bilo tudi jajc, skute in cvetja. Izbira je resnično velika. Mnogo je bilo marjetic, manj pa nageljčkov, ki so zelo poceni. Že približno teden dni so v prodaji fige, vendar so še vedno prava poslastica v poplavi breskev in marelic, ki so po 10.- din.

Primanjkuje jagod in borovnic, nadomestilo zanje so maline po 14.- din.

Veliko je zelenjave, posebno solate po 6.- din, kumare po 8.- din, novi krompir po 2,50 din, paprika po 12.- din in grah ter stročji fižol po 10.- din. Največ je paradižnika, ki so ga pripeljali iz Makedonije, prihodnji teden pa pričakujejo paradižnik že iz Kopra.

Med gobami je največ lisičk po ceni, ki se vrti med 10-20.- din, manj pa je ajdovk, vendar so dražje. Kot ponavadi je na trgu tudi dovolj jajc po 0,80.- din, skute in smetane.

D. J.

V ZNAMENJU NOV

Prireditev ob prazniku občine Laško, rudarskem prazniku in Dnevu borca potekajo že od petka. V tem čas je bilo na območju občine 13 prireditev s tem, da glavne slovesnosti šele bodo, in sicer v torek v Brezah, naslednjo soboto in nedeljo pa v Radečah. Spričo skopo odmerjenega časa pred zaključkom redakcije o prvih prireditvah samo na kratko:

● **V petek** popoldne je bila v Laškem slavnostna seja skupščine in vodstev občinskih političnih organizacij. Na seji so podelili občinske nagrade »2 julij«, in sicer: Gasilskemu društvu Radeče ob njegovi 100-letnici obstoja, godbi na pihala železničarjev v Zidanem mostu, profesorju Janezu Pečcu iz Radec, Leopoldu Ožeku iz Rimskih Toplic in akademskemu slikarju profesorju Jožetu Majcnu iz Laškega. Ta dan je po promenadnem koncertu godbe bila v prostorih muzejske zbirke otvoritev razstave otroških likovnih del iz laške in trsteniške šole.

● **Sobota** je potekala v znamenju športnih prireditev. Pomerili so se rokometaši, košarkarji in šahisti.

● **V nedeljo** je v Rečici organizacija ZB priredila proslavo dneva borca. Ob tej priložnosti so v kraju odkrili več spominskih obeležij, ki so vezana na dogodke iz NOV. Pri prireditvi je sodelovala tudi enota SLO s taktično vajo.

Na drugem koncu občine je laški mladinski bataljon Kozjanskega odreda 1972 krenil že na tretjo etapo pohoda iz Vrha proti Brezam. Bataljon je šel na pot v petek iz Rečice, prek Šmohorja v Sedraž, tu priredil miting, prenočil, v soboto prišel v Vrh, kjer je prav tako priredila kultura skupina miting. V nedeljo zjutraj pa je bataljon kar za se spremljala skupina nekdanjih borcev in vojakov JLA, na poti v Breze padel v zasedo, ki mu jo je pripravil mladinski vod občinske teritorialne enote iz Brez. V Brezah so se mladinci lotili najprej udarniškega dela pri prenovljeni šoli, zvečer pa z domačo mladino priredili miting z daljšim kulturnim sporedom.

● **Ponedeljek** je bil v Laški občini posvečen dnevu rudarjev. Rudarji so že dopoldne imeli na Šmonorju slovesnost, ki se je ves dan nadaljevala s piknikom na prostem. Za rudarje je letošnji praznik eden od zadnjih, kajti se letos se bo večina zaposlila v novi tovarni TIM Laško.

Mladinski bataljon kozjanskega odreda 72a je v ponedeljek odkorakal na Planino, kjer je bil zbor mladine vsega kozjanskega območja.

—ec.

Mitja Umnik (13)

KAM PO OSNOVNI ŠOLI?

V današnjem in še nekaterih drugi sestavkih, ki mu bodo sledili, vam bom poskusil posredovati informacije o različnih možnostih strokovnega izpopolnjevanja oziroma usposabljanja za vrsto poklicev, za katere je potreben večinoma izredni študij ali večerno šolanje. Informacije se nanašajo na območje občin Celje, Šentjur in Žalec — to je območje, ki ga pokriva Delavska univerza iz Celja.

Oglejmo si najprej področje *STROKOVNIH ŠOL.* Program izobraževanja DU Celje zajema v svojih oddelkih za odrasle naslednje strokovne šole: *lesno tehniško šolo, lesno delovodsko šolo, kovinarsko delovodsko šolo, elektro delovodsko šolo in administrativno šolo.*

LESNA TEHNIŠKA ŠOLA: V to šolo se lahko vpišejo kandidati, ki imajo dokončanih 8 razredov osnovne šole ali poklicno šolo lesne stroke. Šolanje traja štiri leta, oddelek pa deluje in izobražuje po programu ustrezne ljubljanske tehniške šole. Predavanja so v popoldanskem času in to trikrat tedensko. Vpisuje se do 15. septembra; prijavi je potrebno priložiti še rojstni list, šolsko spričevalo in potrdilo o zaposlitvi.

LESNA DELOVODSKA ŠOLA: V to šolo se lahko vpišejo kandidati, ki imajo dokončano poklicno šolo lesne stroke in najmanj dve leti prakse v tej stroki. Šola izobražuje po programu in strokovnim vodstvom ustrezne ljubljanske tehniške šole, traja dve leti in obsega 1296 ur predavanj. Predavanja so trikrat tedensko, prav tako v popoldanskem času. Vpis: do 15. septembra. Pri prijavi je treba priložiti — poleg omenjenega pri tehniški lesni stroki še dve fotografiji za indeks. S končano šolo si absolventi pridobijo srednjo strokovno izobrazbo in naziv delovodja lesne stroke.

KOVINARSKA DELOVODSKA ŠOLA: Vpisujejo se lahko kandidati s končano poklicno kovinarsko šolo in tremi leti delovnih izkušenj v kovinarskih poklicih. Šola dela po programu Kovinarskega šolskega centra v Mariboru, traja dve leti, obsega 1296 ur predavanj, je trikrat tedensko, vpisuje pa se do 15. septembra. Absolventi si pridobijo srednjo strokovno izobrazbo in naziv strojnega delovodja.

ELEKTRO DELOVODSKA ŠOLA: Pogoji za vpis so podobni kot pri omenjenih delovodskih šolah, šola deluje po programu Elektrogospodarskega šolskega centra Maribor, šolanje traja dve leti in obsega 1296 ur predavanj, predavanja so trikrat tedensko, vpisovanje do 15. septembra.

TEKSTILNA TEHNIŠKA ŠOLA: V šolo se lahko vpišejo kandidati, ki so uspešno zaključili osnovno šolo: Šola vpisuje v predilski, tkalski, pletilski in konfekcijski oddelek ter deluje po programu in strokovnim vodstvom Tekstilnega šolskega Centra Kranj. Šolanje traja 4 leta, predavanja pa so trikrat tedensko v popoldanskem času, rok za vpis je 15. september.

GRADBENA DELOVODSKA ŠOLA: V šolo se lahko vpišejo kandidati, ki so končali poklicno šolo gradbene stroke in imajo najmanj 2 leti ustreznih delovnih izkušenj. Šola deluje v programu mariborskega gradbenega šolskega centra, traja dve leti.

ADMINISTRATIVNA ŠOLA: V oddelek dvoletne administrativne šole se lahko vpišejo kandidati, ki imajo uspešno zaključeno osnovno šolo, so zaposleni in stari najmanj 18 let. Šola dela po programu in vodstvom mariborskega upravno administrativnega šolskega centra. Šolanje traja dve leti in je predvidenih 920 ur predavanj. Pouk je trikrat tedensko v popoldanskem času, vpisovanje pa je do 15. septembra. Po končani šoli dobijo absolventi naziv poslovni administrator. Nadaljevanje šolanja je možno na upravno administrativni šoli — III. letnik, če kandidati opravijo predpisane diferencialne izpite. Na koncu še to, da daje podrobnejše informacije Delavska univerza v Celju, Cankarjeva 1/II. Prihodnjič pa se bomo dogovorili o možnostih študija (izrednega) na višjih in visokih šolah ter še o nekaterih možnostih splošnega izobraževanja.

KDO NAJ SE INTEGRIRA?

Poročali smo že, da so se direktorji-komunisti pred dnevi sestali na seji aktiva in pretresali možnosti za večje povezovanje celjskega gospodarstva. Ugotovili so, da obstaja za to veliko konkretnih možnosti, potrebno pa je izkoristiti tudi pripravljenost, ki je v posameznih primerih. V nekaterih panogah so možnosti tesnejšega povezovanja izredno velike, zato si velja konkretneje ogledati, katera so podjetja in kolektivi, ki bi morali, bolj kot doslej, razmišljati o tesnejšem povzovanju in na osnovi ustreznih analiz podvzeti tudi konkretne ukrepe.

Nesporno je dejstvo, da je stagnaciji industrije v Celju največ doprinesla kovinsko predelovalna industrija, ki je v zadnjih letih najmanj napredovala, poleg tega pa je tudi najbolj razdrobljena. Številni dogovori, analize in pogotavljanje skupnih predlogov so ostali le pri besedah. Rezultatov praktično ni bilo opaziti. Če nočemo, da bo stagnacija še večja in če nočemo pravzaprav zamuditi še zadnjega vlaka, potem je potrebno v pravem pomenu besede preiti od besed k dejanjem.

Razgovori, ki so se menda že pričeli med Železarno Štore in Žično, naj bi pripeljali do nekih konkretnih rezultatov. Prav gotovo gre v tem primeru za pomembno povezovanje v vertikalnem smislu. Če bodo analize pokazale, da bi lahko bili skupni dosežki v bodoče boljši, potem tu ne kaže ničesar odlašati.

EMO bi moral bolj kot doslej postati nosilec integracijskih procesov v kovinsko predelovalni industriji. Prav gotovo smo v minulih letih tudi na tem področju aktivnosti od kadrov v EMO več pričakovali, kot pa so le-ti dali od sebe. Pobud ni manjkalo, odsotna je bila konkretna akcija, ki v bodoče ne sme izostati. Če v določenem smislu izvzamemo Libelo, ki bo predvidoma v bodoče razvijala še naprej svoj program tehtnic, bi kazalo, da se preostala kovinska industrija v taki ali drugačni obliki medsebojno trdneje poveže. Oblik in možnosti je več kot dovolj!

Razgovore med Zlatarno in Aureo je potrebno nadaljevati. Kljub temu, da so bile osnovne analize že opravljene, do tesnejšega povezovanja ni prišlo. Tu je treba samo odstraniti določene vzroke in kmalu bomo lahko dobili močnejšo in še trdnejšo gospodarsko celico.

Tekstilna industrija ima prav tako realne možnosti, da se ustrezno poveže. Nekateri konkretni načrti že obstojajo, treba se bo vsesti za mizo, jih nadrobno opredeliti in potem uresničiti. Dogovarjanja med Toprom in Elegantom vse prepočasi napredujejo in skrajni čas bi bil, da se določeni trmoglavosti napravi konec. Če so analize pokazale, da bi bilo možno v okviru ene delovne organizacije poslovati racionalneje in gospodarneje, potem je v interesu širše družbene skupnosti, da se to uresniči. Ozki interesi kolektiva se v tem primeru morajo podrediti širšim ciljem in smotrom.

Poleg možnosti za povezovanje znotraj občine pa kaže v posameznih primerih poseči tudi preko občinskih meja.

Velike možnosti, katerih neposredne koristi bi bile nesporno zelo velike, pa obstajajo na področju lesne industrije. Lesna industrija »Bohor« iz Šentjurja, LIP iz Slovenskih Konjic in celjska »Savinja« bi lahko našli mnogo skupnih stičnih točk ter se recionalno organizirali v asociacijo, ki bi lahko v bodoče nedvomno predstavljala enega trdnejših gospodarskih dejavnikov celjskega območja. Od prvih iniciativ do skupnih analiz ter iskanja možnosti ne bi smeli predolgo trajati, kajti zamujeni dnevi se nikoli ne vračajo.

Preko občinskih meja pa bi poseglo tudi tesnejše sodelovanje med Aerom in Papirnico iz Radeč. Tudi v tem primeru bi šlo za primer takoimenovane vertikalne integracije, ko se surovinska industrija povezuje s finalistom.

Trdneje kot doslej pa se kaže v bodoče povezovati tudi trgovini, ki sicer dosega dobre rezultate. Zadnjo besedo bo moralo izreči tudi gostinstvo, saj je stanje na tem področju že kar zaskrbljujoče!

Naj ob zaključku opozorimo javnost še na nekatera pomembna dejstva, ki so se izkristalizirala na zadnjem sestanku. Ugotovljeno je bilo, da je potrebno v smislu tez CK ZKS tudi v celjskem gospodarstvu storiti pomembnejše premike pri trdnejšem medsebojnem povezovanju. V načrtovanju bodočih integracij je nujno potrebno upoštevati poleg ostalih elementov tudi vse dosedanje že obstoječe študije in analize, še zlasti pa je treba upoštevati vse elemente in zahteve sodobnega tržišča. Bolj kot v minulih letih se velja dogovarjati o skupnih naložbah celjskih podjetij, saj bi to omogočilo še večjo zaposlenost in s tem seveda tudi večji narodni dohodek.

Sklenjeno je bilo, da bo pobude za nekatere konkretne akcije, oziroma razgovore, podvzel komite občinske konference ZMS Celje, nekaj zadolžitev pa so sprejeli tudi posamezni člani aktiva. Dogovorjeno je bilo, da bodo septembra pregledali, kaj so med tem časom opravili na tem pomembnem področju.

Tokrat ne sme ostati samo pri besedah! STRMČNIK

ŠEST TOČK

Če bodo stališča, ki jih je občinski politični aktiv predložil na devetnajsti skupni seji članov obeh zborov skupščine občine Velenje, v petek, 30. junija, osvojena v vsakodnevni praksi, v uresničevanju nalog, ki zadevajo družbeno in gospodarsko življenje, pa tudi v medsebojnih odnosih, lahko pričakujemo, da se bo v Šaleški dolini spet nekaj premaknilo, da bosta zavladala enotnost in drugačno vzdušje.

Občinski politični aktiv je v zadnjem času delal bolj kot sicer. K temu ga je prisilil ne samo odstop predsednika občinske skupščine Nestla Žganka, marveč tudi nekatera različna gledanja na izvajanje koncepta družbenega razvoja občine. In tako je aktiv na zadnji skupščinski seji razgrnil to problematiko in pozval komuniste, odbornike in vse delovne ljudi k večji enotnosti. V tej zvezi je tudi predložil šest točk, ki so jih odborniki potrdili z glasovanjem.

V prvi so zahtevali, da Nestl Žgank ostane na svojem mestu predsednika občinske skupščine, v drugi, da je stalno delati na uresničevanju in izpopolnjevanju perspektivnega programa razvoja občine, v tretji, da je treba sprejeti občinska sistemska merila za zbiranje sredstev za financiranje gradnje objektov družbenega standarda. V četrti točki so predlagali, da naj se spričo hitrega gospodarskega razvoja občine odpre drugo mesto podpredsednika občinske skupščine in da naj bi kot neprofesionalni podpredsednik za gospodarska vprašanja delal Avgust Jeriha. Peta točka stališč se nanaša na večjo aktivizacijo organov skupščine ter krajevnih skupnosti. In končno so predlagali, da naj se reelekcija v občinski upravi izvede dosledno.

Četrto točko stališč je kot nosilec volilnega programa še posebej podprla občinska konferenca SZDL, ki je v tej zvezi predlagala, da naj Avgust Jeriha kandidira za odbornika zbora delovnih skupnosti občinske skupščine pri nadomestnih volitvah v tovarni usnja v Šoštanju. Tu je namreč za razrešitev odborniške funkcije prosil Boris Lenček, ki je odšel v pokoj in odhaja izven občine.

Občinski politični aktiv in skupščina so tako že drugič izrekli Nestlu Žganku zaupnico in hkrati zahtevo, da ostane na dosedanjem položaju in da vodi uresničevanje programa razvoja velenjske občine tudi v prihodnje. Sicer pa osvojena stališča odpirajo tudi nove vidike razreševanja vseh nalog, zlasti pa utirajo pot večji enotnosti.

M. BOŽIČ

VPRAŠANJE JAVNEMU DELAVCU

SPOŠTOVANI TOVARIŠ MIRKO KLEMEN, predsednik delavskega sveta v Kovaški industriji Zreče

V slovenski skupščini je imel ob dnevu samoupravljalcev govor Sergej Kraigher. Govoril je 300 predsednikom delavskih svetov iz vse Slovenije. Med drugim je v govoru dejal: »Dejanski položaj delavcev se prepočasi usklajuje z ustavnimi dopolnili. Delavčeva vloga pri odločanju o najvažnejših zadevah družbene reprodukcije terja bistvene spremembe v odnosih znotraj delovne organizacije in v odnosih med delovnimi organizacijami ... Še vedno je večina odločitev, ki so za delavce zelo pomembne, prepuščena najrazličnejšim upravljalskim strukturam, ki v njegovem imenu, vendar pa ne tudi v njegovem interesu, razpolagajo s sredstvi, ustvarjenimi s skupnim delom«

Vaše podjetje beleži v zadnjem času presenetljive rezultate. Prodor na svetovni trg je skokovit korak naprej. Afirmacija in razširitev podjetja je na dlani. Radi pa bi vedeli, kako daleč ste z uresničevanjem ustavnih dopolnil. Ali ste že ustanovili komisijo ali odbor, ki je zadolžen za ustvarjalni prenos dopolnil v vašo samoupravno prakso? Kaj menite, ali so delavci v vaši delovni organizaciji dovolj samoupravno dejavni? Kako se razpolaga s sredstvi, ustvarjenimi s skupnim delom in kakšna je njihova delitev? O ustavnih dopolnilih ste gotovo že razpravljali. Se bo po njih uresničitvi, računajoč pri tem tudi na objektivne težave, samoupravni položaj in standard vašega delavca (ki danes pri vas ni slab) še izboljšal in kako?

ZDENKA STOPAR

Pričakujemo odgovore Franca Jelenca, predsednika kadrovske komisije pri SOb Žalec za področje gospodarstva, Izvršnega sveta in cestnega sklada SR Slovenije, Rudija Hudovernika, načelnika oddelka za gospodarstvo skupščine občine Velenje, in Jožeta Deberška, predsednika občinske skupščine Mozirje.

Gostinci govorijo

DOMAČI KRUH IN SALAME

Marija Sevčnikar

Irma Koštomaj

Marija Čulk

V Celju smo obiskali tri zasebne gostinske obrate in vprašali njihove lastnike, zakaj imajo toliko gostov in s kakšnimi specialitetami jim lahko postrežejo.

Gostilničarka IRMA KOSTOMAJ nam je povedala: »Mislim, da se pri nas ljudje radi ustavljajo zato, ker jih hitro postrežemo, lahko si tudi rezervirajo posebne sobe in poslušajo plošče, ki jih prinesejo s seboj. Največ gostov je ob sobotah in nedeljah in takrat, pa tudi med tednom, jim lahko postrežemo s specialitetami. Naša posebnost so domače salame, krvavice in pecivo. Povedati moram, še to, da naša gostilna letos slavi 50-letnico, ustanovljena pa je bila še v splavarskih časih.«

Tudi v gostilni MARIJE ČULK so nas bili veseli, lastnica pa je rekla: »Zelo se trudimo, da gostom kar najbolje postrežemo. Imamo dve sobi, kjer vsak teden sprejmemo le po eno večjo skupino ljudi. Delovne sile nimamo veliko, saj delam sama z dvema natakaricama. Ob nedeljah je gostilna zaprta, ker drugače osebje nima prostega dne, med tednom pa imamo dovolj obiskov. Gostov bi bilo še več, toda že lani smo ukinili abonentsko kuhinjo, letos pa malico. Naše specialitete smo še ohranili, saj lahko gost dobi domačo salamo, vratovin in piščančje zrezke na pariški način.«

Gostilna MARIJE SEVČNIKAR stoji na cesti proti Slemenu, nad Šoštanjem, v njej pa je vedno veliko domačinov in tujih gostov. Od lastnice smo izvedeli: »Naša gostilna je zelo znana, ne samo zaradi tega, ker imamo dobro postrežbo, ampak tudi zaradi dolgoletnega dela, saj slavi letos že stoto obletnico. Vedno imamo dovolj gostov, posebno veliko jih je ob nedeljah. Naročijo lahko domače salame, svinjski želodec, pozimi pa krvavice in pečenice, najbolj znan pa je domač kruh.«

Tekst: Darja Jejčič
Slike: Boris Mlinar

Kriminal in prestopništvo

ŠMARČANI IN ZAKON

Nekdaj je bila šmarska občina znana po hudih izpadih posameznikov predvsem zaradi pijače. Ti izpadi so se dogajali največ na vsakomesečnih in tedenskih tržnih dnevih, sejmih imenovanih. Pojav je bil enak v vseh predelih kjer so se prebivalci ukvarjali z vinogradništvom.

Za kriminaliteto v šmarski občini lahko rečemo, da je klasičnega značaja, saj sodišče obravnava predvsem kazniva dejanja zoper življenje in telo oziroma zoper družbeno in zasebno last. Še zlasti velja poudariti, da gre pri poslednjem za poškodovanje zasebnega premoženja. V porastu je tudi takoimenovana moderna kriminaliteta-kazniva dejanja na področju prometa. Ostala kazniva dejanja v šmarski občini so po obsegu omejena zgolj na posamezne primere in ne vplivajo bistveno na strukturo kriminalitete v občini.

Mladinsko prestopništvo se več ali manj ne spreminja niti po številu prestopnikov niti po strukturi. Letno stoji pred sodnikom okoli dvajset mladih ljudi, ki odgovarjajo za svoja dejanja. Zadnjih pet let prevladujejo tatvine. Krivda za takšno stanje mladih ljudi je največ zaradi določenih dejstev, ki vplivajo na mladoletniški kriminal. Storilci so mladi, ki so se težko učili, bili v mladosti bolni, tisti, ki nimajo enega izmed staršev ter tisti, ki izhajajo iz neurejenih družin. Takšni mladoletniki so bili premalo nadzorovani, preveč prepuščeni sami sebi.

Glede na čedalje večja prizadevanja odpraviti korupcijo in druge malverzacije, lahko rečemo, da je odstotek takšnih kaznivih dejanj v občini zelo majhen. To je najbrž rezultat nerazvitosti območja, ki ga pokriva šmarska občina in pa dobre notranje organizacije gospodarskih organizacij, kar seveda znatno prispeva k zmanjšanju in preprečevanju gospodarskega kriminala.

Kjerkoli se pač pojavljajo v občini takšni izpadi zoper javni red in mir ter družbeno premoženje in človekovo varnost, lahko ugotovimo, da so storilci največ ljudje s pomanjkljivo izobrazbo, skoraj vedno z nepopolno osemletko, kar pa ne velja za prometne prekrške. Pri mlajših storilcih gre največkrat za mladostno objestnost. Skladno z izobrazbenim nivojem je tudi način storitve kaznivih dejanj Storilci uporabljajo za svoja kazniva dejanja motike, vile, palice in vse češče zopet nož.

Precej spornih zadev v občini se vrti okoli posestniških problemov, žalitev časti ter nesporazumov okoli dosmrtnega preživljanja.

Gotovo je, da se bodo ti problemi s porastom štandarda v občini, ki je glede na celotno rast življenjske ravni v republiki nujen, še povečali, zato je nujno potrebno, da občinska skupščina občine Šmarje pri Jelšah ugotovitve sodišča upošteva v svojem načrtovanju kadrovske politike. Dobro bi bilo, da skupščina čimprej sprejme družbeni dogovor o načelih za izvajanje kadrovske politike pri pravosodnih organih, organih za kaznovanje prekrškov in odvetništvu za obdobje 1972-76, katerega pobudnik je republiška skupščina SRS. Tako bo delo znatno olajšano, čeprav zaenkrat ni čutiti pomanjkanja kadrov.

-mst-

Priporočamo nakup v BLAGOVNICAH

era

VELENJE

konfekcija, perilo, pohištvo, keramika, gospodinjski stroji.

Beseda nagrajencev

Kot že vrsto let doslej, so tudi letos ob občinskem prazniku občine Žalec, ki ga občani slave 7. julija, kot spomin na dan, ko so bile leta 1941 v Savinjski dolini izvedene prve množične akcije proti okupatorju, podeljene občinske nagrade. Po sklepu skupščine občine Žalec so število dobitnikov občinskih nagrad z letošnjim letom povečali, dodatno pa so sklenili, da bodo od letos naprej, poleg štirih občinskih nagrad podeljevali vsako leto tudi posebno občinsko priznanje.

Izmed številnih predlogov, iz česar se da sklepati, kolikšen pomen občani pripisujejo občinski nagradi, so vodstva družbenopolitičnih organizacij predlagala posamezne kandidate, dokončen predlog, ki ga je osvojila tudi skupščina, pa je pripravil svet za splošne in notranje zadeve. Letošnje občinske nagrajence smo povprašali o tem, kaj jim pomeni to veliko priznanje. Takole so povedali:

IVAN CENTRIH, predsednik DPD SVOBODA ŽALEC: Očinska nagrada pomeni za člane našega društva veliko priznanje. V društvu uspešno deluje sedem sekcij in sicer dve dramski skupini, dva pevska zbora, dva narodna ansambla in likovna sekcija. V minulem obdobju smo imeli vrsto proslav in kulturno zabavnih prireditev. Poleg tega pa je naše društvo navezalo stike tudi s Slovenci v zamejstvu. Nagrada nam pomeni veliko vzpodbudo za nadaljnje delo našega društva.

VIKTOR ZATLER, predsednik Občinske zveze DPM: Prepričan sem, da je Občinska zveza DPM občinsko nagrado tudi zaslužila, saj na tem področju že vrsto let aktivno deluje veliko število prizadevnih občanov, ki se ukvarjajo z odgovornim delom vzgoje naše mladine. Nagrada pa ni priznaje samo sedanjemu odboru, temveč tudi vsem iz prejšnjih, zelo plodnih in delovnih let. Nagrada nas bo v naših plemenitih prizadevanjih prav gotovo vzpodbudila k še večjemu delu.

BERNARD ČEPIN, upokojenec iz Matk, tajnik KS: S podelitvijo občinske nagrade sem dobil veliko priznanje za vse moje dolgoletno aktivno družbeno politično delo v kraju in občini. Vesel sem tega priznanja, ki me obvezuje, da bom tudi v bodoče še naprej aktivno delal v okviru svojih možnosti seveda. V določenem smislu je ta nagrada tudi priznanje mojim številnim sodelavcem, ki so prav tako kot jaz, vedno žrtvovali svoj čas za napredek in dobrobit kraja.

EMIL JUG, direktor Tekstilne tovarne Prebold: Občinska nagrada, ki sem jo dobil, je priznanje kolektivu in vsem mojim sodelavcem, kajti, tudi njih zasluge je, da smo prebrodili vse težave in postali eden najboljših tekstilnih kolektivov v Jugoslaviji. Nagrade sem osebno vesel, denar pa bom razdelil, in sicer 50 odstotkov Društvu inženirjev in tehnikov, preostalih 50 odstotkov pa našemu gasilskemu društvu, ki je najboljše v Sloveniji, izmed tekstilnih delovnih kolektivov.

IVAN BOŽNIK, direktor Tovarne nogavic Polzela: Priznanje skupščine občine Žalec je obraz stvarnega prizadevanja našega kolektiva v letih rekonstrukcije, ki je potekala vse od leta 1958 dalje. S to rekonstrukcijo smo si ustvarili pogoje za nadaljnjo ekonomično proizvodnjo. Prepričan sem, da bo priznanje pozitivno vplivalo na naše bodoče delo, da si bo kolektiv še bolj prizadeval za dosego še večjih rezultatov pri razvoju podjetja, kraja in naše celotne občine.

Tako so torej povedali nagrajenci in dobitniki priznanj. Vsi so tega veseli, vsi se zavedajo obvez, ki jih s tem priznanjem sprejemajo, vsi pa se tudi tem potem, skupščini javno zahvaljujejo za dodeljeno jim priznanje in izkazano čast.

B. Strmčnik

LETO USPEŠNIH SANACIJ

● Problematike sanacij nekaterih podjetij v žalski občini so se predčasno lotili skrbno, načrtno z največjo mero odgovornosti. Ravno na tem pomembnem področju se je pokazalo kar najuspešnejše sodelovanje med podjetji ter ustreznimi strokovnimi službami pri skupščini občine Žalec. Tesno sodelovanje med oddelkom za gospodarstvo, ustreznimi sveti, skladom skupnih rezerv gospodarskih organizacij in zainteresiranih podjetij, je privedlo do tega, da je mogoče že pokazati ustrezne rezultate in pomembne dosežke.

● Načrtovanje srednjeročnega razvoja občine ter načrtovanje razvoja vseh delovnih organizacij, (projekti so v izdelavi), bodo nedvomno pogojili še hitrejšo rast celotnega gospodarstva in industrije še posebej. Skladno z načrtovanjem razvoja gospodarstva, pa se načrtno ukvarjajo tudi s skrbjo za kadre. Dve posebni komisiji pripravljata, vsaka za svoje področje, vse potrebno, da bi v občini kar najuspešneje uresničili nedavno sprejeto resolucijo o kadrovski politiki v naši republiki.

Kadar smo v minulih letih govorili o gospodarstvu v žalski občini smo imeli takoj v mislih kmetijstvo. Kmetijstvo je postalo nekak sinonim za celotna gospodarska prizadevanja v žalski občini. Takoj uvodoma pa velja ugotoviti, da se vedno močneje uveljavlja tudi v tej občini industrija, ki ob naglem razvoju nekaterih podjetij postaja vse pomembnejši gospodarski dejavnik. Nekaj podjetij je v preteklih letih zašlo v položaj, ki ni bil ravno zavidanja vreden. Ob teh primerih pa se je pokazalo, kaj lahko dosežejo ob skupnih naporih ter načrtnem delu.

Skrbno so se lotili sanacij. Podjetje za podjetjem je dobivalo v roke sanacijske programe ter ustrezna kreditna sredstva iz rezervnega sklada. S programi ter osnovnimi zagonskimi sredstvi, res ni bilo težko stopiti pred banke ter terjati tudi njihovega ustreznega deleža, za dokončno ureditev odprtih problemov. Montana, Minerva, Gradnja, Garant in KIL Liboje ter drugi, so postopoma urejevali svoje probleme. Zapisati velja, da so se ob teh naporih močno angažirali tudi kolektivi sami. Marsikje so za boljši jutrišnji dan zategnili pasove. Ni bilo zaman! Rezultati so že vidni. Delne preusmeritve, dopolnjeni proizvodni asortimani, povečana proizvodnja in večji izvoz, to so le nekateri dosežki konkretnih operacij, da seveda o večjih osebnih dohodkih in višjih skladih ne govorimo posebej. Sicer pa je celotna prizadevanja pri oživljanju gospodarske aktivnosti najbolje izrazil na zadnji seji zbora delovnih skupnosti občinske skupščine Žalec, načelnik oddelka za gospodarstvo, **Jože Cerovšek**, ki je med drugim dejal: **»Z zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da v enem letu še nikdar od kar obstoji naša občina ni bilo vloženih v gospodarstvo toliko sredstev, kot v minulem obdobju!«**

Mar tako stanje ni odraz načrtnih prizadevanj? Je možno to doseči brez utemeljnih razvojnih, oziroma sanacijskih programov? V nobenem primeru ne! Ravno uspešne sanacije nekaterih podjetij v minulem letu so pokazale in potrdile hkrati, da je možno v pogojih blagovnih tržnih odnosov uspešno gospodariti le na osnovi realnih in utemeljenih programov in načrtov. Primeri nekaterih podjetij so to več kot dokazali!

Pisali smo že v našem časniku o gospodarskih dosežkih žalskih kolektivov v letošnjem letu, o njihovih rezultatih, ki so izredno lepi. Prav gotovo lahko ob tej priliki, ko ob prazničnih dnevih občinskega praznika pregledujemo dosežene rezultate, zapišemo, da je temeljni vzrok v tem, da posamezni gospodarski dejavniki v občini medsebojno tesno sodelujejo. V tem pa je garancija večjih dosežkov tudi v bodoče!

B. STRMCNIK

SKLADNO Z GOSPODARSTVOM

Za preteklo leto je v žalski občini značilno tudi to, da so se skladno s hitro rastjo gospodarstva razvijale tudi družbene dejavnosti. Dejstvo, da so skoraj za vsa področja izdelani in sprejeti srednjeročni programi razvoja, pozitivno vpliva na uresničevanje številnih nalog tudi na tem področju. Še zlasti velja podčrtati izredne uspehe, ki jih v občini dosegajo na področju šolstva, k čemer pa je v največji meri doprinesel samoprispevek, ki ga že četrto leto plačujejo občani žalske občine.

Čimprejšnje in kvalitativno zadovoljevanje potreb občanov žalske občine je terjalo, da je občinska skupščina ob sodelovanju vseh družbeno političnih organizacij sprejela tudi programe razvoja in področja družbenih dejavnosti. Vse od razvoja šolstva, otroškega varstva, socialne politike, preko zdravstva in tudi komunalne je zajeto v najmanj petletnih programih razvoja. To seveda omogoča, da se številne naloge uresničujejo po prioritetnem redu in skladno s sredstvi, ki se oblikujejo v posameznih skladih.

V obdobju med obema občinskima praznikoma imajo v žalski občini na področju družbenih dejavnosti, resnično kaj pokazati. Dograjena in adaptirana je bila šola na Polzeli, prav tako na Gomilskem, adaptriani pa sta bili tudi šoli v Galiciji in v Letušu. V letošnjem letu ob ob občinskem prazniku odprta nova šola v Taboru, pričela se bo gradnja v Šempetru na Vinski gori, nadalje dozidek in adaptacija na Vranskem in pričetek gradnje v Gotovljah. Pričeli bodo še urejevati prostore za posebno šolo. Če k temu dodamo še to, da je lani dobila svoje prostore v novi zgradbi glasbena šola in da je bila zgrajena nova varstvena ustanova v Žalcu, potem resnično ni težko ugotoviti, da je bilo dosežkov resnično veliko.

Vlaganje na področju šolstva ter splošno izboljšanje materialnega položaja tega področja je rodilo tudi že prve rezultate, ki opravičujejo napore občinskih dejavnikov in veliko pripravljenost prebivalcev pri uresničevanju posameznih akcij. Osip učencev se je namreč že bistveno zmanjšal, in sicer je padel od 42 odstotkov na le še 31 odstotkov v lanskem letu. Upravičeno pričakujejo, da bodo dosežki v prihodnjih letih še večji in boljši.

Veliko skrb namenjajo tudi otroškemu varstvu, saj odpade kar 46 odstotkov vseh zaposlenih ne ženske, v organiziranem otroškem varstvu pa je trenutno zajetih nekaj nad 10 odstotkov vseh predšolskih otrok. Z uresničenjem programa, ki so si ga zastavili na tem področju, bodo v dobršni meri rešili tudi probleme organiziranega otroškega varstva.

Bistveni napredek je bil v obdobju, od minulega občinskega praznika, dosežen tudi pri uresničevanju načel socialne politike. Skupščina je v minulem letu bistveno dvignila vsote vseh vrst socialnih podpor, ki jih dobivajo socialno ogroženi občani. Predvsem pa smatrajo, da bodo lahko socialne probleme in prevelike socialne razlike med posameznimi kategorijami občanov uspešno reševali z nadaljnjim hitrim rastom celotnega gospodarstva v občini. S tem bodo ustvarjali večjo materialno osnovo celotne občine, ustvarili pa si bodo tudi pogoje, da še v kali preprečijo prevelike razlike, ki jih danes ponekod še pogojujejo relativno nezadostno razvita gospodarska baza.

Ni kaj reči, rezultati so več kot očitni in uresničevanje postavljenih nalog je pokazalo, kaj je moč doseči, če s svojim deležem pri tem sodelujejo vsa podjetja in če svoje prispevajo tudi občani. Sleherni dinar ki se je stekel iz tega ali onega naslova je bil več kot umno uporabljen.

Naši znanci

ROK KOPITAR

PIŠE:

B. Strmčnik

»TLE PA BO ZA BIT'«

Po vrnitvi iz Brežic je poštna direkcija Roka Kopitarja poslala v Mursko Soboto, kjer je vozil do Doljnje Lendave in nazaj v Mursko Soboto. Imel je veliko domotožje in ni se mogel privaditi krajem in ljudi onkraj Mure. Nenehno ga je vleklo nazaj in še isto leto se je vrnil na Štajersko.

V oktobrskem soncu se je kopala Zgornja Savinjska dolina, ko je leta 1925 prvič prišel v Mozirje mladi ROK. Prva misel, ki mu je prišla na pamet, je bila: »Tle pa bo za bit' . . .« In zgodilo se je. Kraji so ga spominjali na rodno vas, ljudje so mu bili všeč in Rok je ostal. Ostal je vse do današnjih dni.

Stanovanje je dobil v Mozirju. Zjutraj je vozil na progi do Solčave, popoldne pa do Šmartnega ob Paki in zvečer nazaj v Mozirje. Rok se še prav dobro spominja tudi avtobusa, ki ga je takrat imel. Takole je spregovoril o njem: »O, to je bil pa že lep voziček. Opel je bil in podoben današnjim kombijem. Ljudje so vstopali od zadaj, kjer je bilo prostora za 7 potnikov, nemalokdaj pa sem jih naložil tudi po trinajst. Še na zunanjih stopnicah so stali. Ej, nekoč je bilo seveda vse drugače. Za razliko od prejšnjega je imel že prva kolesa z zračnicami, pa tudi potegnil je že na 50 kilometrov na uro.«

Da je bilo Roku tod zares všeč, o tem priča tudi to, da si je kmalu izbral dekle, in se naslednjega leta tudi poročil. Spominja se, da sta to opravila kar »gredoč«, med službenim časom. Z avtobusom je Marijo Blažič, tako se je pisala nevesta, odpeljal skupaj s pričama v Solčavo in v času, ki je bil namenjen za kosilo, so opravili poroko. Troje matičnih dejstev je takratni solčavski župnik vpisal v matično knjigo: Rokovo poroko, neko rojstvo in še smrt. Kar preveč za tolikšen kraj kot je Solčava. Še dolgo se to ni ponovilo, morda še do danes ne . . .

Tekli so kilometri in tekel je čas. Leta 1930 je celjska občina kupila 7 avtobusov in zopet so ga snubili, da naj pusti pošto in pride v službo v Celje. Celje ga ni mikalo, tudi nova služba ne, toda mikali in zmikali so ga novi avtobusi! Pristal je!

»Ja, kakšen voziček pa je to bil, ne morete si misliti! Tatra in 17 sedežev je imel. Veliko več, pomislite!« je še pristavil in za nekaj časa utihnil. Brskal je po spominu . . .

In sedaj se je pravzaprav začelo tisto, po čemer je Rok postal svojevrstna legenda v Zgornje Savinjski dolini. Pričele so se drobne usluge. Prvi so navalili trgovci, ki jim je Rok dovažal blago iz Celja. Avtobus je imel že na strehi takoimenovano »galerijo« in ta ni bila nikoli več prazna. Spominja se, da je prvo »kišto« kvasa razložil že v Žalcu, nato pa vse do Logarske ni zmanjkalo trgovin, ki jih je oskrboval. Ljudje so ga prosili za vse mogoče stvari in Rok ni nikoli odrekel. Včasih ni vedel, kje se ga glava drži, toliko je bilo vsega.

Toda kaj se hoče, Roku so bili kraji in ljudje všeč in tu je ostal. Odslej je živel le še z njimi in za njih . . .

(Se nadaljuje)

Bralci pišejo

ZLATA MATURA

12. junija so se v prostorih motela Jezero v Mariboru zbrali učiteljiščniki, ki so maturirali leta 1922. Ob tem jubileju se je zbralo 30 tovarišev in tovarišic, ki so prispeli iz raznih krajev domovine in tudi iz tujine na proslavo zlate obletnice.

Ob tej priložnosti je recitirala svojo pesnitev Anica Salmič.

ZLATA MATURA

1922—1972
Spet prišla do naših vrat
lepa, topla je pomlad.
Rože pisane cveto,
sonce boža vso zemljo.

Danes v Bresternici zbrani
maturanti, nekdaj mladi,
zdaj obujamo spomine.
Joj, kako čas hitro mine!

Kje so naša mlada leta,
v cvetje in radost odeta,
srca polna hrepenenja,
šmeha, zdravja in hotenja?

Petdeset je let minilo —
zadnjič je tedaj zvonilo
maturantom s šolskim
zvoncem,
zadnjič pred pouka koncem.

Po opravljeni maturi
smo zaprli šolske duri.
Segli še smo si v roko,
težko je bilo slovo.

Kmalu smo se razkropili
vsi po domovini mili,
ko smo pohiteli v šole
polni nad in dobre volje.

Znanja smo mladini dali,
zdravo seme smo sejali.
Kmalu s prvim srebrom
las
nas obdaroval je čas.

Danes naj praznujemo
zlato polstoletnico.
Še so naša srca vneta,
pa pozabimo na leta!

Žal med nami so vrzeli:
mnogih ni, ki onemeli
so prezgodaj. Njim velja
naša misel z dna srca!

Dvignimo kozarce vsi!
Naša skupnost naj živi!
Naj prijateljstvo naprej
veže nas do skrajnih mej!

NISMO ŠE POZABLJENI

V kratkem članku vam želim opisati, kako smo mi, slovenski zdomci, preživeli nedeljo, 18. junija, v Celovcu. Na ta dan so nas obiskali naši rojaki iz domovine in nas razveselili v domačem jeziku s pesmijo in prozo.

Zažarele so oči in pospešil se je utrip srca, ko se je v nedeljo dopoldan v Kolpinkovi dvorani v središču Celovca oglasila slovenska pesem loškega okteta. Na ulici pred dvorano so Vitanjski fantje ubirali lepe melodije vseh mogočih slovenskih ansamblov. Zadaj na dvorišču so stali avtomobili, s katerimi so se pripeljali igralci in pevci iz Loč ter fantje iz Vitanja. Med igralci se je neumorno vrtel Emil Zupanc, ki je s svojo igralsko skupino predstavil igro »Matajev Matija«. Z njimi sta prišla tudi predsednik prosvetnega društva iz Slovenskih Konjic Konrad Sodin, republiški poslanec Matevž Lubej in drugi.

Prireditev se je odvijala v prijetnem vzdušju in ob mnogih aplavzih. Na vprašanje predstavnikov konjiške občine, kdo so ljudje, ki jih ob prihodu pozdravljajo s toplimi stiski rok, smo jim odgovorili: To so člani mladega kluba slovenskih zdomcev »Triglav« na Koroškem. Povedali smo jim tudi, na kakšne težave smo naleteli ob ustanovitvi. Klub je ustanovljen. Prostori so priskrbljeni. Ustavili smo se pred velikim vprašanjem — »denar«. Od kod in kako ormiti naš klub, da bo pritegnil čim več zdomcev in jim nudil zadovoljstvo in razvredrilo. Kako bomo uspeli pridobiti še kakšnega člana in ga rešiti tistih zakotnih in temnih gostinskih lokalov, v katerih iščejo naši ljudje razvedrilo. Na vprašanje Konrada Sodina, kdo je ustanovitelj tega kluba, smo mu povedali, da smo bili v začetku sami Konjičani, saj nas je tukaj v eni tovarni okoli 40 iz konjiške občine. Namen kluba je — združiti čimveč naših delavcev iz zamejstva in se pričeti ukvarjati z najrazličnejšimi dejavnostmi, kot so: šport, prosveta in drugo, seveda glede na možnosti, ki nam bodo na razpolago.

Po končani prireditvi so si naši predstavniki občine ogledali tudi klub in nekaj stanovanj naših delavcev.

S programom smo obudili našim zdomcem spomin na rodno grudo in si ob slovesu s solznimi očmi dejali — Nismo še pozabljeni.

Leskovar Vid
Celovec

Odgovor: Želimo, da bi to vaše pismo še kdo prebral. Morda pa se bo na celjskem območju le našla kakšna delovna organizacija, ki bo še izdatneje podprla delo vašega kluba.

STRELA

V petek, 23. junija je med silnim nalivom udarila strela v Štimulakovo gospodarsko poslopje (marof) na Veliki ravni nad Socko, katero je pogorelo do tal. Zgorel je tudi skoraj nov traktor. Na nesrečo je bilo eno kolo sneto zaradi okvare na zračnici in ga niso mogli izvleči iz šupe. Da bi bila nesreča popolna, je živina zašla na njivo, da je napelo vso živino. Niso mogli rešiti niti enega goveda. Priden in skrben gospodar bo pač odvisen od dobrih src.

Premzl Ivan,
Strmec 55
pri Vojniku

SOSEDI NAGAJAJO

Podpisana Kugonič Rozi, roj. 21. 12. 1931, v Ločici, sem vdova po pokojnem možu Ivanu Kugoniču, ki je bil zaposlen pri ŽTP Maribor, in se je pri opravljanju službe smrtno ponesrečil 14. 10. 1964. Mož mi je zapustil štiri nepreskrbljene otroke. Leta 1959 je izgubila življenje v prometni nesreči tudi sedemletna hčerka Danica.

Pokojni mož je bil aktivni borec Tomšičeve brigade, bil je tudi član ZK od leta 1946 in je bil popolnoma zaveden državljan. Moram pa povedati, da imam sedaj velike težave in mi nekateri sosedje zelo nagajajo.

Jože Ducman in Slavka in sestra Justa Hropot iz Ločice mi nagajajo že več let, a sem iz ljubezni do soseda do sedaj molčala. Zdaj pa se to ne da več. Pred enim tednom sem prezračila posteljnino in mi je na jogi vložke sosed nametal gnoj. Nič nisem rekla, ker sem zračila na njegovi zemlji, ker je nimam kje drugje. Stanujem namreč ob glavni cesti proti Polzeli.

Dne 18. 6. 1972, v noči iz 18. na 19. junija pa mi je leseno gnojišče razbil in polomil stebre, ne da bi bil toliko pošten, da bi prišel podnevi in mi rekel, da moramo podreti. To je res čisto razbojniško. Ob 21. uri zvečer smo slišali, kako je grmelo, pa smo šli gledat. Kdo bi si mislil kaj takega! Potem je vse utihnilo, ob pol treh zjutraj pa je z razbijanjem nadaljeval.

Poleg tega grozi mlajšemu sinu, da mu bo zastrupil psa. Sin pa mu je res nazaj odvrnili od gorja, če bo storil kaj psu. Zagrozil mu je, da mu bo vse kure zadavil. A moj sin ni mogel drugače, ker mu res ta pes pomeni vse. Če je kdo od otrok kdaj sedel zadaj za hišo, so ga že preganjali, da je na njihovi zemlji. Tudi zadaj za hišo so postavili kopice sena, da je hiša čisto mokra, ker do nje ne more sonce.

Takole morajo otroci trpeti, ko že itak nimajo, kar je najdražje — to je očeta, ki je moral tragično preminuti. To se nam dogaja zato, ker se je mož boril.

Že večkrat sem jih prosila, da mi naj prodajo vsaj meter zemlje za hišo, ali je vse zaman.

Sosedi pa mi še drugače nagajajo. Nikdar jim nisem nič žalega storila, tudi zdaj ne, po tem gnusnem dejanju pa ne morem več trpeti. Ali si to zaslužimo? Kdo nam lahko pomaga?

ROZI KUGONIČ,
Ločica št. 38,
Polzela

OTROKE NAUČIMO DELATI

Sem že dolgoletni naročnik Novega tednika in zelo rad berem rubriko Bralci pišejo. Oglašam se k razpravi Možje so izkoriščevalci. Pravzaprav so že vse povedali drugi. Dodala pa bi, da je predlog A. K. dober in bi bilo prav, če bi ga uresničili. Posebno še zato, ker možje res ne vedo, kaj je njihova dolžnost.

Franc Vodeb iz Dramelj trdi, da je žena vsega krива, ker sina ni naučila delati. Noče priznati, da je še več kriv mož oziroma oče, ki je dal sinu slab zgled. Matere zares težko vzgajajo sinove, ki nimajo pravega vzgleda pri očetih. Po mojem je to velika laž. Starši, naj bo oče ali mati, morata otroke naučiti delati, dokler so še majhni. Vsak otrok se mora učiti delati od staršev. Mož jih mora vaditi pri živini v hlevu. Mati pa v kuhinji. Oče mora sina naučiti v hlevu krmiti živino, gnoj kidati, napajati in nastiljati živini in podobno. Pa z lepo besedo, ne zgrdo. Če otrok na lepo besedo ne uboga, tudi z grdo ne bo ubogal. Mati pa mora tudi že majhne otroke učiti v kuhinji, da bodo vešči še gospodinjskega dela. Če se otrok ne nauči delati, se tudi star ne bo naučil. Če kmet ne bo mladega bika naučil voziti, ga tudi starega ne bo. Žene oziroma dekleta se ne učijo kuhati ali peči kruh, potem pa je veliko takih deklet, da se omožijo, pa ne znajo nič.

Starši, učite svoje otroke delati, dokler so mladi.

F. M., Dramlje

KRITIKA

Pišete o pomembnem in nepomembnem, ne lotite pa se zadeve o zastrupitvi okolja okrog tovarne iveric v Nazarjih. Kaj mislite in čakate? Dolina propada, vi pa stojite križemrok.

Bralec

Odgovor: To ste hudi! Vsega pa res ne moremo! Predlog je dober in ga nismo vrgli v koš. Drugič pa se podpišite!

FRANC GUBENŠEK

SPOMINI ZLATEGA MATURANTA

Ob 50-letnici gimnazijske mature

Letos poteka:

164 let, odkar so odprli leta 1808 prvi razred (nemške) gimnazije v Celju,

160 let, odkar je bila leta 1812 zgrajena gimnazijska stavba vštric opatijske cerkve,

121 let, odkar je bil leta 1851 prizidan gimnazijskemu poslopju nov trakt proti Savinji,

110 let, odkar je bilo ustanovljeno leta 1862 Dijaško podporno društvo,

86 let, odkar je bila leta 1886 ustanovljena Dijaška kuhinja za slovenske dijake,

77 let, odkar je bila leta 1895 ustanovljena Državna nižja gimnazija v Celju, to je slovenska gimnazija,

75 let, odkar je bila leta 1897 odpravljena Državna nižja gimnazija in so bili ustanovljeni Samostojni gimnazijski razredi z nemško-slovenskim učnim jezikom, kajpak samo prvi štirje,

75 let, odkar se je leta 1897 pričel za Slovence pouk v Jezernikovi (Kukovčevi) hiši poleg grofije na sedanjem Muzejskem trgu,

53 let od prve slovenske mature leta 1919 in

50 let od humanistične mature mojega letnika leta 1922, ko se nas je razšlo 24 zrelih (23 in ena) in nas post tot discrimina rerum živi še vedno štirinajst (13 in ena).

S koncem decembra 1918 je prenehala delovati v Celju nižja slovenska gimnazija v Kukovčevi hiši na današnjem muzejskem trgu. Področje, s katerega so nanjo prihajali mladi prvošolčki, je obsegalo predvsem mesto Celje samo, v glavnem pa pokrajino severno od Save (Brežice — Zagorje ob Savi), zahodno od Sotle (Kozjansko), južno od Haloz (Makole), vznožje Južnega Pohorja (Slovenske Konjice do Vitanja in še žep tja do Slovenjgradca) in vso Savinjo. Mesto samo je dalo na leto kakih 10—20 dijakov, ostalo območje pa 25—35—40, skupaj okrog 50.

Ta slovenska nižja gimnazija je bila v mnogočem neka posebnost, zlasti po svojem nastanku.

Vsak prvošolec, ki je prišel na celjsko slovensko nižjo gimnazijo, je bil s tem rešen za slovenstvo, ker je prišel med same Slovence in se je s tem rešil neugodnega vpliva predvsem nemškega dijaštva in nemških profesorjev. Tako je bilo v teh slovenskih dijakih po štirih letih šolanja ob prehodu na nemško gimnazijo slovenstvo popolnoma utrjeno.

Boj za ustanovitev te gimnazije ni bil lahek, ker je bil oster, trdovraten in dolgotrajen.

Taaffe je bil predsednik ministrskega sveta 14 let. V tem času je njegova vlada izdala (leta 1882) odredbo o dvojezičnosti uradovanja v uradih za slovensko ozemlje. Slovencem je tudi obljubila ustanovitev slovenske nižje gimnazije, čemur so se Nemci zelo upirali. Dne 10. 10. 1893 je vlada predložila reformo volilnega zakona. Temu so Nemci nasprotovali, zaradi česar je Taaffe 29. 10. 1893 odstopil.

Novi kabinet je sestavil Alfred Windisch-Graetz, ki je 8. 3. 1894 sporočil koaliranim parlamentarnim klubom temeljne poteze volilne reforme. Že sama ta reforma je grozila, da bo v koaliciji prišlo do krize. Pospešil jo je vladni predlog o ustanovitvi slovenske nižje gimnazije v Celju, kar je Slovencem obljubila že Taaffejeva vlada. Zoper to so se Nemci kar najostreje borili. Kljub temu je bila v proračunskem odboru dovoljena vsota, ki jo je vlada zahtevala za celjsko gimnazijo. Zaradi tega je (takoimenovana) nemška levica izstopila iz koalicije in naslednjega dne je Windisch-Graetz podal ostavko. Naslednik je bil Kielmansegg, pod čigar predsedstvom je bila s šolskim letom 1895/96 ustanovljena slovenska nižja gimnazija, ki je delovala vse do 24. decembra 1918.

Sprejemni izpiti mojega letnika so bili l. 1914 za I. razred prvo soboto v juliju še v Kukovčevi hiši. Zaradi izbruha vojne 26. 7. 1914 je te gimnazijske prostore (kakor tudi prostore novega gimnazijskega poslopja zadaj za takratno protestantsko cerkvijo) zasegla vojaška oblast za bolnico. Dijaki so se preselili v poslopje nemške gimnazije pri opatijski cerkvi, kjer so imeli popoldanski pouk. To je trajalo do konca leta 1916, ko je vojska Kukovčevo hišo izpraznila in jo vrnila šolskim namenom. V njej se je spet vršil pouk od januarja 1917 vse do 24. decembra 1918. Od takrat dalje se ta zgradba za šolske namene ni več uporabljala.

Tako je prenehala s poukom gimnazija, ki je pred svojo ustanovitvijo za toliko število let razburkala ne samo slovensko, ampak vse takratno avstrijsko politično življenje in povzročila celo padec vlade. Za narodnostno življenje Slovencev celjskega območja je bila neprecenljivega pomena.

Na njej je bilo v šolskem letu 1913/14 najvišje število dijakov (203). Zaradi začetka vojne je mnogo podeželskih dijakov, ki so sicer že naredili sprejemni izpit, nameravani študij opustilo, ker je odhod očetov na fronto pač ponekod prinesel težko premagljive ovire.

Druga posebnost je bila tudi njen učni jezik. Čeprav so jo imenovali »slovenska«, se je na njej poučevalo mnogo predmetov, lahko rečemo večji del — v nemščini. To zato, ker so bili ti štirje razredi ne samo predmetna, ampak predvsem tudi jezikovna priprava za prestop na nemško gimnazijo (poleg opatijske cerkve) z nemškim učnim jezikom in z nemškimi profesorji (razen dveh: za slovenščino za Slovence in za verouk, ki ga je profesor učil v nemščini).

Boj za predmetno posloveniev te slovenske gimnazije so Slovenci bili neprestano, prav do začetka prve svetovne vojne. Končal se je s tem, da se je s šolskim letom 1914/15 začel pouk v I. razredu v slovenščini v vseh predmetih.

Prav tako se je s tem šolskim letom tudi v Gorici popolnoma posloveni I. gimnazijski razred. Žal je ta posloveniev trajala nekaj manj ko dve šolski leti, ko je zaradi vstopa Italije v I. svetovno vojno v maju 1915 na strani antante proti Avstriji bila Gorica vojaško ogrožena.

V šolskem letu 1914/15 je bila na slovenskem ozemlju še ena gimnazija, ki je tudi imela I. razred samo s slovenskim učnim jezikom: v Šentvidu nad Ljubljano.

V Celju se je z vsakim nadaljnjim razredom prešlo na pouk v nemščini v enem ali več predmetih. Tako je v II. razredu to veljalo za zgodovino in zemljepis, v III. pa za fiziko, matematiko in grščino; v slovenščini so poučevali latinščino, verouk in seveda slovenščino.

Tako so dijaki s IV. razredom bili dobro pripravljeni za prestop na čisto nemško gimnazijo in so bili povsem udomačeni v nemškem izrazoslovju. V nasprotju s pravimi Nemci so bili seznanjeni le s slovniško nemščino, medtem ko je bila govorica Nemcev obarvana z narečnimi oblikami, da, celo z napakami.

Nemška gimnazija je po nastanku Jugoslavije (konec oktobra leta 1918) nemoteno nadaljevala s poukom v nemščini vse do konca decembra.

(Se nadaljuje)

List iz beležnice o „domislicah"

ZAKASNELE CVETKE

Zgodi se pač tako, da včasih kljub temu, da so vremenske prilike ugodne, ne vzcveti vse hkrati, kar bi vzcvetelo lahko. Že nekaj časa je minilo od takrat, ko smo pripravili naš vrt za pomladno cvetenje, pa vendar se je to vse skupaj nekoliko zavleklo. Nič hudega, kajti cvetke so cvetke, bodisi da zacvetijo pravočasno ali ne... Nekaj posebnega so tele naše cvetke, ki jih je dodobra ogrelo naše politično sonce, zato naj vam jih danes tudi pokažemo v vsej mavričnosti njihovih barv. Niso le rezultat našega dela, gojili so jih številni ljudje. Že manj številni so jih odkrili, mi pa smo jih z današnjim dnem postavili na razstavo. Oglejte si jih in sami presodite njih žlahtnost cvetov. Pa začnimo kar lepo po vrsti in oglejmo si cvetko za cvetko. Če vam katera ni posebno všeč, si lahko mirne duše naslednjo ogledate dvakrat!

Vse kaže, da je ugotavljanje dohodka v naših delovnih organizacijah vse prej kot preprosta zadeva, kajti primerilo se je, da so računovodje za preteklo leto kar v 62 delovnih organizacijah našega območja izračunali preveč dohodka, kot ga je podjetje v resnici ustvarilo. Vsi skupaj so ga naračunali več takole nekako za približno 227 starih milijonov. Nič boljše pa se ni godilo tistim računovodjem, ki so prav tako v 62 delovnih organizacijah izračunali za skoraj pol milijarde starih dinarjev premalo dohodka. Le koliko podjetij je imelo v redu bilance? Kaže, da ne ravno veliko. Pa še nekaj: računovodjem bo treba »popraviti« plače, kajti kako pa bodo lahko organi upravljanja sicer še sploh zahtevali natančno delo...

•

Vse kaže, da so potni stroški in dnevnice zelo primerna oblika »osebnih dohodkov«. Podjetja si »prihranijo« prispevke, iznajdljivim občanom pa ni treba plačati davka od osebnega dohodka. V nekem podjetju so 4 potnikom izplačali kar za več kot pet milijonov starih dinarjev dnevnic brez kakršnekoli dokumentacije, ki bi dokazovala povračilo potnih stroškov. V nekem drugem podjetju so si pomagali na drugačen način. Potnikom so preko leta izplačevali akontacije, na koncu leta pa so izračunali dejansko provizijo, ki pa je bila veliko večja kot izplačane akontacije. Zaradi tega so vsem potnikom za vse leto za nazaj določili pavšalne dnevnice za 20 dni v mesecu po 12 starih tisočakov, poleg tega pa še kilometrino v mesečnem pavšalu za 4.000 km po 100 starih dinarčkov. Tako je delovna organizacija pokrila razliko osebnih dohodkov s povišanimi dnevnicami in kilometrino, družbo pa so prikrajšali za prispevke...

•

Veliko bolj širokogrudni pa so bili v nekem trgovskem podjetju, saj so za leto 1970 širokogrudno plačali za nič več in nič manj kot 162 milijonov starih dinarjev davka, ker niso upoštevali, da se plača davek le od plačanih, ne pa tudi od zaračunanih proizvodov in storitev. V drugem primeru pa so bili zopet širokogrudni do potrošnikov, saj so nepravilno obračunali davek pri nekih proizvodih, kar je ceno temu blagu znižalo pod nabavno vrednost. Pa naj še kdo reče, da se trgovcem potrošniki ne »smilimo«...

•

Nimajo vsi delavci sreče, da bi bili zaposleni pri podjetju, ki lahko svojim delavcem daje tudi nedinarske plače. Oprosti jih namreč lahko plačevanja uslug, ki jih sicer vsi drugi občani morajo plačevati, pri tem pa »pozabi« družbi nakazati tudi prispevke, za več kot deset starih milijonov... Važno je, da je bil kolektiv na boljšem, družba je itak nekaj imaginarnega...

•

Neke splošno obrtne delavnice so med drugim gradile tudi stanovanjske hiše »nekaterim« občanom ali pa so opravljale posamezna gradbena dela. V nekaterih primerih je bilo dobavljeno precej več gradbenega materiala, kot pa ga je bilo vgrajenega, ali pa je bil dobavljen tak material, ki ga podjetje ne bi smelo vgrajevati, ker za to ni registrirano. V takih primerih je podjetje le nabavilo material, delo pa je opravil privatni obrtnik, s katerim pa ni bila sklenjena kooperacijska pogodba. Neobračunanega davka, ki je znašal preko tri milijone, graditeljem pač ni bilo treba plačati. Ha, ha, ha...

•

S poslovnimi partnerji je treba imeti dobre odnose. Kolikokrat smo že kritizirali posamezna podjetja, ker nimajo dobrih odnosov. Na dobre odnose so mislili tudi pri tistem trgovskem podjetju, ko so dobavili razen material kar osmim vodilnim delavcem poslovnih partnerjev brez obračunanega prometnega davka, fakture pa so izdali na ime njihove delovne organizacije. Vendar pa so ti pametni vodilni ljudje doma v svojih podjetjih naročili svojim tajnicam, naj te račune zadržijo in so jih poravnali z navadnimi položnicami. Trgovsko podjetje je svoje dobilo, vodilni delavci poslovnih partnerjev tudi, družba pa je ostala prazna rok! Prav ji je, zakaj pa to dopušča...

•

Neko avtoprevozniško podjetje je tako širilo krog svojih uslug, da je najelo tudi privatne tovornjake. Del najemnine pa so lastniki dobili plačane na ta način, da so z naročilnicami podjetja, opremljenimi z izjavami, da gre za reprodukcijski material (ta ni obremenjen s prometnim davkom, ker ga plača le končni potrošnik, opomba pisca) kupovali rezervne dele za svoje avtomobile. Fakture pa je seveda plačevalo prevozniško podjetje. Zanimivo, ni kaj reči...

•

Neko lesnoindustrijsko podjetje je pod firmo reprodukcijskega materiala nabavljalo tudi gradbeni material, seveda brez prometnega davka, čeprav to podjetje sploh nima gradbene enote. Gradbeni material je bil tu, ostalo pa je tudi preko pol milijona starih dinarjev prometnega davka. Le komu so oštali...

•

Velikemu industrijskemu podjetju na našem območju gre tako slabo, da ni obračunalo takole okroglo za nekaj več kot 120 starih milijonov raznih družbenih obveznosti. Res je sicer, da je vsaj nekatere prispevke podjetje imelo obračunane, toda ni jih moglo nakazati. Hude čase živimo in nekateri se še dolgo ne bodo izkopali iz njih. Gvišno so delavci »krivi« za to, premalo delajo...

•

V nekem podjetju so svojim (pa tudi nekaterim tujim) delavcem prodali kar 81 stanovanj po knjižni vrednosti, pri čemer pa tržne vrednosti sploh niso ugotavljali. Le kdo bi se ukvarjal s takim nezanimivim in za člane kolektiva nekoristnim delom. Tržna cena je bila nesporno višja, ker pa je od roka sklenitve pogodb poteklo več kot eno leto, preden je to bilo odkrito, pa pravobranilstvo ni moglo več izpodbijati sklenjenih pogodb. Znati je treba...

•

Nekemu trgovskemu potniku, ki je hkrati delal za dve podjetji (eno proizvodno in eno trgovsko) je šlo tako slabo, da je za isto blago obračunaval kar dvakrat provizijo, najprej je to storil pri proizvodnem podjetju, nato pa še pri grosistu. Siromak je v enem letu prejel le nekaj več kot 26 starih milijonov provizije, pa mu je to bilo premalo, zato je tudi dnevnice čestokrat za isti dan obračunal kar pri obeh podjetjih. Potne naloge je sploh »cenil«, saj si je v nekaterih primerih zaračunal potovanje celo do Skopja, iz sklenjenih naročilnic, o prodanem blagu, pa je razvidno, da je istega dne delal v okolici Celja. Juhuhu, kolikor nam je znano, mu še do danes nihče ni skrivil niti lasu. Mogoče pa, pa mi ne vemo...

•

V nekem podjetju so bili nekateri tako zagnani pri nakupovanju strojev iz uvoza, da so kupovali tudi take »mašine«, ki jih podjetje nikoli ni in jih predvidoma tudi nikoli ne bo potrebovalo, povrhu vsega pa so menda še presneto zastarele. Da bo ironija še večja, organi upravljanja sploh niso sprejeli ustreznih sklepov oziroma o nakupu sploh niso bili seznanjeni. Na koncu koncev, pa kaj bi delali problem, saj ne gre za več kot nekaj preko sto starih milijonov... Stroje pa le imajo!

•

In že smo pri koncu zakasnelih cvetk. Upajmo, da bo letina za letos slabša od napovedi in da bo končno svoje opravila tudi pozeba. Preko poletja se nam sicer ni obetati kaj posebnega, morda pa bo le prigrmelo iz vrhov in dotolklo cvetke, ki so kar preveč pognale...

Vse ob svojem času, včasih kljub temu malce pozno, toda nikoli prepozno!

BERNI STRMČNIK

turizem

Šoštanj

LEPE MOŽNOSTI ZA PRIJETNO BIVANJE

Kljub močni industriji je Šoštanj znano turistično mesto v Šaleški dolini.

Pomenek z direktorjem gostinskega podjetja Kajuh, Stanetom Dolarjem, pa je odprl tudi nekatere probleme:

»Zaradi politike zamrznjenih cen si letos ne obetamo veliko. Sicer pa so naše kapacitete na vsak način premajhne. Ležišča imamo samo v hotelu Kajuh. Tu je 25 postelj. Penzionska cena v juliju in avgustu je do 45 dinarjev, odvisno od sobe. Izvensezonski penzion pa je cenejši.

Stane Dolar, direktor hotela Kajuh v Šoštanju

»In izleti v okolico?«

»Krajši sprehod je že k razvalinam Pustega gradu v Šoštanju. Semkaj se je moč pripeljati tudi s fičkom. V Šoštanju je privlačno še kopališče, za goste, ki jih zanima kulturno življenje pa tudi Napotnikova galerija ter Kajuhova spominska soba. Prijeten je izlet do Topolšice, kjer se obiskovalci lahko kopajo v pokritem bazenu s termalno vodo. Tu pa je še savna.«

Notranjost hotela Kajuh so preuredili že lani. Iz salona so dobili dva prostora in ju opremili s stilnim pohištvom. Letos pa bodo več pozornosti in sredstev namenili obratu v Šmartnem ob Paki. Tudi tu bo na voljo nekaj ležišč.

Ob sobotah in nedeljah imajo v Šoštanju glasbo za ples. Žal pa morajo ob nedeljah kmalu nehati, ker odpelje zadnji avtobus proti Velenju že ob 22.10 uri. -mlb

Hotel Kajuh v Šoštanju. Tu se je pred petdesetimi leti rodil partizanski pesnik Kajuh. Danes je to hotel s petindvajsetimi ležišči. (Foto: B. Mlinar)

Prebold

HIŠICE POLNE GOSTOV

Plavalni bazen v Preboldu je oživel. Polne pa so tudi počitniške hišice v njegovi neposredni bližini, pod košatimi smrekami. V gostišču, ki je pod novim vodstvom lani doseglo lepe uspehe, je prijazna lastnica povedala, da imajo tudi za letošnjo sezono vse kapacitete prodane. Še vedno se za letovanje v Preboldu najbolj zanimajo Zagrebčani

Enodnevni penzion je 55 dinarjev, kar vsekakor ni veliko. Hišice so pred letošnjo sezono uredili, prav tako tudi v kuhinji pripravljajo več specialitet. Začeli so s pečenjem postrvi. Ko bo dozorel kostanj, ga bodo pečenega ponudili s sladkim moštom.

Do zime želijo zapreti s steklom dolgo verando, da bi pridobili prostor, ki bi ga lahko izkoristili tudi v zimskem času. Pomanjkanje prostora je tudi zdaj, zlasti ob slabem vremenu, največja pomanjkljivost gostišča ob bazenu. Z zasteklitvijo verande pa bi se poslovanje gostišča podaljšalo na vse leto.

Frankolovo

BAZEN, IZLETI IN ŠE KAJ

Tudi Frankolovo se z vso zavzetostjo vključuje v turistična dogajanja. Prijazen kraj blizu Celja ima več pogojev za soliden turistični razvoj. Tu je termalno kopališče, sicer manjši bazen ob glavni cesti, ki je redno odprt. Temperatura vode je 19 stopinj Celzija. Kabine so urejene, vstopnina za kopanje pa od 2 din navzdol.

Frankolovo premore tudi 26 ležišč, od tega 14 v gostišču Turist ter 12 v zasebnih sobah. Cena kompletnega penziona je 70 din. V salonu gostišča Turist imajo vsako soboto in nedeljo ples.

V Frankolovo pripelje vsakih dvajset minut avtobus iz celjske oziroma mariborske smeri, od tod pa so možni tudi lepi izleti. Naj omenimo Črešnjice, kjer ima turistično društvo svojo obiskano postojanko, pa grad Lindek, grobove talcev, ribnike s postrvmi, Žičko kartuzijo itd.

Vse informacije za bivanje, izlete in drugo daje turistično društvo na Frankolovem.

HUGO BOSIO

Ni mi bilo vseeno, ko sem ga, vsega izmučenega, bolega ga je glava, zaprosil za kratek pogovor. Je že tako; vsak dela zase, kakor ve in zna. 72-letni Hugo ni odklonil. Malo prej je med točil pri Muhatu, kot se tam reče po domače, v Lesičnem in potem sva se usedla kar pred hišo, on na stol, jaz na pručko in začela in vedel sem, da moram čimprej končati, da bo lahko odšel in se odpočil.

Hugo je bil v svojem dolgem življenju masikaj in še danes je predsednik SZDL v Lesičnem. Vrsto let je opravljal pomembne funkcije pri gasilcih, bil je pri ustanovnem odboru za postavitev gasilskega doma v Lesičnem. Tudi pri cestnem odboru je bil in prispeval svoj delež za cesto Virštanj — Lesično. Še danes se živo spomni vseh teh velikih in malih stvari. Najbrž se še vsi spominjajo njegovega kulturno prosvetnega udejstvovanja v kozjanski dolini, ko je skupaj s pokojnim Franjem Čepinom odigral vrsto vlog v igrah, ki so jih naštudirali vsako leto, če ne dveh ali treh pa vsaj eno.

Če že govorimo o kozjanskem človeku, potem ne moremo mimo okupacije, ki je krepko udarila tudi Huga. V letu 1941, takoj po prihodu hitlerjancev na oblast, so postavili Huga za prvega nemškega župana. Ni si želel te funkcije, a so ga domači aktivisti prepričali, da bo tako najbolj pomagal stvari. In tako je Hugo krompir, ki ga je dobil za seme, uporabil tako, kot je naročila nemška oblast, spravil v gozd. 8. septembra 1942 so ga zaprli v Stari pisker v Celju, 4. novembra pa so ga odpeljali na streljanje v Maribor, kjer so ga po čudežu izpustili, potem pa hitro vtaknili v Mauthausen, kjer je bil od decembra 1942 do osvoboditve. Nisem ga spraševal, kako je bilo, to je menda jasno vsem. Povedal je le to, da je nosil po tistih prekletih stopnicah težke kamnite bloke in da je mnogokrat pomislil, da bi se vrgel na žico okoli taborišča, v kateri je bil tok. Tako so storili v Mauthasnu mnogi. Prišel je domov, rešili so jih Amerikanci. Doma je bilo vse požgano in izropano. Stanoval je z družino vred pod Vetrnikom, pri Mačkovih, dokler si ni znova postavil domačije.

Takoj po prihodu domov je postal predsednik krajevnega odbora, predsednik gasilskega društva

obrazi

pa je tako ali tako bil že prej in je svojo funkcijo kar obdržal.

Sedaj živi Hugo pri svojem sinu Ivanu in pravi, da ne more več delati. Matra ga revma, živci, spomin na življenje v Mauthausnu, še vedno pa se udeleži kakšne seje, če le more. Človek ne more kar tako skočiti iz svoje kože, čez noč, če pa je celo življenje nekaj delal, migal povsod, kjer je bilo treba.

Počasi, s trudnim korakom je Hugo odšel z lončkom medu, ki ga je dobil za svoje delo, pravzaprav bolj kot sosed, kot dober sosed. Odšel je, da se uleže in spočije. Življenje na tem koncu izčrpa človeka in mu požre življenjske sokove. To življenje je požrešno. Tudi zanj.

MILENKO STRAŠEK

Kulturo delavcu

Od 26. do 29. junija je bil Škofji Loki seminar za tajike občinskih svetov ZKPOS, predsednike komisij za kulturo pri občinskih sindikalnih svetih ter strokovne odje pri Delavskih univerzah. Osnovna tema seminarja je bila »organizacija kulturnega dela v delovnih organizacijah in občinah«. S celjskega območja sta se predavanj in razprav udeležila dva udeleženca: tajnik občinskega sveta ZKPOS in predsednik komisije za kulturo pri celjskem občinskem sindikalnem svetu.

V prvem delu so govorili o urejanju mreže specifičnih postanov za difuzijo kulturno-umetniških vrednot in stvarjenje, za prebujanje in razvijanje kulturnih in estetskih interesov, potreb in navad ter estetsko vzgojo in izobrazbo najširših slojev delovnih ljudi.

Kot rdeča nit se je skozi ves seminar vlekla misel o pomanjkanju kvalificiranih, profesionalno usposobljenih in tudi prostovoljnih kadrov za razširitev kulture in organizacije kulturnega življenja v delovnih organizacijah in komuni. Na osnovi dejanskega stanja bi bilo prerano militi na to, da bi sleherna delovna organizacija ali društvo imelo plačanega animatorja kulturne dejavnosti, zato bo morali v bodoče bolj skrbeti za usposabljanje prostovoljnih organizatorjev.

V nadaljevanju so mnogi govorili o zagotavljanju stalnih virov finančnih sredstev za kulturne dejavnosti v delovni organizaciji (tovarniški sklad za kulturo, tovariška skupnost za kulturo.) Kljub temu ko smo v občinskem merilu že veliko napravili (dobro deluje celjska Kulturna skupnost), bomo morali v bodoče prav v delovnih organizacijah orati še trdo lemino. Trdne vire in splošen interes delovne skupnosti do kulture bi morali najti svoje mesto v določilih najvažnejših aktov sleherne delovne organizacije. Kot se to zagovarja za oddih in rekreacijo, tako bi moralo biti tudi za kulturo. Predlagali so tudi ustanovitev posebne komisije za to zvrst dejavnosti pri delavskih svetih, vodil pa bi jo naj strokovno usposobljen delavec, ki bi se ves posvetil ugotavljanju kulturnih potreb delavcev ter jim preko kulturnih zavodov in društev omogočal aktivno in pasivno udeležbo v kulturi.

Vsa predavanja so temeljila na idealno zamišljenih metodah približevanja kulturnih dejavnosti tistim, ki so jim v glavnem namenjene. Med najvažnejše prav gotovo spada pogojenost kulturnih potreb delavcev (socialno poreklo, tradicije, stopnja izobrazbe, življenjski standard) in stopnja razvitosti kulturnih potreb; izražene in latentne kulturne potrebe. Analiza o tovrstnih potrebah je bila v Celju že opravljena, vendar dalj od ugotovitev žal nismo prišli. Sprejet je bil dogovor, da bo treba v bližnji prihodnosti obiskati sleherno delovno organizacijo ter navezati tesne stike s sindikalnimi vodstvi in upravami.

Če smo že ugotovili, da v tej smeri nismo dovolj napravili, se pa lahko pohvalimo, da je služila organiziranost kulturnih dejavnosti v celjski občini za vzgled. Tako organizirane samoupravne skupnosti, urejenih odnosov med profesionalno in amatersko kulturno dejavnostjo ni imajo nikjer drugje na Slovenskem. Posebno pozornost je vzbudilo tesno sodelovanje med gledališkimi delavci, odborom za filmsko vzgojo in Kino-podjetjem, urejeno financiranje (v okviru objektivnih možnosti) in ne nazadnje bogata tradicija v amaterskih sferah ter skrb za njeno vrednotenje.

STEFAN ZVIZEJ

Šolstvo na celjskem območju

PODALJŠANO BIVANJE - BOLJŠI USPEHI

Podaljšano bivanje se je v celjski regiji — kot nova — izredno pozitivna usmeritev učno-vzgojnega dela na osnovnih šolah lepo uveljavila. Res je, da še marsikje, v marsikateri občini, ni realnih pogojev (prostor, kadri) za ustvarjalno delo v teh oblikah, res pa je tudi, da se povsod trudijo, da bi podaljšano bivanje bolj razvili.

Podaljšano bivanje — nekateri ga imenujejo kar kratko varstvo, je organizirano dopoldan in popoldan. V teh oddelkih je možno organizirano učenje pod strokovnim vodstvom. Pod tem strokovnim vodstvom učenci osnovnih šol brez dvoma mnogo pridobe — slabši in boljši. Nekateri si napačno predstavljajo, da je v tem varstvu samo učenje. Tem je potrebno povedati, da temu ni tako. Bivalni čas je sestavljen iz razvedrila, prehrane, športa oziroma rekreacije in učenja, ki traja normalno 2 do 3 šolske ure. Staršem mora biti jasno, da s tem, ko je njihov otrok dopoldan v šoli, potem pa še v varstvu ni zmanjšana njihova obveza do otrok v poznavanju njegovih problemov, učno-vzgojnih rezultatov itd. Odgovornost staršev je neodtujljiva! Težko je le, da za vse te oblike še niso izdelani bolj podrobni vzgojni in izobraževalni načrti. Tudi enotnosti v celoti še ni. Ker pa se na tem intenzivno dela, lahko tudi tu pričakujemo kmalu lepše in boljše rezultate.

Pa poglejmo, kako je s temi oblikami v nekaterih občinah celjske regije.

V laški občini, kjer je pedagoško delo enako kot v večini občin celjske regije sofinancirano iz republiške izobraževalne skupnosti, spadajo te oblike dela pod takoimenovani B program (neobvezno!). Imeli so šest oddelkov in to v Laškem dva ter v Radečah štiri. Jeseni bodo imeli v Rimskih toplicah še dva. V vsakem oddelku je okrog 25 otrok in menijo, da je za zdaj vprašanje zadovoljivo rešeno. Starši prispevajo največ 60 Ndin vzgojnine, jeseni pa predvidevajo povišanje na 70 Ndin. Tudi tu obstoja degresivna lestvica.

V mozirski občini organiziranega podaljšanega bivanja ne poznajo. Želje so, denarja ni in varstva ni. Neke vrste varstvo obstaja za »vozače«, skratka za tiste učence, ki so bolj daleč vstran od šole in da ravno ne divjajo preveč so v oskrbi, za katero pa razumljivo staršem ni potrebno prispevati sredstev.

V žalski občini so skoraj na enakem. Imajo pa to prednost, da imajo en organiziran oddelek za varstvo nižje stopnje v Preboldu, kar je razumljivo glede na socialno strukturo otrok. Varstvo vozačev v to kategorijo ne štejejo.

Podobno kot v občini Mozirje je tudi v Šentjurju. Tudi tu tega varstva ni, saj so omenili, da to nepravo obstaja v Slivnici, kjer učenci čakajo na avtobus.

Izredno dobro pa je to varstvo razvito v celjski občini, kjer je skoraj 10 odstotkov otrok zajetih v tej izredno kvalitetni obliki vzgoje in izobraževanja. Vseh oddelkov je kar 31, pa še vedno primanjkuje kapacitet. Nadvse pomembna za varstvo šolskih otrok je bila v Celju izgradnja doma Cvetke Jerinove ter izreden posluh celjske izobraževalne skupnosti in skupnosti otroškega varstva, da sta povsod, kjer so bile možnosti in potrebe pomagali z denarnimi sredstvi. Ob tem pa bi radi opozorili, da spoznanja o pomembnosti tega varstva hromijo nekateri elementi materialnega značaja. Menimo, da če že osvojimo tezo, da je varstvo potrebno vsem učencem za boljše učne in vzgojne rezultate, torej za boljše znanje vseh prihodnjih rodov, kjer gre za organizirano družbeno pomoč, potem ne moremo zahtevati tako visokih prispevkov, kot jih predvideva pripravljena degresivna lestvica plačevanja, ki jo je pripravil izvršni odbor TSOV. **Sedanji najvišji materialni znesek naj ostane — zdiferencira pa naj se prispevek navzdol, saj se lahko zgodi, da bomo šli v obratno smer, kjer daleč najvišji praspevki v sloveniji ovirajo razvoj vzgojno-varstvenega dela šolskih in predšolskih otrok. Na kraju naj omenimo še izglasovani samoprispevek, kjer tisti z višjimi osebnimi dohodki že itak plačajo več.**

Iz tega nepopolnega zapisa lahko vidimo, da je podaljšano bivanje, ki zmanjšuje osip, koristno, toda zelo različno razvito. **Menimo, da bo tu sofinanciranim občinam republika morala izdatneje priskočiti na pomoč, saj bo drugače tudi tu več resolucij in načel, kot pa dejanske pomoči in koristi.**

J. ZUPANČIČ

V Muzeju revolucije

II. GRUPA ODREDOV

V počastitev praznika borcev in 30. letnice ustanovitve slovenskih partizanskih brigad in o slavni partizanski enoti, ki ima v Celju svoj domicil, je bila minuli teden v celjskem Muzeju revolucije otvoritev razstave II. grupe odredov. Slavnost je pričel direktor muzeja prof. Jože Marolt, v nadaljevanju otvoritvene svečanosti pa je govoril prvoborec Boris Čižmek-Bor. Govoril je o položaju med NOV na Štajerskem in o ustanavljanju partizanskih enot. Poudaril je vlogo II. grupe odredov. Pri otvoritvi je sodeloval tudi pevski zbor gaberske Svobode. Na sliki: Boris Čižmek-Bor govori o partizanski Štajerski.

Foto: D. MEDVED

Loče pri Poljčanah

PROGRAM POLETNIH PRIREDITEV

3. julija:

19,30 uri OTVORITEV POLETNIH PRIREDITEV, nato nastop najboljših ansamblov in pevskih zborov iz konjiške občine;

ob 20,45 uri PREMIERA JUGOSLOVANSKEGA FILMA »V GORI RASTE ZELEN BOR«;

po končanem programu se predstavijo ustvarjalci filma

7. julija:

ob 19,30 uri nastop narodno — zabavnega ansambla »FANTJE TREH DOLIN«;

22. julija:

ob 19,30 uri nastop »MLADI LEVI« s pevci iz Ljubljane;

5. avgusta:

ob 19,30 uri Prosvetno društvo »France Prešeren« Trnovo iz Ljubljane uprizori spevo-igro »PRI BELEM KONJIČKU«;

26. avgusta:

ob 19,30 uri nastop kvinteta »BRATOV AVSENIK«;

1. septembra:

ob 19 uri gostuje lutkovno gledališče iz Ljubljane z igrico »HUDOBNI GRAŠČAK«;

2. septembra:

ob 19,30 uri Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane uprizori ljudsko igro »SOSEDOV SIN«

Obenem bodo odprli razne razstavo v prostoru TVD Partizan Loče.

RISTO SAVIN NA FRONTI

Žalec je domači kraj Friderika Sirce (1859 — 1948). V njem je preživel tudi 30 let kot upokojeni artilerijski generalmajor. Z umetniškim imenom Risto Savin je med najpomembnejšimi slovenskimi opernimi skladatelji.

V času od leta 1922 dalje sem ga pogosto obiskal, ko sem sodeloval pri sestavljanju libretov za njegovi operi »Gosposvetski sen« in »Matija Gubec«. Bil je razgledan, kulturen, plemenit in duhovit mož. Njegov žalski dom bo letos postal kulturni muzej, posvečen tudi življenju in delu velikega umetnika. Nanj me živo vežejo mnogi spomini. Eden teh je tudi tale:

Nekega jesenskega večera leta 1924 sva krenila v gostilcu je bil ta dan sejem pa so imenitno belo starino. V Žalcu je bil ta dan sejem pa so kmetje napolnili gostilno. Med njimi je bil tudi močno priletni kmet Jakovec iz Latkove vasi. Slišal je, kako je Kunst nagovoril Savina z generalom. Vznemirjen je vsfal in je tega vprašal:

»Pa ste vi zares general?«

»Ali je to kaj hudega?« se je zasmejal Savin.

»Torej ste res general!« se je starec razvnel. »Pa tudi Žalčan in Savinjčan ste, kajne? Jaz pa sem pred več kot petdesetimi leti bil za »purša« pri generalu Knoblochu v braslovški graščini. In ko je umrl, sem ga umil in oblekel v generalsko uniformo, tako si je prej sam želel, in ga položil v krsto, na pare. Pa sem z žalostjo pomislil: — General Knobloch je umrl in zdaj Savinjska dolina nima več svojega generala in ga gotovo nikoli več ne bo imela! Hudo sem se razjokal. Ampak poglejte: Minilo je dobrih petdeset let! Tale trenutek pa — kaj sem čul? To sem čul, da naša Savinjska dolina spet ima svojega generala! Pomislite! Ali je to mogoče? Ne morem popisati, kako srečen sem, ko vas gledam s svojimi očmi, gospod general, naše Savinjske doline general! Čast vam, slava vam! Pa vas lahko še nekaj vprašam? Ali ste bili tudi v vojni in na kateri fronti ste se bojevali?«

»Bil sem v Galiciji, v Karpatih,« je veselo odvrnil Savin.

»O,« je zavzeto vzkliknil stari kmet. »Potem pa poznate mojega Tonča. Tudi ta je bil v Karpatih in sta torej bila skupaj!«

Burno kakor zdaj se je Savin le redkokdaj smejal.

Še malo sva posedela, da mi je mogel povedati tudi tole:

— Leta 1914 v začetku vojne so Rusi hitro prodirali v Galicijo in nas Avstrijce potiskali k vznožju Karpatov. Mi smo se bojevali še na stari način, Rusi pa so se v svoji vojni z Japonci deset let prej že naučili kopati strelske jarke, da so se v njih bolje zavarovali. Prve tedne so nas med premiki včasih celo prehitevali in se frontna črta ni dala vselej ugotoviti. Tako sem nekoč le za las ušel ujetništvu.

Bilo je še kar idilično. Ruskim množičnim navalom in granatam smo se umikali največ podnevi, ponoči pa smo kdaj tudi spali. Tako sem si neko noč — bil sem polkovnik — s peščico svojih ljudi našel posteljo v praznem župnišču tik cerkve in pokopališča. Bilo je to v ukrajinskem delu Galicije.

Ob prvem svitu so me prebudili neki klici zunaj, počili so tudi posamezni streli. Previdno sem pogledal skozi okno . . .

Mimo župnišča se je jadrno umikala skupina avstrijskih pešcev. Večina se jih je izogibala pokopališču, nekateri pa so skozi vhod vanj pohiteli kar čez grobove, zarasle s plevelom. Vse to počivališče mrtvih je obdajal star zid, skoraj dva metra visok.

Astrijcem tik za petami so sledili ruski pešci v rjavkastih uniformah in z dolgimi bajoneti na puškah. Vendar na nasprotnike niso streljali in tudi niso uporabljali orožji. Verjetno na nobeni strani ni bilo častnika, ki bi silil k prelivanju krvi.

Neki dolginast Avstrijec se je že približal zidu na koncu pokopališča. Moral ga je prelesti, da bi onkraj njega bežal dalje. Trudil se je, da bi se povzpel na vrh zidu, a mu ni takoj uspelo. Zato je najprej čezenj vrgel vso svojo vojaško prtljago.

Tedaj pa je za njim do zidu prihitel ruski vojak — droben možak z mandeljastimi očmi in krivim nosom, nedvomno Žid po rodu. Bežečega Avstrijca je od zadaj zgrabil za nogo, ki jo je ta že hotel pognati na vrh zidu. Pri tem oviran se je nevoljno ozrl na nasprotnika.

Rus je ponižno povzdignil roke in milo zajavkal v jidiš nemščini. Razločno sem ga slišal:

— Gospod Avstrijec, počakajte! Prosim vas, ujemite me in vzemite s seboj! Vse rublje vam dam, kar jih imam. Pomagajte mi!

Bežeči Avstrijec se je svojega zasledovalca usmilil. Z drugo nogo je bil že onkraj zidu in je roko ponudil Rusu — Židu pod seboj. Tako sta oba premagala oviro in potem skupaj stekla naprej in hitro izginila za vaško cerkvijo.

To je bil pravi prizor za bogove! Pri tem bi Rusi lahko ujeli tudi mene v župnišču, a se jim je preveč mudilo za drugimi Avstrijci. Njihov napad je spremenil smer in tako sem se spet pridružil svojim artileristom pri umiku proti Karpate. Podobnih idil na fronti pa je bilo kmalu konec.

Nekoč je mimo mojega položaja korakala v boj sveža, krepka avstrijska divizija infanterije. Srečaval sem mrakobne, kakor že mrtve pogledе ljudi, hitečih pod težki sovražni ogenj. Do dna pretresen sem že po nekaj urah zagledal bedne, krvaveče ostanke nesrečne divizije, ki se je vračala . . .

Leta 1917 je Savin dosegel svojo upokojitev s činom generalmajorja. Tako si je pridobil časa za obsežno glasbeno ustvarjanje v domačem Žalcu, vmes pa je nekaj let prebil tudi na ženinem posestvu Savinovo pri Ptuju. Rad se je posvečal tudi kmetovanju.

Prisrčno se je smejal, ko mu je nekoč nekdo rekel:

— Če ste dober skladatelj, potem ste morali biti slab general, ali pa narobe!

Fran Roš

O uresničevanju ustavnih dopolnil

NIČ NE PRIDE SAMO OD SEBE

Uredništvo Novega tednika in Radia Celje se je odločilo, da pripravi širši razgovor o uresničevanju sprejetih ustavnih dopolnil, o pripravi na II. fazo ustavnih sprememb in o nekaterih družbenoekonomskih značilnostih in posledicah XX., XXI. in XXII. ustavnega dopolnila. V uredništvo smo povabili Zvoneta Dragana, člana republiške koordinacijske komisije za ustavna vprašanja, ki se je o celotni problematiki ustavnih sprememb v dveh popoldnevih pogovarjal z nekaterimi člani redakcije Novega tednika in Radia Celje. Pri tem naj omenimo, da smo iz obširnega in bogatega gradiva povzeli predvsem tisto, kar izraža dosedanja razmišljanja, ideje in predloge v delovnih telesih zvezne in republiške ustavne komisije, poskušali smo opozoriti na nekatere praktične vidike uresničevanja sprejetih ustavnih dopolnil in tudi deloma nakazati tiste novosti, o katerih bo stekla širša javna razprava proti koncu tega leta.

Z naše strani smo se razgovora udeležili: Bernard Strmčnik, Milan Seničar, Milan Božič, Jure Krašovec in Jože Volfand.

Za objavo je razgovor pripravil glavni in odgovorni urednik Novega tednika Jože Volfand.

MNOGI SE NE POTRUDIJO

NOVI TEDNIK: **Čeprav je minilo še skoraj leto dni, odkar so bila ustavna dopolnila sprejeta, tudi na celjskem območju ugotavljamo počasno konkretno uresničevanje dopolnil. V mnogih delovnih organizacijah so šele ustanovili komisije in odbore, ki so zadolženi z analizo o razvitosti samoupravnih odnosov in za kakovostno, ustavnim dopolnilom primerno spremembo samoupravnih aktov. Poleg tega pa opažamo še eno. Premalo so prisotna razmišljanja o tem, kaj pomenijo ustavne spremembe za samoupravni položaj delavskega človeka. Da je to res, potrjujejo podatki, da je bilo premalo informativnih in pogodbenih razmišljanj o ustavnih dopolnilih prav med delavci. Kaj torej pomenijo ustavna dopolnila delovnemu človeku, kaj mu dajejo?**

ZVONE DRAGAN: Ustavne spremembe pomenijo za današnji ali jutrišnji položaj delovnega človeka v samoupravni bazi mogoče več kot pa navidezno kažejo razprave o ustavnih dopolnilih. Še posebno, če imamo pred očmi tisto, kar bi se moralo spremeniti v celoten sistem, v sistemu družbenoekonomskih in političnih odnosov, od baze do federacije, na podlagi že sprejetih in previdenih ustavnih sprememb. Žalostna resnica je, da mnogi ljudje, pa ne le delavci, navzlic vsem razpravam, še danes ne vedo za vsebino sprememb, to, čemu so dopolnila konkretno namenjena, kdaj in kje jih naj uporabijo. Moram reči, da celo pri kreativnih, strokovnih štabih mnogim vidiki praktičnega uresničevanja nislo jasni. Ali drugače povedano — ne potrudijo se, da bi jim bili jasni. Ne napravijo tega, da bi se v domačem okolju srečali z dopolnili, ugotovili, kako je pri njih doma z razvojem samoupravljanja, kakšna je njihova samoupravna zgradba, kakšne spremembe glede na dopolnila zahteva ta zgraba v temeljnem proizvodno samoupravnem odnosu, v konkretnih samoupravnih celicah.

Ne smemo pa pozabiti, da so marsikje padli na izpitu že pri dopolnilu XV, ki je že pred dvema letoma zahtevala razvitejšo samoupravno zgradbo, jasnejše odnose med delavskim svetom, kolektivnimi in individualnimi izvršilnimi organi itd. Poglejte, z novimi dopolnili pa mnogo globlje in zahtevneje posegamo v položaj delovnega človeka v združenem delu z vseh zornih kotov, torej smo postavljeni še pred težje izpite. Vendar je treba povedati, to sem ugotovil v razgovorih, ki sem jih imel po Sloveniji, da so marsikje v praksi že začeli načrtno in preudarno uveljavljati dopolnila. Odbori, ki se pojavljajo na tej poti praktičnega prilagajanja dopolnil, po svoje kažejo, da delavski razred dobiva v roke prepotreben instrument ustavnega značaja. Delavec dobiva ustavno orodje, da se bo spopadel z vsemi, ki so mu postavili nesamoupravne meje z lastnimi in prozornimi izgovori, češ da ni mogoče kakovostno spreminjati samoupravne odnose in položaj delavskega razreda.

URESNIČEVANJE DOPOLNIL NI LE POLITIČNA NALOGA

NOVI TEDNIK: **V naših delovnih organizacijah se pojavljajo trditve, da za počasno ureničevanje dopolnil ni kriva le slaba obveščenost o ciljih ustavnih sprememb, ampak v mnogi meri mnenje, da je izvazanje dopolnil v glavnem naloga amaterskega političnega dela oziroma naloga, ki jo morajo izpeljati politične organizacije v delovnih kolektivih. In še nekaj. Mnogokrat doslej je bilo že potrebno zaradi širših družbenih sprememb prilagoditi konkretno normativno dejavnost tem spremembam. A zdi se, da nikoli ni šlo to prilagajanje tako počasi kot gre sedaj. Ali gre v tem primeru tudi za zavestni odpor določenih struktur in sredin do uresničevanja ustavnih sprememb?**

ZVONE DRAGAN: Za uvod samo tole: mi smo doslej že mnogokrat rekli, da so v samoupravljanju potrebni čisti odnosi, čisti računi med obrati in celo to, pri urejanju ekonomskih odnosov itd.. To so bile v dobršni meri naše politične želje in priporočila. Marsikje smo jih uresničili, mnogokje ne, ponekod je samoupravljanje stagniralo. Ne bi se spuščal v vzroke. Toda z ustavnimi spremembami in s temeljno organizacijo združenega dela smo pred izredno zahtevno nalogo dejanskega uresničevanja že mnogih znanih stališč in pobud. Veste, jaz ne bi podcenjeval, npr. ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela niti s storkovnega, formalno pravnega, niti z ekonomskega ali kateregakoli vidika. Če se posebej pojavijo centralistično naravnane sredine, ki držijo oblast v podjetju v rokah, ima delavec, z vsemi političnimi subjekti vred, polno instrumentov, ne le politične narave, da stanje spremeni. Ima ustavno možnost in samoupravno pravico in nalogo, da to stori, da terja čiste račune v združenem delu. Poudarjam — ni pa to enostavna naloga.

Zvone Dragan

Razumljivo pa je, da to ne more biti več samo politična naloga ali naloga le ZK ali sindikatov v delovni organizaciji ali občini. Uresničenje te naloge sodi v redno vsakodnevno dejavnost in reševanje, kot na primer vprašanje nelikvidnosti, investicij, razvojnih programov, torej v vsakodnevno aktivnost notranjih in zunanjih sil in sredin, vodilnih ekip in strokovnih služb v delovni organizaciji, do občinskih skupščin, njenih pomožnih teles in še naprej. Zlasti v delovnih organizacijah pa moramo prebiti nekatere bariere, če hočemo naprej.

NE V EKSTREME

NOVI TEDNIK: **Kaj s tem konkretno mislite?**

ZVONE DRAGAN: Mislim, da ne smemo dovoliti dveh ekstremov, ki se pojavljata. Prvi je tale: nekateri pravijo — če politično ne bomo uspeli, napravimo preobrat z delavci. Če ne bo šlo, bomo potisnili vodilne, centralistične in antisamoupravne sredine ob zid in nato začeli spreminjati sedanje stanje. Drug ekstrem pa vidim v tem, da nekateri želijo paktirati z vodilnimi ekipami, da pristajajo na kompromise in mislijo, da bo že vse takoj amandmajevsko, če bodo samoupravne akte malo popravil, dopolnil ali spremenili. Prvo in drugo je praviloma nespremenljivo. Morda je v izjemnih okoliščinah prvi sprejemljiv, če vsa ostala regularna sredstva odpovedo. Toda doseči moramo, da bodo delavci resnično vedeli kaj pomeni dosledno uresničevanje ustavnih sprememb. In pri tem imajo politične organizacije veliko odgovornost. Vse strokovne in vodstvene strukture pa moramo vključiti v isti voz bitke za uresničevanje ustavnih dopolnil. To tudi pomeni, da se moramo z njimi pogovarjati, z njimi razčiščevati dileme.

Dodajmo še nekaj. Če pri uresničevanju dopolnil nočemo improvizirati, če hočemo oblikovati rešitve, ki bodo vzdržale strokovno in politično kritiko, če pri ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela ne želimo delati istih napak, kot smo jih delali pri ustanavljanju ekonomskih enot, potem se moramo dejansko vsi temeljito zavzeti in ne čakati niti en dan več, v tem procesu postopnega, nelahkega, a doslednega uresničenja dopolnil. Ustavne norme morajo postati delavcu materialna resnica, resničnost v praksi, ne pa le formalna možnost. Ustavna dopolnila dajejo delavcu, dajejo vsem nam v roke orožje, politično in ustavno, da v celotni sferi združenega dela in družbeno političnih in ekonomskih odnosov zagotovimo višjo stopnjo razvoja samoupravljanja in proizvodnih odnosov. In da dosežemo tudi to, da postane delovni človek in občan odločujoč faktor na vseh tistih področjih, kjer so bili doslej samoupravni odnosi premalo razviti (odnos med proizvodno sfero in bankami ter trgovino, odnos med samoupnjo ravno bazo in državo ipd.).

DRŽAVA KOT SREDSTVO DELAVSKEGA RAZREDA, NE PA ODTUJENA SILA

NOVI TEDNIK: **Ugotavljamo nerazvitost samoupravnih odnosov med bazo in državo. Vemo, da poskušamo s ustavnimi spremembami uveljaviti samoupravni način razreševanja družbenoekonomskih in političnih vprašanjih, zlasti tam, kjer samoupravljanja še ni, kjer so sämoupravni odnosi še nerazviti. Kakšen bo torej položaj države po ustavnih dopolnilih?**

ZVONE DRAGAN: Država mora biti postavljena tako, da je tudi za tiste funkcije, ki jih mora nujno opravljati in to dosledno ter učinkovito, v celotnem sistemu stalno izpostavljena javni kontroli, samoupravni bazi in njenemu vplivu. To bo omogočil delegatski sistem, vpeljan od občinske do zvezne skupščine. Taka država bo resnično država samoupravno organiziranega delavskega razreda. Bo njegovo sredstvo, ne pa njegova odtujena sila ali nadvlada. Seveda ta država ne bo sprejela visoke odločitve z referendumom, bomo pa zato morali izredno učinkovito uveljavljati delegatski sistem in stalno izpopolnjevati celovito odgovornost države oziroma njenega delovanja pred samoupravno bazo.

NOVI TEDNIK: **Ali to pomeni, da bo lahko delovni človek vplival na vse samoupravne sredine, tudi na tiste, ki so doslej razpolagale z velikim presežkom ustvarjalnih sredstev (banke, trgovina, zavarovalnice itd.), a na njihovo delitev neposredni proizvajalec ni imel skoraj nobenega vpliva. Znane so kritike na račun dragih poslovnih stavb, od katerih nekatere stanejo toliko, kot bi potrebovali za moderno tovarno, za moderno proizvodnjo. Ali lahko pričakujemo tu spremembe?**

ZVONE DRAGAN: Še preden bom povedal nekaj misli o delegatskem sistemu, bi poudaril, da ustavna dopolnila predstavljajo predvsem veliko jamstvo, zaščito, možnost in pravico delovnega človeka, da uveljavlja svoj odločujoč položaj. Toda v nobenem sistemu se tudi najnaprednejše ideje ne uresničujejo same od sebe. Saj že dolga stoletja poznamo zapovedi — ne kradi, ne ubijaj in tako naprej — pa to se vseeno dogaja. Torej v konkretnih odnosih bomo vodili samoupravne bitke za najboljše, za to, da bo ustavna možnost postala uresničena praksa. Tudi na tem področju na novo izoblikovanih samoupravnih odnosov med samoupravno bazo in med tistimi, ki razpolagajo z velikimi presežki dela.

Toda najbolj zmotno bi bilo mišlenje, hudo bi poenostavljali, če bi zdaj trdili, da bo delavec po amandmajih resnično sam neposredno odločal o celotnem presežku dela in ga uporabljal le zase in za »svoj« TOZD. Ker je povsem jasno, da ta presežek dela tudi v našem sistemu deli za različne namene v sistemu razširjene materialne in in celotne družbene produkcije, do države in celotne nadgradnje.

Toda odločilno vprašanje je, koliko bo delavec odločal o presežku dela. O tistem, ki ga ostvari in porabi zunaj podjetja, o tistem, ki bo cirkuliral v blagovnem prometu, ki ga bo združeval v denarnih in bančnih zavodih. Pa tudi o tistem, ki se bo zbiral v samoupravnih interesnih skupnostih ali pa, ki bo šel v družbeno blagajno. Odločilno vprašanje je, ali bo imel delavec vpliv na to gibanje in usodo presežka dela, na njegovo odtujevanje in neodtujevanje. Govorili bi pa o nekih idejnih vizijah, če bi rekli, da bo delovni človek po dopolnilih sam neposredno odločal o vseh stvareh v družbi. Tega preprosto ne zmore.

O ČEM MORA DELAVEC ODLOČATI

NOVI TEDNIK: **Kaj pa je tisto, kar zmore, kar je za delavnega človeka najpomembnejše?**

ZVONE DRAGAN: Najpomembnejše je to, da se razčisti, kaj on odloča dnevno, neposredno ali pa posredno v svoji matični celici, v temeljni organizaciji združenega dela, v svoji najbližji asociaciji in kako bomo na tej osnovi zagotovili delavčev vpliv na vsa področja družbenega dela in odločanja. To je tudi temeljno izhodišče delegatskega sistema.

NOVI TEDNIK: **Želimo, da o delegatskem sistemu več poveste. Začetek spreminjanja novega skupščinskega sistema sega v leto 1953, ko smo se odločili za zbor proizvajalcev, spremembe leta 1963 pa so nov korak na poti k demokratizaciji skupščinskega sistema. Kako bi ocenili nadaljevanje te preob-**

razbe na osnovi že doseženih in uveljavljenih odnosov?

ZVONE DRAGAN: Z razvojem samoupravnih odnosov v družbeni bazi so se pojavljale dokaj močne težnje odtujevanja skupščinske oblasti in njenih nosilcev od družbene baze. V resnici smo imeli in še imamo predstavniški skupščinski sistem, ki je bil precej odtujen — ali drugače, ki ni zagotavljal tiste direktne povezanosti in soodvisnosti med samoupravno bazo in celotnim skupščinskim sistemom, kakršno smo želeli. Z ustavnimi spremembami želimo zožiti ali odpraviti prepad med samoupravnim produkcijskim odnosom v bazi in med vsemi tistimi strukturami, ki iz tega bazičnega odnosa izhajajo in bi morale biti podaljšana roka temeljnega samoupravnega in proizvodnega odnosa. Kako in na kakšen način — to je stvar reforme skupščinskega sistema z uresničevanjem delegatskega načela.

NOVI TEDNIK: Ali ste lahko še konkretnejši?

ZVONE DRAGAN: Nekoliko že, vendar je treba upoštevati, da gre za začetne predloge, inačice, konstrukcije, ki se prav v sedanjem obdobju intenzivno strokovno-politično preučujejo, da bi jih lahko čimprej dali v širšo javno razpravo. Želimo namreč oblikovati ustavno zgradbo tako, da se bo neposredneje izražal vpliv združenega dela in občanov ter njihovih osnovnih samoupravnih celic na celotno nadgradnjo v skupščinskem sistemu. Mislim na tele temeljne samoupravne celice: na temeljno organizacijo združenega dela, na samoupravne interesne skupnosti in na krajevne skupnosti. To so bazične celice samoupravnega organiziranja delavnega organiziranja delavca in občana. Vpliv in politični interesi teh celic bodo v skupščinskem sistemu sedaj zagotavljale njihove delegacije. V občini, republiki in federaciji pa bomo morali tudi zagotoviti usklajevanje različnih interesov in iskanje skupnega interesa. S takšnim povezovanjem in usklajevanjem interesov posameznih sfer združenega dela ali baze v nadgradnji bomo tudi preprečili odtujevanje presežka dela, ekonomske in politične moči od samoupravne baze. Z izborom delegacije se začne vzpostavljati stalen kontakt med bazo in skupščinskim sistemom. Z menjanjem razmerja baza—skupščina pa se menja tudi položaj in vloga političnih subjektov.

Delegacije naj bi z neposrednim in tajnim glasovanjem volile osnovne samoupravne celice — ena ali več temeljnih organizacij združenega dela (več temeljnih organizacij združenega dela bi lahko izvolilo tudi skupno delegacijo), krajevne skupnosti in skupnosti delovnih ljudi, ki delajo s svojimi delovnimi sredstvi ter delavcev, ki jih zaposlujejo privatniki. Statuti občin, tako se razmišlja, bodo lahko to zasnovo še dopolnjevali.

DELO DELEGACIJ NA ŽIVAHNEJŠI V BAZI

NOVI TEDNIK: Kakšen pa bo položaj samoupravnih interesnih skupnosti?

ZVONE DRAGAN: Samoupravne interesne skupnosti naj bi v skupščini nastopale in delovale neposredno — v razpravi, ko se bo odločalo o vprašanjih, ki zadevajo področje te interesne skupnosti, na primer šolstva, zdravstva, kulture itd. Razmišlja pa se, da bi s statuti občin in z republiško zakonodajo določili, kdaj in na kakšen način bodo samoupravne interesne skupnosti nastopale v skupščini občine ali republike. To pomeni, da bi se skupščina samoupravne interesne skupnosti lahko pri določenih vprašanjih prelevila v enakopraven zbor v skupščini.

NOVI TEDNIK: In kakšne bi bile pravice in dolžnosti delegacij, kako bi delale?

ZVONE DRAGAN: Po sedanjih predlogih naj bi delegacija redno spoznavala svojo matično samoupravno skupnost (eno ali več) z vsemi dejstvi, ki so potrebna za zavzemanje stališč, s predlogi in stališči drugih skupnosti in delegacij; skupnosti bi dajala predloge za sprejemanje aktov v skupščini, pojasnjevala bi sklepe, sestajala bi se z delavskim svetom in drugimi organi, skratka dnevno bi morala ustvarjati kontakte s »svojo« samoupravno bazo. Član delegacije naj bi bil odgovoren delegaciji in tistim, ki so ga izvolili. Bistvena sprememba bi bila, da delegacija ali njen član ne bi odgovarjala za svoje delo vsake štiri leta, ampak vsak trenutek, kajti delovna komunikacija bo izredno zahtevna in stalna.

OBČINA KOT SAMOUPRAVNA SKUPNOST

NOVI TEDNIK: Ko govorite o samoupravni bazi in o delegatskem sistemu, so verjetno tudi vam pred očmi kritike iz prve faze ustavnih sprememb, češ da je bila v ustavni razpravi dana prednost federaciji in republiki ter na drugi strani temeljnim organizacijam združenega dela, da pa je komuna nekako izvisela. Komunalni sistem z vsemi njegovimi političnimi, samoupravnimi in ekonomskimi značilnostmi je bil premalo razdelan, kar velja deloma tudi za krajevno skupnost. Kaj naj bi prinesla druga faza ustavnih sprememb komuni?

ZVONE DRAGAN: Razumljivo in logično nadaljevanje ustavnih sprememb predstavljajo tudi nekatere korekture v celotni podobi komune in njenih notranjih samoupravnih razmerij. Naš osnovni namen je, da bi občino v ustavnem sistemu prvič izrazil kot sestavljeno skupnost, torej kot razvitejšo samoupravno skupnost, kot temeljno družbenopolitično skupnost in kot skupnost, ki združuje, kot se temu reče, samoupravljanje in oblast delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Morda se v komuni najneposredneje izraža spreminjanje klasične državne oblasti, ta proces odmiranja države in kakovostno preoblikovanje njenih funkcij v samoupravne funkcije.

NOVI TEDNIK: Toda občina je vendar še vedno »oblast« in bi naj po novih ustavnih dopolnilih dobila še nove možnosti za ukrepanje na materialnem in normativnem področju?

ZVONE DRAGAN: Res je, da smo doslej sprejemali občino predvsem kot instrument, kot sredstvo oblasti ali kot nekakšno mešanico oblasti in samoupravljanja, seveda s poudarkom, da je občina osnova političnega sistema. Zdaj pa občino vedno bolj izpostavljamo kot samoupravno skupnost z vidika družbenoekonomskih odnosov in kot temeljno družbenopolitično skupnost. Ta opredelitev je pomembnejša. Izraža namreč, da v tej skupnosti delovni ljudje, ne glede na to, kje so zaposleni, in občani preko temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti interesnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij znotraj komunalnega sistema in preko drugih oblik samoupravnega združevanja ljudi ustvarjajo pogoje za svoje življenje, za delo, za nadaljnji razvoj. Prav tako pa usklajujejo svoje interese, solidarno zadovoljujejo skupne potrebe in tudi izvršujejo politično oblast.

NOVI TEDNIK: **Katera pa so tista sredstva uresničevanja samoupravnih pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov v občini?**

ZVONE DRAGAN: Mnogo jih je. To so zbori delovnih ljudi v temeljni organizaciji združenega dela, zbori občanov v krajevnih skupnostih, referendum kot najbolj neposredna oblika samoupravnega vpliva in razreševanja problemov, dalje samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje in končno delegatski sistem, ki naj bi omogočil, da bi delovni ljudje in občani preko delegatov v občinski skupščini in drugih organih družbenega upravljanja razreševali mnoga skupna vprašanja.

Sicer pa menim, da bi morali v ustavnem sistemu opredeliti komuno tako, da bo odprta samoupravno organizirana, a kar največ dovzetna za povezovanje navzven. Namreč tako, da ne bo predstavlja neke zaplankane samoupravne, družbenopolitične in ekonomske strukture. Če bi to predstavljala, bi pomenila resno zaporo za mnoge ekonomske, socialne in družbene interese, ki daleč presegajo občinske meje in ki sploh ne poznajo in ne trpijo filozofije občinskih plotov. Tu mislim na integracije v gospodarstvu, povezovanje pri razvoju šolstva, kulture idr., da ne govorimo o političnih odnosih znotraj neke nacije ali znotraj Jugoslavije.

NOV POLOŽAJ KRAJEVNE SKUPNOSTI

NOVI TEDNIK: **Ugotovili smo, da je krajevna skupnost ena izmed temeljnih samoupravnih skupnost v kateri delovni ljudje in občani sodelujejo pri odločanju o vprašanjih, za katere so družno zainteresirani. Občani se seveda ne pojavljajo pri razreševanju le lokalnih interesov, ampak direktno ali preko delegatskega sistema vplivajo na »oblast« v občini. Ali bodo ustavne spremembe dejansko utrdile kvalitetnejši položaj krajevne skupnosti v celotnem komunalnem sistemu?**

ZVONE DRAGAN: Bodo. Poglejte, predlaga se, da bi krajevno skupnost že v ustavi opredelili kot pravno osebo. Tako bo krajevna skupnost lahko nastopila kot nosilec pravic in obveznosti do tretje osebe, močneje bo izražena njena samostojnost, dane ji bodo možnosti, da bo pri reševanju problemov nastopala kot enakopravnejši partner z drugimi strukturami v občini. Sicer pa se z ustavnimi dopolnili tudi na novo kakovostno določa materialna osnova krajevne skupnosti.

Vedeti pa moramo, ko razmišljamo o političnem delu na terenu, da je ponekod, zlasti v mestih, stagniralo samoupravno funkcioniranje krajevnih skupnosti. Med drugim tudi zato, ker je uveljavljeni predstavniški sistem potiskal krajevno skupnost v reševanje manj pomembnih, drobnih vprašanj, ki niso dosti vplivala na celotno občinsko politiko. Z eno besedo — raven kompetenc, ki jih je imela krajevna skupnost, je bila prenizka. Prav zato bomo morali prav v krajevnih skupnostih razmišljati o modernejših sredstvih v ustvarjanju možnosti, da bodo občani kar največ soudeleženi v celotnem procesu odločanja, politike v kraju, kjer živijo, in v celotni komuni.

NOVI TEDNIK: **Že danes je več razprav ali bojazni, da bi se po uveljavitvi ustavnih dopolnil okrepil republiški etatizem. S kakšnimi nevarnostmi se bomo spopadli? Ali nam ne pove nekaj ena izmed zadnjih sej republiške skupščine, ko je izvršni svet predlagal v bistvu nestabilizacijsko razdelitev proračunskih viškov?**

ZVONE DRAGAN: Gotovo obstajajo večje nevarnosti republiškega etatizma, kot so bile kdajkoli prej v povojni graditvi jugoslovanske skupnosti in posameznih republik. Ne bi govoril o tisti strani etatizma ki jo bo naravno zahteval nov ustavni položaj republike glede na večje samoupravne, državne in zakonske pristojnosti. Bolj imam v mislih tisti etatizem v negativnem pomenu besede. Na etatizem, ki pomeni odtujevanje oblasti delavskemu razredu, ki pomeni monopolizacijo republike kot države nad osnovnimi samoupravnimi strukturami. Bičati moramo tisti etatizem, in to z vsemi zakonskimi in političnimi sredstvi, ki bi želel odtujevati višek dela delavskemu razredu.

Vidim pa orožje proti takemu etatizmu. Najprej, resnično bomo morali razvijati delegatski sistem z njegovim vzvratnim dejstvom — z vplivom na republiko preko delegatov iz baze, z vplivom na funkcije, ki jih bo ta »republiška država« opravljala (tu gre za odgovornost, za javno kontrolo, za vpliv in odločanje delegatov, za odgovornost države pred celotno samoupravno bazo). In drugič — v celotni zgradbi političnega in samoupravnega sistema se bo izpostavila zahtevnejša vloga vseh političnih organizacij. Te organizacije bodo prav tako morale postati sredstvo lastne baze in se tudi spopadati s pojavi, kot je republiški etatizem. Kajti forumski način dela političnih organizacij bo pravi anahronizem celotnemu delegatskemu sistemu. To pomeni, da bodo morale tudi politične organizacije doživeti vsebinske in organizacijske spremembe.

In glede konkretnega vprašanja eno protivprašanje kdo vse je padel na izpitu? Ali tisti, ki je predlagal tako razdelitev proračunskih viškov, ali tudi tisti, ki je tako rešitev sprejel. Mislim, da oba.

DVE SKRAJNOSTI O DISLOCIRANIH OBRATIH

NOVI TEDNIK: **Ker smo skoraj na koncu te naše mini razprave o ustavnih dopolnilih, nas zanima še nekaj v zvezi z ustanavljanjem temeljnih organizacij združenega dela. Ali bo ustanavljanje TOZD temeljilo na načelu relativne samostojnosti, ali bo vse organizacije združenega dela ustavno dopolnilo » obvezovalo«?**

ZVONE DRAGAN: V vsaki delovni organizaciji je treba ugotoviti, ali so ali niso osnove za ustanovitev temeljne organizacije združenega dela. Sicer pa je ustavna in neodtujljiva pravica delavcev, da po strokovno in politično preudarni poti sprejmejo akt o ustanovitvi temeljne organizacije združenega dela. TOZD bo s svojim lastnim statutom, to bo tako imenovani mini statut, urejala vsa osnovna vprašanja znotraj svojega okvira, znotraj podjetja. Statut celotnega podjetja bo samo izvedeni samoupravni akt, ki bo konkretiziral temeljno voljo, zapisano v samoupravnem sporazumu. V statutu temeljne organizacije združenega dela bo potrebno točno opredeliti, o čem bo sprejemal odločitve delavski svet TOZD, o čem bodo delovni ljudje v TOZD odločali neposredno.

NOVI TEDNIK: **Dislocirani obrati so bili doslej navadno ekonomsko in samoupravno nesamostojni in zaradi tega tudi pri investicijah mačehovsko obravnavani. V laški občini, na primer, pa ne le v tej, 40 % narodnega dohodka ustvarjajo prav taki obrati, a se v njih počutijo zaposleni nerazvite samoupravljalce. V delavskem svetu na ravni podjetja jih predstavlja samo nekaj članov, navadno pa v teh obratih tudi politično delo ni razvito. Kako bo torej z dislociranimi obrati v tem procesu uresničevanja ustavnih dopolnil?**

ZVONE DRAGAN: Verjetno bo imela velika večina dislociranih obratov po Sloveniji pogoje za ustanovitev temeljne organizacije združenega dela. V trgovini, zlasti detajlistični, pa bo najbrž treba upoštevati teritorialno in funkcionalno načelo, da se bo več poslovalnic združilo v eno TOZD. Vsaka poslovalnica, zlasti z majhnim številom zaposlenih, seveda še ne bo imela pogojev za TOZD. V proizvodnji pa bo to drugače in bodo imele posamezne discipline enote osnove za ustanovitev TOZD. Znotraj delovne organizacije pa moramo uveljaviti načelo enakopravnih partnerjev in je nemogoče, da bo imel dislocirani obrat, če je TOZD, glede na ekonomske pravice in obveznosti, drugačen položaj, kot delovne ljudje v matičnem podjetju. Zoperstaviti se moramo centralistični podjetniški liniji med matičnim podjetjem in obratom in odtujevanju dohodka, nečistim računom, krnjenju samoupravnih pravic itd. Taka pot ne bi bila skladna z dopolnili.

Druga skrajnost pa bi bila, če bi v blagajni dislociranega obrata videli le koš brez dna za napajanje lokalnih cest, komunalnih akcij ali skupnih potreb. Ta lokalni ali občinski interes mora upoštevati, da ustvarja ta obrat za več namenov, zlasti pa za svoj lastni razvoj. Eno izmed temeljnih načel, ki smo ga postavili, zahteva, da pri izdvajanju sredstev za sklad skupne porabe del sredstev iz dislociranega obrata praviloma ne more biti kot v matičnem podjetju. Naš interes pa je, da se število dislociranih obratov ne zmajšuje, saj so ti obrati eno izmed premagovanj med bolj in manj razvitimi Slovenci.

Člani redakcije Novega tednika in radia Celje v razgovoru z Zvonetom Draganom.
Foto: B. Strmčnik

Vrtiljak dogodkov

CELJE

Brez posebnosti

Minuli teden sta se sestala oba zbora celjske občinske skupščine in razpravljala o predlogih komisije za volitve in imenovanja. Komisija je predlagala, da skupščina imenuje naslednje kandidate za ravnateije šol, domov in vzgojno varstvenih zavodov. Gimnazija Celje: prof. Ivan Grobelnik; Šolski center za blagovni promet: mtg. oec. Ludvik Rebeušek; Šolski industrijsko kovinski center Štore: inž. Franc Zelič; kmetijsko izobraževalni center Celje: ing. Anton Jenšterle; Gostinska šola Celje: Francka Vidovič; Šola za zdravstvene delavce: prof. Franc Puncer; Osnovna šola »Franja Vrunča« Celje-Hudinja: Adi Marčič; Osnovna šola I. celjske čete: Jakob Majcen; IV. osnovna šola Celje: Drago Spendel; Osnovna šola »Frana Kranjca« Celje: Milan Gombač; II. osnovna šola: Vera Strehovec; Osnovna šola »Bratov Dobrotiškov« Vojnik: Miro Klančnik; Osnovna šola XIV. divizije Dobrnič: Ciril Marinček; Osnovna šola Frankolovo: Olga Pejht; Vzgojno varstveni zavod »Tončke Čečeve« Celje: Vilma Štucin; Vzgojno varstveni zavod »Zarja« Celje: Ivanka Džešnić; Vzgojno varstveni zavod »Anice Černejeve«: Ana Četković. Osvojeni so bili tudi predlogi komisije za vršilce dolžnosti ravnateljev naslednjih šol in domov: Šolski center »Borisa Kidriča« Celje: Ivan Leskovšek; Dom »Dušana Finžgarja« Celje: Franc Gajšek, Kajuhov dijaški dom Celje: Pavle Novak.

Osvojeni so bili tudi predlogi za podelitev letošnjih nagrad Slavka Šlandra. Nagrajenci so: kolektiv Aeroklube Celje, inž. Srečko Cvahte iz Vodne skupnosti NIVO Celje in novinar Radia Ljubljana Srečko Pratnemer. Skupščina je soglasno osvojila te predloge, vendar je potekala razprava okoli zneska, ker ni bil povsem izkoriščen in se del tega prenese v naslednje leto. Skupščina je tudi podelila domicil borcem za severno mejo 1918—19 v enoti nadporočnika Frana Malgaja.

Sprejeti so bili tudi vsi odloki, ki jih je predlagal svet za družbeni plan in finance, svet za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve in predlogi sveta za kmetijstvo in zdravstvo. Tako je bil dosežen sklep o izenačitvi zdravstvenega varstva kmetov in delavcev in obe skupnosti sta se združili v eno rizično skupnost zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov Celje.

Naslednja seja celjske občinske skupščine bo v Štorah, ker bo svečana in bo v sklopu praznovanja občinskega praznika, ker bo osrednja prireditev tokrat v krajevni skupnosti Štore.

D. MEDVED

POLZELA

204 krvodajalcev

Krajevna organizacija Rdečega križa na Polzeli je pripravila krvodajalsko akcijo, katero je izvedel Zavod za transfuzijo krvi iz Ljubljane. Akcija je na Polzeli uspela zelo dobro, saj je kri darovalo kar 204 ljudi. Posebno sta se izkazali delovni organizaciji tovarne nogavic in Garant iz Polzele.

To je v zadnjih letih ena največjih akcij po številu krvodajalcev.

T. TAVČAR

REGIJA

V sredini prejšnjega meseca je bil v Murski Soboti sedmi kongres slovenskih gasilcev. S tega pomembnega srečanja sta tudi zanimiva in redka posnetka: delegati občinskih gasilskih zvez celjskega območja.

Zgoraj: stojijo: od leve — inž. Tone Sentočnik, inž. Jože Gorza (Celje), Metod Rotar, predsednik gasilske zveze Slovenije, Franc Hlastec (Sl. Konjice), sedijo: dr. Tone Sok (Šmarje pri Jelšah), Rudi Cestnik (Laško), Tine Avžner (Šentjur pri Celju).

Spodaj: stojijo od leve — Franc Jelen (Žalec), Štefan Krumpak (Celje), Anton Gros (Žalec) Franc Hlastec (Sl. Konjice), Franjo Mauer (Celje), sedijo: Karel Strahovnik Farčnik, Vinko Jordan (vsi Žalec), Vili Špat (Celje).

D. MEDVED

ŠMARJE

Začetek sezone

Na Kozjanskem se je uspešno pričela turistična sezona, ki bo tudi v te kraje prinesla nekaj napredka. Ceste so polne avtomobilov naših in tujih registracij. Ne manjka tudi zdomcev.

Atomske Toplice, ki so na Kozjanskem največja atrakcija, so ob lepem vremenu vselej zasedene. Precej gostov obišče letos tudi Olimje, kjer je najstarejša lekarna v Evropi, prav tako pa tudi druge turistične točke. Podčetrteška šola je od nekega kmeta odkupila tipično obsoteljsko hišo, v kateri bodo uredili etnografski muzej. Slabše pa je s podčetrteškim gradom: navkljub vsem intervencijam nemoteno propada.

BRANE JERANKO

ŠENTJUR

O ustavnih dopolnilih

Danes popoldne se bodo sestali člani komitéja občinske konference Zveze komunistov v Šentjurju ter se pogovorili o uresničevanju nalog, katere izhajajo iz ustavnih sprememb. Tako bodo govorili o ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela, o položaju dislociranih obratov — kar je za Šentjur zelo pomembno, o izdelavi normativnih aktov in podobnem. Materiale je pripravila posebna delovna skupina, uvodne misli pa bo podal IVAN JAGER, predsednik občinskega sindikalnega sveta.

MIMO POSTAJE V SMRT

TOVORNI VLAK PRI RIMSKIH TOPLICAH TRČIL V DVE LOKOMOTIVI — STROJEVODJA NAJVERJETNEJŠE ZASPAL

Ob 3.38 zjutraj bi morala pripeljati na postajo Rimske Toplice tovorni vlak z električno lokomotivo, ki jo je upravljal 25-letni strojevodja JANEZ SMRKE, doma iz Ivančne gorice. Zunaj postaje sta na levem tiru čakali parna in Diesel lokomitiva zaradi prevzema tovornega vlaka. Ta je pripeljal ob 4.45. Toda, na postaji ni zaustavil!

Uvozni signal na postajo je bil odprt, izvozni pa zaprt. Prometnik, skladiščnik in kretnik na postaji v Rimskih Toplicah so z rokami zaustavljali vlak. Pozneje so povedali, da so videli strojevodjo, kako sedi, nagnjen nazaj, s prekrižanimi rokami na prsih.

Pri čakajočih lokomotivah so bili: strojevodja parne lokomotive EDVARD PERC, iz Maribora, kurjač ŠTEFAN VLIŠIČ, iz Teznega in strojevodja druge lokomotive VILI KOLOŠA, iz Maribora. Ko so slišali trušč bližajočega se vlaka, so z grozo v očeh opazili, da drvi po progi proti njim. Rešila jih je prisebnost. Izskočili so zadnji trenutek.

Takoj zatem je silovito počilo. Tovorni vlak je potisnil lokomotivi daleč naprej po progi. Trije tovorni vagoni so se sploščini oziroma zarili drug v drugega, da je bilo videti, kot en sam vagon.

Mesar JOŽE POŽIN, iz Strenskega 3, stanuje nedaleč od proge. »V spanju sem čul tresk, nato pa me je poklicala mati in povedala, da na progi nekdo vpije na pomoč. Pohitel sem na kraj nesreče. S POLDETOM HORJAKOM sva splezala skozi okno na lokomotivi tovornega vlaka, od koder so prihajali klici. Zagledala sva strojevodjo in mu skušala pomagati. Bremena ni bilo mogoče odmakniti. Kmalu zatem je prihitel tudi zdravnik.«

Prišli so tudi delavci z varilnimi aparati in rešili iz razbitin nesrečnega strojevodjo. Odpeljali so ga proti bolnišnici, žal zaman. Poškodbe so bile prehude.

Tovorni vlak je prevozil postajo s hitrostjo 70 kilometrov na uro in s tolikšno tudi trčil v obe lokomotivi. Pozneje smo izvedeli, da je Smrke sam povedal, da je zaspal. Vprašanje pa je, zakaj niso delale signalne naprave. Strojevodja ima na lokomotivi namreč napravo, na katero mora pritiskati vsakih nekaj deset sekund. Če tega ne stori, se oglasi signal, če tega ne stori zatem, se vključijo avtomatične zavore.

Prizor po nesreči je bil strahoten. Prihiteli so delavci železnice, da bi progo čimprej usposobiti za promet. Nepoškodovane vagone so odvlekli, nato pa se je pričelo težaško in nevarno delo — spravljanje razbitin s proge. Parna lokomotiva rešilne kompozicije je vlekla v vso močjo. Železo je bilo stisnjeno skupaj tako močno, da so se kolesa lokomotive vrtela na mestu. Po hudih naporih jim je uspelo prevrniti vagone s proge. Zastoj je trajal vse do desete ure dopoldne.

Nesreče na železniški progi na žalost niso redke. Poklic strojevodje je težak in zahteva od človeka, da prihaja na delo spočit. Preuranjenc bi bilo govoriti, zakaj je Smrke zaspal. Toda, so se vprašali mnogi ob pogledu na razbitine, kaj bi bilo, če bi to bil potniški vlak?

tékst: M. Seničar

foto: B. S.

Strojevodja Edvard Perc, ki je pravočasno izskočil

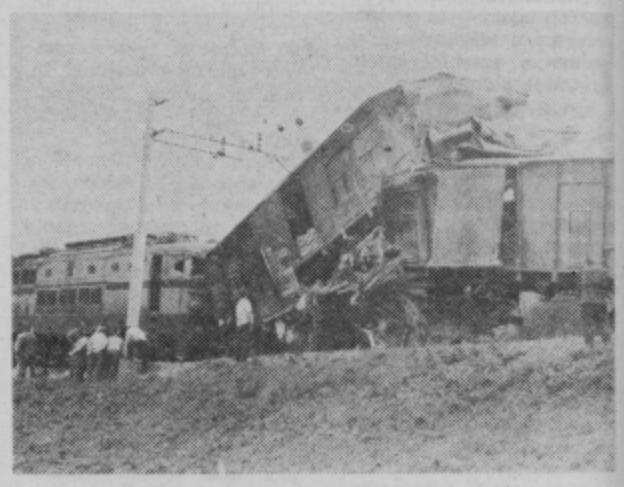

Lokomotiva tovornega vlaka, za njo pa razbiti vagoni

TRAGEDIJA UBOJA V OBREŽJU

ŽRTVI UMRLI, MORILEC SE JE OBESIL, NJEGOVA ŽENA PA UMRLA V BOLNIŠNICI

Ljudi v Celju in daljnji okolici je močno presunila vest o strahotni in nerazumljivi tragediji, ki se je pripetila v nedeljo v naselju Obrežje pri Zidanem mostu.

Malo po poldnevu je stopil v kuhinjo družine Audič sosed Peter Kmetič. Oče, mati in vnuk so bili pri kosilu. Kmetič je na mizi zagrabil kuhinjski nož in skočil proti Adeli Audič. Z udarci ji je prizadejal rane po vratu in rokah, kljub temu ji je uspelo zbežati skozi pritlično kuhinjsko okno. Zbežala je k sosedom, kjer so ji sicer pomagali, vendar so bile rane prehude. Umrla je.

Pobesneli Kmetič je potem, ko mu je ušla prva žrtev, napadel Mihaela Audiča in ga prav tako napadel. Preplašeni vnuk je medtem pobegnil. Storilec je takoj po krvavem dejanju izginil.

Hudo poškodovanega Audiča so takoj odpeljali v celjsko bolnišnico. Zaradi hudih ran je umrl tudi on.

S tem pa tragedije še ni konec. Strahotno dejanje je terjalo še dve žrtvi.

Kot smo izvedeli, je Kmetič v razburjenju vzel verigo in se z njo obesil. Ko je za vso tragedijo izvedela njegova žena, jo je tako pretreslo, da so jo morali odpeljati v bolnišnico, kjer je umrla. Točnega vzroka smrti še nismo izvedeli.

Čeprav bo vzroke tragedije v Obrežju pokazala preiskava, je mogoče že zdaj trditi, da je šlo za prepire med sosedi in zaslepljeno sovraštvo, ki je imelo tako strahoten epilog.

M. SENIČAR

IZROČITEV NA MEJNEM PREHODU

BRANKO ANDJELKOVIČ, NEKDANJI POSLOVODJA TOPROVE TRGOVINE, KI JE OSUMLJEN PONEVERBE PRIBLIŽNO DESET MILIJONOV STARIH DINARJEV, SPET V CELJU

Potniki, ki so potovali skozi mejni prehod na Šentilju v sosednjo Avstrijo ali iz nje, so v četrtek zjutraj radovedno opazovali novinarje s fotoaparati in »maricoo«, ki je bila očitno pripravljena za nekoga.

Tudi na drugi strani se je ustavil kombi. V prostorih milice na naši strani so uredili »formalnosti« in ob 8.25 je BRANKO ARANDJELOVIČ mirno stopil v avtomobil celjske milice. Odpeljali so ga v celjske zapore, kjer je zdevo prevzel preiskovalni sodnik JANEZ STOJKOVIČ

Zanimivo je, da Andjelkovič zanika krivdo. Seveda se vsakomur ob tem postavi vprašanje, čemu je bil potreben beg. Osvežimo si spomin.

Kot povsod v trgovinah je bil tudi v Toprovi ob zaključku leta izkupiček velik. Toda, na začetku novega leta poslovodje ni bilo več v službo. Zelo hitro so ugotovili, da je z Andjelkovičem izginilo tudi okrog deset milijonov dinarjev.

O tem, kod vse je hodil, še ni povsem jasno. Omenja jo Trst, Čehoslovaško in seveda Avstrijo, kjer se je njegova pot končala. Okrožno sodišče v Celju je razpisalo za poslovodjo Andjelkovičem mednarodno tiralico. Ko so naši izvedeli, da so ga Avstrici prijeli v Gradcu, so takoj vložili zahtevo po izročitvi. Res je trajalo nekaj mesecev, preden je bila zadeva rešena, toda pretekli teden je tako Andjelkovič le prestopil mejni prehod v Šentilju. Sedaj je bila pot res končana.

M. S.

NJIHOVO ŽIVLJENJE JE MATERINSTVO

KOZJANSKA MATI

Nedaleč od kraja, kjer so partizani XXXI. srbske divizije na koncu vojne obračunali z ustaši, ki so Vedenikovi mami povzročili mnogo gorja, živi danes srečna in zadovoljna in nič ji ne kali miru. Dvanajst otrok je dala Kozjanski Marija Vedenik in enajst jih še živi. Miha, bil je pameten poba, pravi mati, je prišel v Košnici pod avto in izdihnil. Drugi so po svetu, doma je le Zofka z možem.

Otroci so prihajali na svet in niso vprašali, kaj bodo jedli. Ko so malo odrasli, so se razkropili po gozdovih in nabirali gobe, borovnice, polže vse tja do olimskih host. Mati jim ni mogla dati denar za zvezke, obleke, za vse tiste male stvari. Da bi bila stvar še hujša, jim je 12-letna hčerka zažgala kozolec. Postavili so novega, prišla pa je vojna in jim vzela še tega. Bilo je natanko 10. novembra, dne, ki ga Kozjanci ne bodo nikoli pozabili. Vedenikova mama je zbežala z vsemi dvanajstimi otroki pred ustaši na Bistrico v bunker.

Vojna je minila, treba je bilo postaviti kozolec. Mož, že 16 let pokojni, je prišel iz partizanov, kjer se je prehladil in nakopal jetiko in od njega jo je dobila še ona. Ob njegovi smrti je imela še štiri šolarje, bila je brez denarja, takorekoč brez vsega. Potem je dobila manjšo pokojnino po možu, ker je bil rudar. Otroci so odšli v svet. Šlo je. Danes ima mama veliko veselje s čisto majhnim fantičem. Sandi mu je ime in je štirinajsti mamin vnuk. »Tako sem srečna, pravi mama. »Štimlemo« se, nič nam ne manjka. Tudi domov pridejo katerikrat.«

Tista leta trpljenja in dni, ko so otroci samevali, prepuščeni svojim starejšim bratcem in sestram v izbici v mali hiši blizu Polane ali nekje na sredi med Virštanjem in Lesičnim, so mami zapustila bolezen. Srce ne dela tako, kot bi moralo, krvni pritisk je nepravilen, mama je zaradi vsega tega 100% invalid.

A kakor vsi Kozjanci, tudi Vedenikova mama ne toži. Kar naprej zatrjuje, da je srečna in da ji je lepo.

M. STRAŠEK

Splošni ljudski odpor v Slovenskih Konjicah

NA MESTU

Te dni je na Rogli na Pohorju vse v vojnem stanju. Vojaške vaje imajo teritorialne partizanske enote Slovenskih Konjic. Na vaje so se pripravljali že dalj časa, vrhunec pa je bil v petek, ko so pripravili napad na tovarno usnja Konus v Konjicah.

Že okrog trinajstih sta se z mariborske strani pritihotapila dva aviona, nakar je začela zavijati sirena, aviona pa sta nekajkrat obletela tovarniški dimnik in se umaknila. Sledil je napad na tleh. Po vsej tovarni se je razvnel boj, ki ga je spremljalo močno pokanje maneverskih nabojev. Po vseh ulicah v tovarni je bilo pravo vojno stanje. Končno so branilci premagali napadalce, ki so se začeli umikati vsi »preplašeni«. Iz strelitev rakete je bil znak za prenehanje nevarnosti. Močno je zatulila sirena, s tem pa je bilo rečeno, da pridejo reševalci. Skozi vhodna vrata se je vsulo gasilcev in rdečekrižarjev. Gasilci so pogasili požar, ki ga je zanetilo letalo ob svojem napadu, reševalci pa so evakuirali na varno vse prizadete in ranjene.

V podjetjih, kjer teritorialci delajo, je vodstvo nudilo polno razumevanje in podporo ter dalo delavcem, vključenim v vaje, proste dni. Mnogo so pomagali tudi mladi Konjičani, saj so pred napadom na mesto spremenili vse napise na pomembnejših ustanovah. Prevzeli so tudi zvezo z bojiščem in zaledjem.

...zmikavte tatove krivoprisežnike, lažnike goljufe so privezovali na sredi trgov k prangarjem, da so jih videli in sramotili tržani in kmetiči...

Tako v srednjem veku. Povprašajte svoj samoupravljalski čut, svoj osebni moralni kodeks: Koga iz današnje zgodbe bi privezali k sramotnemu stebru? Bodite porotnik in nam sporočite svoje mnenje.

CEYTON PLACE

PIŠE MILAN SENIČAR

—10. nadaljevanje

Jack je bil pravi Figaro. Figaro tu, Figaro tam, Figaro sem, Figaro tja. Pa so se čudili prijatelji, kako to, da ima vedno čas, da se udeležuje vseh sestankov in sej, sestankičov in sejic, srečanj, piknikov, vsega, kar organizirajo v krogu, v katerem se gibije in za katerega je zainteresiran. No, pa se je nekoč zaupal prijatelju.

»To je moja življenjska modrost. Ne misli si, da imam toliko časa, saj veš, da sem rad pri družini, dela je dovolj, ampak... Poglej naše navade. Če se srečata dva, govorita o tretjem. Kadar nas je več, govorimo samo o tistih, ki jih ni. Obiramo piščance in njih. Se spomniš, ko smo bili na skupni večerji, pa je kolega Franck obiral Georga, ko pa je ta prišel, je utihnil, ga prijateljsko potrepljal po ramah, toliko, da mu ni zletel v rit. Ali pa zadnjič, ko so govorili, da Mary ni mogla na sestanek, ker je prišel k njej tisti Bostončan in sta se odpeljala v »naravo«. Misliš, da je kaj pomagalo, ko je drugi dan po resnici povedala, da je njen otrok bolan. Vidiš, zato grem povsod, tako jim ne dam priložnosti, da bi se izživljali nad mano.«

Ubogi Jack. Le kaj mu toliko sežejo govorice do srca. Tudi s tem sicer uspešnim načinom se jim ne more izogniti, saj ne more zlesti s »prijatelji« v posteljo, kjer z ženo razpravljajo, kakšen osel je Jack.

x

Ljudje se menjajo, funkcije tudi. Vendar, kako je hudo, če po nazivu nisi več tisti, ki si bil včasih. Povsod te še vidijo takšnega, kot si bil. Ali pa ne. Odvisno, kako konu »pašeš«. Spomnim se, da tisti cestar, ki je naredil večerno osnovno in srednjo šolo ter postal uslužbenec sploh ni hotel več čuti, da je cestar. No, vedno ni tako. Neke konjske dirke v sosednji državi se je udeležil tudi naš vicekonzul. K podeljevanju kolajn pa so povabili njega in bivšega konzula, to pomeni, da zdaj ni več konzul, pomeni pa še vedno veliko. Morda je to organizator vedel, morda ne, ampak povedali so vseeno, da bo kolajne podelil konzul. Nič bivši, ampak konzul. Čudno, kako se ljudje v določenih primerih otepajo, da so bivši. Uživajo pa, če iz novega avtomobila gledajo drugega — starega — in rečejo, to je moj bivši avto.

x

Anonimka.

Kaj je to? Pismo, namreč!

Možnosti sta dve. Da je to anonimko pisal Popajna ali pa da nikdar ni obstojala. Izmišljena da je.

V zadnjih mesecih je v Ceytonu prava poplava anonimk. Ne samo za časopisne rubrike o spolnih podoživetjih, dolžini in poraščenosti, ampak o delu posameznikov.

Ta je prasica, ON voli, tretji izkoriščevalec in podobno. Brez podpisov letijo bolj ali manj umazane besede ter obtožbe vse prek. Če ti gre kdo na živce, malo pomisli, pobrskaj po preteklosti ali sedanjosti, naredi iz muhe slona in piši. Do iznemoglosti ali pa tako dolgo, dokler ne boš zasedel njegovega mesta.

(Nadaljevanje sledi)

sosed sosedu

Z AVTOM MED STOJNICE

Sobota dopoldne. Že tako stisnjena celjska tržnica je postala prava norišnica. Na vseh koncih in krajih zmanjkuje prostora. Solatarji in paradižnikarji so se morali umakniti vse bolj razbohotenim »ponterosovcem«, ki so si ne vem po kakšnem zakonu prilastili primat na tržnici. Ob stojnicah je kot v mravljišču. Nad slabo razstavljenim blagom kupci nimajo pravega pregleda.

Vrste so dolge in marsikomu popustijo živci, da mora na kilogram krompirja, nekaj zelenjave pa ostalih drobnarij čakati tudi po dve uri.

To pa še ni najhuje. Popolno zmedo ustvarjajo vozniki osebnih avtomobilov, saj so si zabili v glavo, da se morajo po solato pripeljati čisto do stojnice. Pričakujemo lahko dan, ko »obzirni« vozniki sploh ne bodo več izstopili iz avtomobila, temveč bodo samo odprli okno, naročili, kaj želijo in odpeljali naprej med stojnicami, dokler ne bodo vsega nakupili.

Mislim, da bi lahko ob najhujši gneči, ta pa je ob sobotah in nedeljah ter pred prazniki, prepovedali promet v tistiem delu mesta okoli tržnice. Dovoz naj bi bil dovoljen samo prodajalcem, ki pripeljejo pridelke. Tako pa smo lahko vsako dopoldne priča neljubim scenam, ko se avtomobili »nabašejo« v ozki ulici. Pešci, težko obloženi, se poskušajo prebiti med avtomobili, v katerih jezni vozniki (na koga le?) pritiskajo na trobilo, da imaš možnost poslušati pravi avtomobilski koncert. Nobene obzirnosti ni do tistih, ki nimajo avtomobila in ki bi radi v miru nakupili tisto, kar potrebujejo, ne pa, da morajo paziti, da jih kaj ne povozi ali da se slučajno ne zamerijo vozniku. Takšna neobzirnost pa je nevarna tudi za otroke, saj jih marsikdo pripelje s seboj, potem pa mora paziti, da mu jih kdo ne povozi.

Prepričan sem, da bi se stanje dalo urediti, to pa je prepoved prometa v »konjcah«, ki vladajo na tržnici. Tisti, ki bi se najraje vozili kar med stojnicami, pa bodo, če bodo hoteli kupiti solato itd., že morali premagati nekaj korakov do tržnice, avto pa pustiti na primernejšem prostoru.

Dokler bo šlo vse po starem, je prava mora kupovati na celjski tržnici, ki je povsem neprimerna za današnje potrebe.

T. VRABL

NOVO
merx
PRODAJALNA KRUHA IN PECIVA
CELJE · TOMŠIČEV TRG

mini reportaža

MEDNARODNA ZMAGA

Na letošnjih pionirskih olimpijskih igrah v Grazu je sodelovalo že deset mestnih reprezentanc iz osmih držav, skratka resnično olimpiada v malem, ko so se srečali otroci iz raznih krajev Evrope, različnih jezikov, različnih življenjskih in športnih navad ter celo različnih barv kože. Na slavnostni otvoritvi je tem mladim športnikom zaplosketalo skoraj 5.000 Gradčanov, v glavnem mladine, kar je dalo tej mednarodno pisani mladi družbi še posebno spodbudo in spoznanje, da je važno predvsem sodelovati. To pa je sledanjič tudi olimpijsko načelo.

Priznati je treba, da celjski pionirji niso zgolj sodelovali, ampak tudi žmagovali in predvsem v atletiki pobirali tudi kolajne. Skakalcu v višno Borisu Čopu bo ta prireditev gotovo ostala še dolgo v prijetnem spominu, saj je dosegel prvo mednarodno zmago in to ob navijanju večtisočglave množice, ko je bil s svojimi visokimi skoki glavna atrakcija prvega dela atletske tekme. Med enajstimi skakalci je predzadnji izpadel Borisov prijatelj Bojan Jurko, ki je preskočil 169 cm. Tedaj je začel skakati Boris: 172 cm pa 175 cm in že je bila letvica na 180 cm. Spiker je začel opozarjati na mladega Celjana. Okrog skakališča so se začeli zbirati fotoreporterji, TV snemalci, skoraj pet tisoč parov oči gleda samo njega in ko se zaleti, skoraj pet tisoč glav zavpije »oooo...« in takoj nato »ah...«, kajti — letvica je padla. Isti prizor se je ponovil še enkrat. Za drugi skok se je Boris odločil prehitro. Prehitro je hotel vsem pokazati, da je skok na višini 180 cm zanj šala. Če pa k temu pristejemo še tremo, potem lahko razumemo, kako se je lahko zgodilo, da je letvica tudi v tretje — skoraj padla. Pa ni. Led je bil prebit. Letvica je sedaj na višini 183 cm nato takoj na 186 cm in tudi to višino Boris ob gromkem »o-o-o-o...« s tribune, preskoči v prvem poskusu. No, človekovih zmogljivosti je enkrat tudi konec. In višina 190 cm je bila za Borisa tokrat le še nedosegljiva. Pa verjetno ne za dolgo. Čestitke dežujejo z vseh strani, mladi Švicarji ga prosijo, da stopi pred njihov fotoaparat, Madžari mu stiskajo roko, mi komajda, da pridemo do njega. Spiker najavlja velik uspeh »Kop Borisa« (na intervencijo »Majeka« Kopitarja se tisti »Kop« potem le spremeni v »Čop«), ki mu kmalu za tem visi okrog vratu zlata kolajna. Srebrna pa Bojanu Jurku — drugemu Celjanu. Ponosni smo na oba, le Borisu je nekam nerodno. Seveda, ni še vajen mednarodnih zmag. No, pa tudi tega se človek z leti navadi. Zlasti športnik, dober športnik. Upajmo, da bo Boris ostal dober in skromen športnik.

- ed

Šmarje pri Jelšah

ŠE VEČ NAPOROV

Temeljna izobraževalna skupnost Šmarje pri Jelšah je bila ustanovljena z zakonom o izobraževanju v letu 1967. Izobraževalna skupnost je v letih od ustanovitve uspešno delovala pri realizaciji petletnega programa saniranja šolstva v občini v obdobju 1968-1972. S tem so se zlasti izboljšali pogoji dela pedagoških delavcev na šolah, pa tudi učni pogoji učencev na teh šolah. Mnogo je bilo narejenega predvsem na področju vzgoje in izobraževanja. To velja še zlasti za reorganizacijo šolskega omrežja, načrtno sanacijo šolskega prostora in opreme, organizacijo prevozov učencev oddaljenih od šole nad štiri kilometre, za štipendiranje vzgojiteljskih in pedagoških kadrov, dopolnilno izobraževanje odraslih, realizacijo družbenega dogovora s področja osnovnega šolstva ipd. V svojem petletnem obdobju je Izobraževalna skupnost dobro sodelovala z IS SRS, Zavodom za šolstvo SRS, Zavodom za zaposlovanje Celje ter z občinsko skupščino in drugimi tovrstnimi institucijami.

Mnogo naporov je skupnost vložila tudi v izgradnjo novih izobraževalnih in varstvenih ustanov. V preteklem letu so bili izgrajeni (o tem smo v našem časopisu že poročali) otroški vrtci v Šmarju pri Jelšah in Rogaški Slatini in sanirani še mnogi drugi objekti s področja osnovnega šolstva.

Precej sredstev, potrebnih za vse te dejavnosti, je zbrala občinska skupščina sama, nekaj pa iz posebnih skladov in od republike.

Ne da bi hotel položaj Izobraževalne skupnosti kakorkoli komentirati, pa je le potrebno poudariti, da je bilo dovolj storjenega, če upoštevamo, da je občina s sredstvi zelo na slabem in da je treba vsak dinar vložiti preudarno in tako, da se obrestuje. Še vedno lahko ugotovimo, da so nekatere kapacitete še vedno preskromne ali pa jih celo ni, kar pomeni, da stoji šmarska IS pred novimi problemi, ki bodo trd oreh v naslednjem obdobju dela.

-mst-

Celje

NEODGOVORNO POČETJE

Nekaj dni nazaj so na prostorih v Savinovi ulici v Celju, kjer so pred nedavnim porušili več zgradb, da bi pripravili prostor novim gradnjam, pričeli pobirati pristojbino za parkiranje avtomobilov. Nezaslišano! Zakaj? Poglejmo si nekaj dejstev.

Spričo pomanjkanja parkirnih prostorv v ožjem centru mesta so vozniki osebnih vozil dobesedno izsilili parkiranje tudi na za gradnjo predvidenih prostorih v Savinovi ulici, ob mestni tržnici. Prostora sta popolnoma neurejena. Polno je raznega odpadnega gradbenega materiala, velikih kosov starega asfalta, ne manjka pa tudi velikih luž ob dežju in tu je morje drugih odpadkov, čestokrat tudi tako velikih, da voznikom delajo težave. Ob dežju je blata, da se pameten človek ne bo brez potrebe spustil čez...

In sedaj na lepem se na obeh prostorih pojavita napisni tabli (Parkiranje pod nadzorom!?) in tu je tudi mož, ki teka z enega prostora na drugega in od začudenih voznikov terja pristojbino. Zmešnjava je popolna! Kdo je izdal dovoljenje za to! Če je to morebiti samovoljen ukrep podjetja Javne naprave, ki sicer pobira pristojbine, potem je treba to takoj prepovedati, kajti početje je mestu v popolno sramoto. Kaj bodo rekli tujci, saj je več kot očitno, da gre zgolj za to, da se pobira denar (nekdo je zavohal, da se da dnevno toliko in toliko zaslužiti!) drugega popolnoma nič. Če pa je za tako pobiranje na »novih parkiriščih« potrebno dovoljenje ustreznega občinskega upravnega organa, potem je treba tistega, ki je eventuelno tako dovoljenje izdal, takoj poklicati na odgovornost.

Početje je mestu in njegovim občanom v sramoto in posmehovanje vsem, ki si prizadevajo, da bi bilo mesto lepo in na dobrem glasu. Bo na ustrezno, nujno potrebno ukrepanje, treba dolgo čakati?

BERNI STRMČNIK

mali intervju

Vprašuje: JURE KRASOVEC
Odgovarja: Profesor JOŽE MAJCEN

Znani slikar in profesor likovnega pouka na laški osemletki, JOŽE MAJCEN je eden od pobudnikov mnogih kvalitetnih likovnih prireditev in likovne ustvarjalnosti v kulturnem življenju v občini.

Ste bili presenečeni, da ste eden od dobitnikov letošnje občinske nagrade? Bil Zlasti še, ker sem zvedel za to le dan prej, ko sem dobil vabilo na svečano sejo. **Kaj sami mislite o priznanju?** Mislim, da sem ga dobil prezgodaj. Sem pravzaprav šele na začetku in še nisem ustvaril kdo ve kaj? **Niste malce preskromni?** Ne. Mislim, da je takšna nagrada priznanje za dolgotrajno če ne celo življenjsko delo. Seveda sem priznanja zelo vesel. **Kaj sodite o možnosti nadaljnjega razcveta likovnega življenja v kulturnih prizadevanjih laškega in občine?** Sem optimist. Najbolj me veseli, da se občani zainteresirani za razstave, ki jih prirejamo, da je obisk ob otvoritvenih svečanostih boljši, kot bi pričakovali. Precej si obetam predvsem od mladega rodu, ki raste že pri risalnih mizah v šoli. Sicer pa je tudi amaterska likovna tvornost med odraslimi zelo pomembna, tako med tistimi, ki so že organizirali, na primer pivovarrarji, kot tudi med posamezniki osamljenimi avtodidakti. **Vaša aktivnost je usmerjena tudi k muzealstvu. Kakšne so vaše želje in načrti v zvezi z muzejsko zbirko?** Prostori so poglavitni. Ne moreva se z ženo pomiriti s tem, da zbirka ne bo v doglednem času dobila bolj reprezentančnih prostorov, zlasti primernejših za Laško, ki je zdraviliški rehabilitacijski kraj, ki utegne v bližnji bodočnosti doseči evropski sloves in pomen. **Sami ste kreativni likovnik. Kaj porečete, če povem, da z zanimanjem pričakujem vašo umetniško predstavitev v javnosti?** V zadrego ste me spravili. Ne vem, če res nisem preveč kritičen do sebe, da doslej nisem pripravil svoje razstave. Toda to bom storil, a kdaj ne vem. Treba bo zbrati pogum za ta korak. Moram pa pristaviti, da zelo veliko delam, da moja polanonimnost ne pomeni, da ne bi ustvarjal.

KAR SE NAUČIŠ

V organizaciji celjske podružnice Ljubljanske banke je bil ob zaključku šolskega leta v Vuzenici drugi posvet mentorjev pionirskih hranilnic. Srečanje prosvetnih, bančnih in družbeno političnih delavcev, pionirjev in drugih je potrdilo, da je zamisel bivše celjske kreditne banke, ki jo je osvojila tudi celjska podružnica Ljubljanske banke, padla na plodna tla. Pri vsem tem ne gre samo za uspeh denarnega varčevanja, ne samo za zneske, ki jih posamezne pionirske hranilnice v šolah zberejo, marveč veliko bolj za vzgojni moment. Varčevanje, in zlasti denarno, je tista vrlina, ki je cenjena vselej in povsod, zlasti pri nas.

Uspehi, ki jih je dosegla celjska podružnica Ljubljanske banke, so vzbudili pozornost in zato ni naključje, da bodo začeli pionirske hranilnice v šolah ustanavljati tudi na drugih območjih naše republike. Celjski primer je postal zgled za vse druge. In še nekaj; zaradi vzgojnega vidika se v to akcijo vključujejo ne samo bančni delavci, marveč veliko bolj kot doslej tudi prosvetni, zatem pionirska in mladinska organizacija in drugi.

MB

CELJE

VEKTOR V NOVIH PROSTORIH

Od konca prejšnjega tedna ima celjska podružnica poslovnega združenja za cestni transport VEKTOR nove delovne in poslovne prostore.

Vektor (sedež združenja je v Ljubljani) ima v Celju svojo poslovno enoto deset let. Sicer pa poslovno združenje povezuje 23 takšnih enot po vsej državi. Gre za kolektiv, ki oskrbuje in organizira tovore za avtomobilske prevoze. Obseg je izreden, saj gre preko Vektorja vsako leto okoli 10.000 voženj.

Tudi za Vektor je značilna razvojna pot. Medtem ko je pred petnajstimi leti dosegel prometa za okoli 800 milijonov starih dinarjev, se je zdaj povzpel že na 42 milijard, prav tako starih dinarjev. Na njegovo poslovanje so močno vezana transportna podjetja in tako pri celjskem Prevozništvu pravijo, da bi brez Vektorja težko poslovali.

M. B.

VISOKO PRIZNANJE

V zvezi z odločitvijo zavoda za šolstvo SRS, da bo ekonomski šolski center v Celju v prihodnje opravljal svojo učnovzgojno funkcijo kot metodično didaktični praktikum za knjigovodstvo, gospodarsko poslovanje, korespondenco in strojepisje, je bil konec prejšnjega tedna na ekonomskem šolskem centru sestanek učiteljev omenjenih štirih predmetov z vseh ekonomskih šol Slovenije. V posameznih skupinah učiteljev teh predmetov so se dogovorili zastran prilagoditve učne snovi novim zahtevam in zastran racionalizacije pouka pa tudi zaradi učnih pripomočkov in učnih knjig oziroma skript. Sprejeti sklepi bodo stopili v veljavo takoj z novim šolskim letom.

Ekonomski šolski center Celje naj bi kot metodično didaktični praktikum dal iz svojih učiteljskih vrst tudi mentorje za učiteljske aktive prej omenjenih predmetov. Tako so bili predlagani prof. Drago Loibner za knjigovodstvo, prof. Gustav Grobelnik za korespondenco, predavateljica Poldka Prelog za strojepisje, medtem ko je mesto mentorja za gospodarsko poslovanje ostalo še odprto.

PEDAGOŠKA GIMNAZIJA, DRŽAVNI PRVAK

Takšnega uspeha ni nihče pričakova, zato je osvojeno prvo mesto toliko bolj prešenetilo in navdušilo. Bilo je plačilo in priznanje za izredno prizadevanje, za veliko požrtvovalnost.

Šestčlanska ekipa prve pomoči s celjske pedagoške gimnazije je namreč na državnem prvenstvu ekip srednjih, strokovnih in osnovnih šol zasedla med srednjimi šolami prvo mesto in naslov državnega prvaka. To priznanje je dobila v ocenjevanju kvalitete, torej najvišje in najbolj cenjene vrline dela takšnih skupin. Tekmovanje je bilo v Ohridu.

Ekipo sta pripravljala dr. Milan Žuntar in višji medicinski tehnik Ivan Gorjup.

MB

SLOVENSKE KONJICE

FRANC MARGUŠ — SODNIK

Na predlog komisije za volitve in imenovanja je bil za sodnika v Slovenskih Konjicah imenovan Franc Marguš, dosedanji sodnik v Slovenski Bistrici.

Za predsednika sklada v republiški skupnosti cest je bil imenovan ing. Franjo Tepej.

Odborniki občinske skupščine Slovenske Konjice so na zadnji seji potrdili obe imenovanji.

ŠAHISTI V NOVIH PROSTORIH

Za 30 članov, ljubiteljev lesenih konjičkov, se v Slovenskih Konjicah obetajo lepši časi. Dobili so nove prostore v Narodnem domu. Uredili so si prijetno sobo, jo opremili z dolgo mizo in merilnimi napravami. Tu prirejajo vsak mesec brzoturnir, vsako leto se pomerijo za prvenstvo Konjic, v slovenski ligi pa zasedajo četrto mesto.

Zelo veliko skrb posvečajo mladim šahistom po šolah. Šahovski krožki niso bili le na centralnih šolah, temveč tudi na podružničnih. Vso strokovno pomoč jim je nudil šahovski klub v Slovenskih Konjicah. Vsako leto organizirajo občinsko pionirsko prvenstvo, ki nudi mladim šahistom možnost, da med seboj pomerijo svoje moči in utrjujejo medsebojne prijateljske odnose.

SREČANJE BORCEV NOV

Ob 30 obletnici vstaje slovenskega naroda, pripravljajo borci NOV krajevne organizacije Slovenske Konjice in Špitaliča dne 22. julija partizansko srečanje vseh borcev konjiške občine. Srečanja se bodo lahko udeležili tudi borci ostalih brigad, ki so se v letu 1944/45 zadrževale na tem območju. Veliko partizansko srečanje bo v Špitaliču pri žički kartuziji.

TELESNI INVALIDI NA IZLETU

Čeprav društvo telesnih invalidov za velenjsko občino deluje šele nekaj let, se je pri delu že izkazalo in zlasti pomagalo svojim članom, ki niso vedno deležni potrebne pozornosti.

Da bi se člani med seboj bolje spoznali, je društvo pred kratkim organiziralo izlet, ki se ga je udeležilo nad 200 invalidov.

Pod geslom v neznano je pet Izletnikovih avtobusov odpeljalo svoje potnike najprej v Rogaško Slatino, zatem pa še v Kumrovec.

Zvečer pa so se srečni in zadovoljni vrnili domov z zavestjo, da so tudi oni deležni družbene pomoči in razumevanja.

V. KOJC

Veleblagovnica nama Velenje
veleblagovnica z 12 specializiranimi oddelki
samopostrežba — restavracija
menjalnica tujih valut
ekspresna popravljalnica čevljev
telefon: 85-211; telex: 33568

SAMO
s specializ
zadovoljuje
— brezplač
z okolico
DEGUSTAC

LAŠKO

ELABORAT ZA SAKO KRAVO«

je razložil na seji ob- e skupščine v Laškem ram razvoja kmetijstva ošnjem letu, je direstor ng. Jože Novak navajal težave, spričo katerih birajo oblaki tudi nad mnim načrtom vlaganj etijstvo. Med drugim je :

anka zahteva za vsak it cel šop listin, pravi rat, kot je morda po- n za kakšno milijon- investicijo, le da zaen- recimo pri kreditu za ensko kravo, ni potre- načrt krave«.

ZJANSKI ODRED V HUDI JAMI

petek popoldne je bila v jami v Laškem ob pol krajša slovesnost ob iranju brigade »Kozjan- odred 72«. Brigada je vljena iz mladink, mla- w, pripadnikov JLA in anjih borcev je krenila ude jame preko Sedraža, kih Toplic na področje anskega. V brigadi so mladi iz pobratenih ob- Vrbovec in Trstenik. hodniki bodo po vaseh no z vaščani priredili zanske mitinge in obi- partizanske domačije. koncu pohoda, to je 4. , so se udeleženci poho- ripeljali v Zadobrovo pri ljani, kamor so prišle de iz vseh slovenskih . Tu je bila osrednja lava ob 30 letnici prvih zanskih brigad na Slo- kem.

VELENJE

SPREJEM

četrtek, 22. junija 1972, je v delavskem klubu v Ve- u, svečan sprejem za orje mladinskih aktivov. začetku je pogovor ste- o dosedanjem delu, o očih načrtih in podob- .

ato so bila razdeljena tu- tri priznanja najboljšim torjem, ki delujejo z dino.

riznanja so prejeli: ARIJA SOVOR s šole tava Šiliha Velenje za letno prizadevno mentor- delo in uspešno vod planinskega krožka, ELKA KOREN za dolgo- o vodstvo in vzgojo mla- e pri Partizanu v Šošta- in za številne uspehe. ARIJA POTOČNIK, ki je ub temu, da je prišla z ge šole k novi mladini, pešno prevzela mentor- o...

Vsem iskrene čestitke!

GRADNJA IZ SAMOPRISPEVKA

Potem, ko so se v velenj- i občini odločili za »DA«, bilo iz občinskega samo- ispevka zgrajenih že pre- del. Ravno sedaj je v za- ačnih fazah gradnja ceste Lokvici. Del tega cestišča asfaltirali že lani, drugi del na dolžini 1700 m pa bo končan ta teden. Cesta bo stala 240.000 dinarjev ter bo široka tri metre. Mnogo so pomagali domačini tudi z udarniškim delom, saj so vse bankine in obcestne jarke napravili sami.

TABORJENJE V RIBNEM

Tudi letos bodo taborniki odreda Pustega Gradu Šoštanj že dvanajstič priredili taborjenje v Ribnem pri Bohinju. Taborjenje bo trajalo od 25. 7. do 10. avgusta. Tu bodo taborniki lahko opravili razne veščine, se učili plavanja, čolnarili, za nekaj dni pa se bodo povzpeli tudi v Julijce in na Triglav. Enotna tabornina za člane je 250 dinarjev. Ta-

TIHOŽITJA

V avli poslopja občinske skupščine v Velenju je urejena razstava slik mladega umetnika Andreja Krevzla, dijaka osmega razreda osnovne šole v Šmartnem ob Paki. Čeprav gre za dela mladega slikarja z vsemi začetniškimi potezami, vendarle vzbujajo izredno pozornost. Krevzel je za velenjsko razstavo izbral predvsem tihožitja, ki jih je postavil v domače okolje in življenje.

OTROCI VSEGA SVETA

Tiho in vztrajno se v Velenju pripravljajo na sprejem otrok z vsega sveta. V Velenju bo namreč prvič v Sloveniji zaživela mednarodna otroška vas. Otroci naj bi se med seboj spoznavali in utrjevali prijateljstvo.

Za prijetno bivanje v Velenju se je že prijavilo deset skupin otrok iz različnih evropskih, ameriških, azijskih in afriških držav.

Mednarodno otroško vas v Velenju bodo odprli 11. julija.

ŽALEC

LETNO 24 TON POSTRVI

Malokdo ve za ribogojnico Kmetijskega kombinata Hmezad, ki je na travnikih v potoku Lava med Žalcem in Grižami. Vsako leto vzgojijo 24 ton rib, ki jih sproti prodajo. Največji odjemalci so zasebni gostilničarji. Velikokrat se zgodi, da morajo nove stranke odsloviti, saj bi drugače zmanjkalo rib za stalne goste.

Oskrbnica ribogojnice je povedala, da so v začetku zelo slabo prodajali ribe, medtem ko je zdaj ribje meso postalo pravi modni gurmanski krik in ne zmorejo vseh zahtev. Z ribami je veliko dela, saj jim morajo hrano prekuhavati in pasirati, eno generacijo rib pa je vzgojijo v petnajstih mesecih. Zaenkrat imajo samo postrvi, ki jih več tisoč plava v lepo urejenih kanalih Lave. Ker je po ribah iz ribogojnice Kmetijskega kombinata Hmezad vedno večje povpraševanje, že zdaj razmišljajo o razširitvi ribogojnice v smeri proti Celju. Velika prednost ribogojnice je v tem, da lahko deluje tudi pozimi, saj Lava ne zamrzne.

JEROMOVI IZ VASICE MATKE

Del prireditev v okviru praznovanja občinskega praznika občine Žalec bo tudi v vasici MATKE, ki je stisnjena v dolinici med Homom in Golavo. Ta vasica, ki je bila med vojno med prvimi v pomaganju borcem za svobodo, je dala precejšnje število ak-

tivnih borcev, dala pa je tudi žrtve, saj je samo Likovičeva domačija izgubila šest članov družine — je v letih po vojni napravila precejšen korak naprej. Postavljene so bile nove hiše, zgradili so vodovod, asfaltirano cesto, imajo svoj gasilski dom in prosvetno dvorano, v kateri vsako leto prirejajo igre.

V razgibano življenje posega veliko število vaščanov, med zelo aktivne pa spada prav Jeromlova družina. Gospodar Ivan (Johan) je med vojno partizanil in bil ranjen v obe nogi, dolga leta je bil rudar, v vasi pa je pomagal — in še pomaga — povsod, kjer so pridne roke potrebne. Njegova žena Gelčka izhaja iz Likovičeve družine, v NOV ji je padel prvi mož, bila je zaprta, po vojni je bila dolga leta neutrudna delavka na vseh popriščih dela na vasi. Če se ravnamo po pregovoru: zgledi vlečejo — potem je pregovor dobil pri Jeromlovi družini še kako veljavo. Sinova Ivan in Franci sta zagreta gasilca, rada igrata, pomagata pri udarniških delih, k delu na vasi pa sta pritegnila tudi svoji ženi.

Gospodar Ivan je naš obisk nekako takole zaključil: Zdravi smo in dela smo vajeni. Radi smo dobre volje in naše življenje je iz leta v leto boljše, lažje. Rad pa bi poudaril tudi to, da je takih družin v Matkah več, da so pravzaprav Matničani žilavi, veseli in delavoljni ljudje. S skupnimi močmi smo precej postorili, upam, da nam tudi v bodoče ne bo zmanjkalo dobre volje in da bomo še kaj koristnega ustvarili, koristnega za celotno vas, za našo skupnost.

d-dk-

Gotovlje

POTREBUJEJO SVOJ PROSTOR

Na razširjeni seji KRAJEVNE SKUPNOSTI GOTOVLJE je bil dnevni red precej obširen, najpomembnejše točke pa so bile: postopno urejevanje pokopališča in mrliške veže, asfaltiranje cestnih odcepov proti ZALOGU in JEDRTI ter nekateri pereči socialni problemi.

Najprej je bil govor o prostoru (sobi), ki jo skupnost še kako potrebuje. Nekateri odborniki so bili mnenja, da delo v organizacijah in društvih zamira v zadnjih letih predvsem zato, ker ni prostora, ni sobe, kjer bi se lahko ljudje shajali, kjer bi lahko organizacije in društva shranjevala dokumentacijo. Obljubljeno je, da bo zadeva kmalu rešena (če bo!), potem je upati, da bo delo na posameznih področjih spet oživljeno.

Glede ureditve pokopališča in mrliške veže je bilo rečeno, da je skrajni čas pristopiti k pravi načrtnosti, saj bo pokopališče kmalu zaradi nenačrtnosti pretesno, nujno pa je tudi čimprej začeti z izgradnjo nove mrliške veže, kajti stara že dolgo ne služi svojemu namenu; Treba jo je porušiti, novo pa postaviti na dopustnejšem mestu. Sestaviti je treba pravilnik o plačevanju prostora (grobov) ter dobiti (in plačati) človeka, ki bo skrbel tudi za estetski videz pokopališča.

Kot prva večja akcija pa bo asfaltiranje cestnih odcepov proti ZALOGU in JEDRTI. Poudarjeno je bilo, da interesenti, kolikor je v njihovi (finančni in fizični) moči sami prispevajo, potem pa bi zaprosili za pomoč še občinsko skupščino in vse tiste delovne organizacije, ki ta dva cestna odcepa potrebujejo. Nabiralna akcija mora biti končana v treh mesecih, z delom pa bodo začeli takoj spomladi. Pri tem pa je nujno, da občinska skupščina Žalec pove svoje, kje bo končno speljana hitra cesta ter kako je s podvozi in nadvozi.

Navzoči člani KS so nadalje spregovorili o nekaterih perečih socialnih primerih, ko ljudje nimajo najnujnejšega, da bi živeli človeka dostojno življenje. Ponekod se svojci ne brigajo zanje, precej pa je tudi ostarelih in nezmožnih za vsako delo. Vse primere je treba preveriti in na prihodnji seji pripraviti dokončen sklep, kako tudi na vasi odpraviti tolikokrat izrečeni besedi — socialni problem!

-dk-

mala anketa

MESA NI

Največkrat se gospodinje prijemajo za glavo, ko je tu sobota in bo treba kupiti meso za nekaj dni naprej in vedo, da ga ne bo. Meso je že, toda največkrat je kvaliteta takšna, da ga raje ne kupijo, poleg tega pa je še cena visoka. Mnogi trdijo, da ga imajo v skladiščih in čakajo, da se bo zopet podražilo, da bodo lahko še bolj zaslužili in ogulili narod. Zelo prav imajo tisti, žal jih je malo, ki se zgovarjajo na lansko sušo in pomanjkanje krme.

Je pa tako. Če bo mesa še tako malo, ljudje ga bodo hoteli in ga bodo tudi imeli. Vprašali smo nekaj potrošnikov in prodajalcev mesa, kaj menijo o pomanjkanju mesa v naših mesnicah?

KAVCIC MARIJA (gospodinjadinja, Prvomajska Celje) Običajno kupujem v mesnici MESNINE Celje. Ker ni nonebe zaloge, sploh ni kakšne izbire. Kvaliteta mesa ni zadovoljiva, lahko bi nam pripeljali kaj boljšega, za spremembo. Potem so pa še cene tako visoke, za nekvalitetno meso. Ne vem, kako je v drugih krajih, ker kupujem vedno v Celju, upam pa, da je bolje. Ne vem, kaj bi rekla še drugega.

VALEK BISERKO (prodajalec mesa v Celjski mesnici MESNINE) odkup je bil, ampak cena ni bila dobra. Zaloge ni take, kot bi morala biti in kot je bila prejšnja leta. Stranke niso zadovoljne in tarnajo kot po navadi. Kvaliteta je še prav taka, kot je bila in ni nobene spremembe pri tem. Seveda bi morala biti višja kvaliteta, žal pa je letos že tako, da ni dovolj živine zaradi lanske suše.

MRAZ ANGELA (doma je iz Sentjurja, zaposlena pa je v Portorožu v enem izmed počitniških domov kot kuharica) Tudi v takih turističnih krajih kot je portoroški konec, nam mesa hodi premalo. Kvaliteta je še kar dobra, včasih bolj, drugič pa zopet manj. Kako pa je drago, pa tako vsi vemo. Nekateri pravijo, da ga sedaj držijo noter v skladiščih, da ga bodo potem podražili. Je že tako.

TRBOVEC MILAN (poslovodja prodajalne mesa KK Hmezad Žalec) Za nas, ki smo direktno izpostavljeni strankam, je to še posebno težko. Naše cene so premajhne proti maloprodajnim in tu pridemo navzkriž. Pozna se, da je bila lansko leto suša in letos ni živine, ker jo držijo na vzreji. Krava pač ne gre tako hitro kot prašiči. O kvaliteti je težko govoriti. Kar dobimo prodamo takoj.

BRATKO MARIJA (starejša gospodinja doma iz Otoka v Celju) Ni nobene razlike, da bi lahko rekel — tisto pa bo zame. Vsak dan imajo isto. Tudi kvaliteta se sploh ne izboljša. Prijateljica mi je pravila, kako so včeraj pripeljali cel kamion živine v nek kraj. Posebno ob sobotah je hudo, ko je v vseh mesnicah takšen naval, da če nisi prvi zjutraj, moraš vzeti, kar je.

Torej kaj je na stvari? Gospodinje tarnajo, so nejevoljne, prodajalci pa morajo poslušati njihove besede, izrečene na račun pomanjkanja mesa. Drage gospodinje, še bo mesa in krav in vsega, samo da bi bilo trave. Nikar se ne jezite na prodajalce, saj niso krivi oni. Potrpite, vse bo minilo. Tudi vi, spoštovani prodajalci, mirno kri, če pade kakšna ostra na vaš račun.

Mlinar Boris

POSTREŽBA — podpritličje
nimi oddelki prehrambene stroke
vaše gospodinjstvo
dostava na dom za Velenje
JA KAVE IN PIJAČ

18. JUGOSLOVENSKE OMLADINSKE IGRE

»BRATSTVO-JEDINSTVO«

TUZLA, 1972.

ŠKRJANČKI SO PELI, SO BILI VESELI...

»Spet so skupaj Tone iz Celja, Ilija iz Titograda, Ana in Ivica iz Vinkovcev, Marija, Jasmina, Mladen, Muhamed, Vladimir ... Prišli so, da se znova objamejo in pozdravijo s svojimi vrstniki, ki so jih preteklega leta pričakali in ki jih bodo še naslednja leta — z radostjo v srcu. Vsem je bilo skupno nekaj: spoznavanje, zbliževanje, širjenje bratskih vezi med narodi Jugoslavije. S tem namenom so, pred 19 leti, začeli z uresničevanjem teh srečanj.

Rojevala so se poznanstva in pisma, te čarobne ptice z iskrenimi besedami mladih, spočetih v slogi, ustvarjanju za svobodo, mir in srečo v življenju, so leta in leta romala domala po celi domovini.

Namesto teh besed, ki bodo znova krožile, lahko rečemo samo to: »Dobro došli, dragi gostje. Bodite to, kar ste: mladost, Titov ponos.«

(Iz uradnega biltena XVIII. jugoslovanskih mladinskih iger

Sadik Habibović član predsedstva ZZB NOV je spregovoril pred spomenikom padlih za osvoboditev Tuzle o veliki borbi naših narodov. Poudari je, da moramo spoštovati to, za kar so se borili v veliki domovinski vojni naši očetje in matere

Slab začetek, dober konec

Zbudil sem se tisti dan, ko bi bilo treba odrajžati v Tuzlo na XVIII. mladinske igre, natanko pet minut pred sedmo zjutraj, z drugimi besedami povedano, natanko pet minut pred odhodom vlaka, ki naj bi odpeljal celjsko mladino v srce Bosne.

Pozneje sem izvedel od »dobrih prijateljev«, da so nalašč, seveda glede na moje ustaljene navade, rekli, da gre vlak ob sedmih, ker so računali, da bom tako ali tako zamudil. Kar je bilo, je bilo. Vkrcali smo se na vlak in začela se je vožnja do Zidanega mosta, kjer smo presedli in se potem, s pričakovanjem, z veselimi občutki, s pesmijo na ustih odpeljali proti Bosni.

Skoraj bi me kap

Okoli petdeset mladih, zraven so bili tudi spremljevalci, »ata« trener in nekaj resnih ljudi, se je zagledalo skozi okna v svet, drveč mimo vlaka.

In ker je pač temu bilo tako in ker je bilo med nami nekaj pevsko nadarjenih ljudi, smo se začeli tolažiti s prelepo slovensko pesmico, ki je milo zajokala med hrvatskimi polji in včasih s svojo hudomušnostjo zbudila živopisane fazane med polji koruze.

»Pozdravljeni na XVIII. jugoslovanskih mladinskih igrah«

Zares pozdravljeni. Transparenti, zastave, tu in tam cvetje, »živijo Slovenci«, z zastavami mahajoča množica, džamije z minareti, kavarnice, v katere sem mimogrede pokukal, ženske, zakrite s feredžami, turški duh, delček Orienta, ki mi je tuj in skrivnosten, cigančki, iztegnjene dlani in: »Daj!«. Vse to je Tuzla. Prvi vtis je bil lep.

Odšli smo na štadion, kjer so se dan kasneje že začele odvijati trde in napete borbe za zmago, za razliko. Razbiti nosovi in kolena so delala družbo penalom in košem ter golom. Prijazen, predvsem pa prisrčen je bil pozdrav domačinov nam, ki smo prišli v to vročino ne toliko da zmagamo, pač pa bolj zaradi tega, da sodelujemo, da pomagamo utrjevati staro bratstvo in ljubezen, prekaljeno v narodnoosvobodilnem boju. Bili smo ueležni toplega pozdrava in mirno lahko trdim, da je prišel iz srca

Drugi dan iger sem šel na komite mladine, na posvet o zaposlenosti oziroma nezaposlenosti mladine. Dobro so se sporazumeli tile naši ljudje iz Vinkovcev, Celja, Tuzle, Titograda in Zrenjanina in na koncu je bilo jasno vsem, da ne bi bilo slabo, če bi nam Slovencem, dali svojo odvečno delavno silo, svoje medicinske sestre, ki jih imajo, kot je izrazil svojo skrb tanje predstavnik Zrenjanina, na vagone.

Škrjančki so vznemirili Tuzlo

Prepevanju ni bilo ne konca ne kraja. Da ne boste radovedni, kaj so to škrjančki. Nič posebnega. Bolje bo, da vam povem, da je bila to naša himna in konec koncev, da jo je zadnji dan iger znala že cela Tuzla, in ko smo šli po mestu, so klicali za nami: »Glejte, škrjančki gredo«. Resnica je bila seveda čisto drugačna, ker je znano, da škrjančki sila lepo pojejo ...

Odnesli smo nekaj prav imenitnih mest, le naša ekipa, vodja ekipe je bil hkrati tudi edini tekmovalec v kvizu »Vzhodna Bosna v NOB«, je razočaral. Pravzaprav, razočarali so nas prireditelji, ker so spraševali samo vprašanja iz prve knjige. Naš tekmovalec je preštudiral samo drugo knjigo!

V dneh iger smo skupaj z vsemi predstavniki ekip ponesli venec na čudovito urejeno grobišče padlih partizanov, padlih v boju za osvoboditev Tuzle v letu 1943. Pred spomenikom je spregovoril član predsedstva SUB NOR-a Sadik Habibović in povedal tudi, da je bilo grobišče urejeno in odprto 17. septembra 1965

Ekipa rokometašic Celja skupaj z nekaterimi drugimi sodelavci iger.

Med partizanskimi enotami celjske občine

IN TRESKALE SO MINE

Pripadniki teritorialnih enot občine Celje so teden dni dan za dnem preizkušali svoje znanje in usposobljenost na strelskem poligonu v Libojah. Vsak dan so na strelišče prihajale nove enote. Njihove starešine so prevzemale komando, njihovi kuharji pa so morali poskrbeti za kar najbolj kalorično kosilo ... Rezultati, ki so jih pokazali pripadniki partizanskih enot v streljanju s »netrzajnimi« topovi, ročnimi metalci, težkimi mitraljezi in bazukami so prekosili vsa pričakovanja. Skupna ocena vseh opazovalcev je bila enotna: fantje so usposobljeni in pri streljanju so pokazali več kot odlično znanje.

Sonce je neusmiljeno pripekalo, ko sem rinil v hrib nad strelišče ob žičnici v Libojah. Poldan se je bližal in vročina je bila huda kot le kaj. Srajca se je lepila na hrbet, ko sem končno prisopihal do prvih orehov vrh pobočja, pod katerimi so počivali pripadniki voda netrzajnih topov. Tudi večina vodilnih delavcev celjskega UJV z Igorjem Lotričem in Matkom Kosijem na čelu, je bila prisotna, da vidi, kaj bodo pokazali teritorialci.

Imeli smo kaj videti! Komandir voda Ivan Iršič, iz EMO je kratko poveljeval. Komandirja obeh enot sta prevzela komande in že je preparala ozračje strahotna detonacija prve granate, ki je poletela proti skoraj kilometer oddaljenem cilju. Za malenkost previsoko; to je bila strokovna ocena. Hitra korektura elementov in že je skozi sparino poletne vročine poletela druga granata. Polkovnik Franc PLANINC, ki je vse dneve neumorno nadzoroval početje svojih varovancev, jim delil zadnje napotke ter jim po potrebi tudi asistiral in razlagal, je odločil, da naj ogenj prevzame tudi drugi top. Merilec Marjan Urankar iz Tapetništva se je zazrl skozi durbin topovega merilnega mehanizma in kmalu sporočil, da je »bunker« na muhi. Strahovit pok (tako kot poči netrzajni top, menda ne ureže nobeno orožje), dim na nasprotni strani se je počasi razkadil in na mestu, kjer je stala približno meter široka in pol metra visoka tarča, ki je predstavljala strelno lino bunkerja, se je razletela v stotine koščkov. Zadetek v polno! Vsak poklicni vojak bi bil tega vesel. Več kot odlično!

Se in še so grmeli topovi in tudi ostale posadke so iz preostalih tarč naredile same treske. Stoilković Cvetan, vodnik, je pridno vnašal v zapisnik zadetke in oči so mu kar žarele od zadovoljstva (no, malce tudi od vročine!) ...

Nič drugače ni bilo naslednjega dne, ko sem se drugi enoti pridružil pri streljanju z ročnim metalcem in bazuko. Z viličarjem so postavili tono in pol težko in 12 cm debelo jekleno ploščo, ki so jo zadetki min neusmiljeno prevrtali. Za nameček pa jo je s polnim zadetkom nek starejši rezervni kapitan še prevrnil ...

Polkovnik Franc Planinc je imel polne roke dela. Kljub temu, da si je pomagal z megafonom je v tednu dni izgubil glas ... Zadovoljen pa je kljub temu, saj so teritorialci resnično pokazali, da nekaj znajo.

Medtem, ko je posadka pri orožju »preživljala« napete trenutke, so preostali opazovali njih početje. Teritorialce pa je obiskal tudi spomeničar Ludvik Zupanc-Ivo.

Ožarjenih lic in premočeni od znoja so se pripadniki teritorialnih enot zgrnili okoli provizorične kuhinje, v kateri so njihovi sotovariši pripravili kosilo. Ni kaj reči, okusno je bilo, tudi sam sem ga poskusil. Ker mi je glavni kuhar tega dne, sicer veterinar po poklicu, zatrjeval, da doma še kave ne skuha, ker pravi, da tega ne zna, ne bom izdal njegovega imena, da ne bo imel z ženo težav. Za dobro makaronovo meso je treba znati več, ko skuhati kavo.

Zadovoljni nad doseženi uspehi so se proti večeru vračali fantje in možje na svoje domove in naslednjega dne na svoja delovna mesta. Zadovoljni nad dosežki in uspehom pa so bili tudi odgovorni starešine, s polkovnikom Planincem na čelu. Nič manj pa ni bil zadovoljen Tone Žgur, ki je bil vse dni steber intendance in pripravljen za delo povsod, kjer je bilo treba poprijeti.

Celjski teritorialci so pokazali, da znajo ravnati z zahtevnim orožjem in da se ni bati, da ne bodo izpolnili vseh svojih nalog, če bi kdaj naneslo, da bo treba zgrabiti za orožje. Z dosežki na vajah so upravičili zaupanje, starešine, odgovorni za celotno delo pa so lahko ponosni, kajti trud in delo nista bila zaman!

Bravo, fantje!

BERNI STRMONIK

'ednikovi pomenki s kmeti

NOVA VZRAST LEPE KMETIJE

ALI KAKO SO »MARKČEVI« V BISTRICI OB SOTLI RAZOČARALI VSE TISTE, KI SO ČEZNJE NAREDILI KRIŽ IN JIM SVAREČE OBETALI POLOM

once je bilo v zenitu. V vu je živina polegla in prekovala dopoldansko paso. koši in račke so po trati ile kobilice ali pa si pričile obilo prašno kopel i kozolcem. Čuvaj Cezar stražil traktor in celo mno linijo« ob njem ter vmes gasil žejo iz polne ede mleka. Na gospodar m poslopju je rahlo brnevetrnica velikega prevetronika za sušenje krme. V raži pred veliko novo staranjsko hišo, ki bi se adala v vsako sodobno meo ulico, je v senci čakal naslednjo vožnjo osebni o — karavan.

Nekoliko posodobljena ečka idila...

'a ni bila idila tisto, kar o v tej pripeki iskali na onku Bistrice ob Sotli.

BEŽEN POGLED V POSESTNI LIST

ože Stadler ima v solastvu z ženo Marto v posesti etijo, ki obsega okoli 12 ctarjev. Dva hektarja je da, preostalo pa obdelona zemlja: 2 hektarja vinoda, pa njive, na katerih obari s poljščinami in nnimi rastlinami, sadovk, travnike za košnjo in so.

Ob Bistrici ima mlin, ki že to let miruje, pa mu je, bomo še povedali, poočil precej nevšečnosti in bi. Oba vinograda v gričevju onstran Bistriške ravnine proti Polju ob Sotli sta mlada, z žičnico opremljena in urejena za strojno obdelavo. Na njivah je poleg hibridne koruze, s katero tekmuje za najvišji hektarski donos, posejal še pšeniso, posadil krompir in druge poljščine.

Kmetuje Jože Stadler ob pomoči žene, ki je zaposlena na Bistriški pošti, in svojih treh sinov.

OSEM PITANIH GOVED JE ŽE PREMALO...

Ležišča v hlevu, kjer za razplod skrbi šest odličnih plemenic, so spet polna, čeravno je pred kratkim šlo pod nož četvero rejenih bikcev, štirje pa bodo isto usodo doživeli na jesen. Jože Stadler, ki je tudi vinogradnik, meni, da je osem pitanih mladih goved že premalo in da bo moral letnemu načrtu dodati še vsaj dva bikca. Mehanizacija, ki jo ima, zmore večje površine, kot je 10 hektarjev obdelovalne zemlje. Če bi ne imel vinograda, ki mu vrže več kot živina, bi bila njegova »norma« tri glave na hektar. Tako pa je zaenkrat njegov stalež pod normo, ki bi jo osvojil, če bi bil čisti živinorejec. Ker Jože Stadler vsak dan računa in tehta, je vsakoletni stalež odvisen od razmer. V primeru, da ima krma ugodno ceno, raje proda nekaj sena, če ne, dokupi teleta in redi več živine.

V AVTO PRELITA RDEČA PESA

Dohodek mu daje tudi mleko. Ravnokar se veselijo nove pridobitve, molznega stroja.

Stadlerjevi imajo kompletno strojno linijo za proizvodnjo krme: traktor, trosilec umetnega gnoja, kosilnico, obračalnik, zgrabljalnik vgrajen v nakladalnik, puhalnik in prevetrovalno napravo za sušenje. S sinovi je zmogel spraviti po dve toni krme na dan, ko je bila še lepo zelena, pred cvetjo. Njegova otava je že lepša in višja, kot je marsikatera trava pred prvo košnjo v soseščini.

Traktor je pred leti kupil s kreditom. Mnogi so zmajevali z glavo, češ, v dolgove se bo zakopal in prodali ga bodo. Še bolj je završalo, ko si je kupil avto. Kmet in osebni avto! Nezaslišano! Toda Stadlerjevi avto rabijo kot traktor. Marsikaj z njim spravijo na trg, predvsem jajca, ki jih vsak teden peljejo v Trbovlje.

In kako ga je kupil? Posejal je bil rdečo peso, ki mu je vrgla toliko, da je po opravkih hiter, pa tudi v vinograd pride mimogrede. Za Stadlerjeve je čas zlato.

Najstarejši sin, Marko, je pravi veščak za mehanizacijo, sicer pa gimnazijec, in najmlajši, Jožek, ki je »priril« do položaja pastirja, čeprav še ni šolar.

GOSPODARSKI NAČRT IN PRORAČUN

»Računam«, pravi Jože Stadler, »da mi bo vinograd, čeprav še mlad, vrgel deset milijonov. Za prodano živino bo moralo priteči kakšnih šest milijonov, za mleko dva milijona, za jajca, krompir koruzo in podobne pridelke pa pričakujem tudi kakšna dva milijona. Če ne bo kakšne nesreče ali smole na tržišču, bomo obrnili okoli 20 milijonov.«

A proračun? Stroški seveda ne bodo majhni. Umetna gnojila, močna krmila, popravila strojev, pogonsko gorivo, tok, nakupi živine, davki... Stroški za življenje niso majhni. Dva dijaka, ki bivata

Jože in Martina Stadler pred njuno hišo v Bistrici ob Sotli

oba med šolanjem v kraju šolanja, tudi staneta. In Stadlerjevi, kot smo že omenili, morejo s svojimi stroji obdelati več. Treba bo še zemlje, ki jo bi kupili ali vzeli v najem.

Kako je vse to nastajalo, rastlo in se razvijalo? Če bi vpraševali po Obsotelju, bi najbrž najpogosteje dobili odgovor, češ, Stadlerjevim je lahko, saj so Markčevi, tako se reče domačiji po domače, od nekdaj sloveli po svoji bogatiji! Toda to je le polovična resnica, o kateri preberite kaj več PRIHODNJIC.

Januš Golec

TROJNO GORJE

35

Pomoč je bila med potjo — zmaga ali pogin v božjih rokah. Bogve na koliko vprašanj je bilo treba odgovoriti, predno so se sli pokrepčali z jedjo in pijačo. Kapitelj jih je gostil kakor bogove. Šele drugo jutro 21. junija, so zajezdili odposlanci svoje konje in jo ubrali za vojsko, ki je taborila pri Novem Gradu.

V Zagrebu so bili povedali natančne podatke o moči krščanske vojske. Pa kaj je pomenilo 5000 konjenice in pehote proti več kot sedemkratni turški premoči! Med poveljniki, ki so bili namenjeni rešiti Sisak, so bile le-te odlične osebnosti: Ban Tomaž Erdedi je poveljeval z bansko četo in z deželnimi brambovci vred 1240 vojakom. Eggenberg je vodil Reitenauov polk in še nekatere druge nemške čete, približno 1600 mož. Grof Peter Erdedi je pripeljal 500 Uskokov, Štefan Grasswein iz Koprivnice 400 mož, Andrej Turjaški 300 oklopnikov s tigrovo kožo. Manjše oddelke od 100 do 30 mož so vodili kapitani: Adam Ravbar s Krumperka, Krištof Obračan, Jurij žiga Paradeiser, Ivan Draškovič, Štefan Tahi, Štefan Ursini Blagaj. Kot zadnji se je priključil krščanski vojski Melhijor pl. Roedern s 500 izurjenimi arkebuzirji iz Šlezije.

Gospodje poveljniki krščanske peščice so se zbrali 21. junija v šotoru Andreja Turjaškega na dolgovezno bojno posvetovanje. Vsak od poveljnikov je imel svoje pomisleke in predloge, samo da so po slovanski navadi zapravljali z nepotrebno gostobesednostjo dragoceni čas. Nekateri so bili za to, da je treba iz novograjskega taborišča poslati patrulje, ki bodo ugotovile ter sporočile položaj oblegane trdnjave in moč Hasanove vojske. Malo je bilo junakov, ki so bili za takojšnji udar na turško vojsko in za odločitev usode hrvatsko-slovenskih pokrajin. Med cincanjem glede opreznosti in nadaljevanja vojnega pohoda je stopil pred vojni svet Miha Toplišek z obema Hrvatoma. Predal je braniteljevo pismo, katerega je prečital naglas Andrej Turjaški. Odposlanci so opisali položaj Siska, moč sovražnega tabora in kje in kako bi bilo mogoče izzvati strašnega Hasana na odločitev. Poročilo Toplišeka in tovarišev je napravilo na vse zborovalce najglobji vtis. Vsi so bili ganjeni od junaštva braniteljev, tudi najopreznejši poveljniki so sprejeli soglasno predlog bana Erdedyja in generala Turjaškega, naj pohiti vsa vojska takoj dalje in udari nad Turke. S tem je bil zaključen vojni posvet. Vojska je zasedla konje in krenili so ob desnem bregu Save proti jugu.

Že smo namignili, kako je bil Hasan natančno poučen o krščanski vojski. Podal se je bil naproti na levi breg Kolpe z dvakratno premočjo. Kristjanom se je mudilo iz Novega gradu proti Sisku. Tudi njim je bilo znano, kako je razvrstil paša svojo armado in je ne bo treba prav nič izzivati.

Na bojnem polju med Odro in Savo so se pojavili najprej hrvatski konjeniki in pešci pod banom Erdedyjem. Prvim napadalcem bi naj pomagali karlovški oklopniki pod vodstvom generala Turjaškega. Za temi je bil Nemec Roedern s svojimi strelci, slednjič Reitenauov polk in Montecuculijeve čete. Kristjani in Turki so si stali nasproti ob eni uri popoldne, 22. junija 1593. Do sicer običajnih izzivov na dvoboj s psovkami in kletvicami tokrat ni prišlo. Hrvatski jezdeci so pobesneli, ko so zagledali na bojni ples pripravljene Turke. Poveljniki jih niso mogli več zadržati, kar na lastno pest in brez povelja so zdirjali in udaril na sovražnika. Zemlja se je tresla od udarjanja konjskih kopit, s kriki sta se zakadila in zagrizla sovražnika drug v drugega. Že pri prvem spopadu se je pokazala turška premoč. Silen naval Hrvatov turških vrst ni pretresel ali omajal. Turki so vzdržali naskok hrvatskih čet in jih začeli pritiskati proti Odri. S prodiranjem starega zvorniškega Memibega so zadeli Turki na kranjske strelce in kmalu okusili, kaj sta slovenski meč in krogla. Čete Andreja Turjaškega in Adama pl. Ravbarja so otvorile ogenj na že deloma zmagovito turško konjenicv. Na stotine turških jezdecev se je skotalilo zadetih s konj. Slovenskim strelcem je še priskočil na pomoč Roedern s šlezijskimi arkebuzirji. Kristjani so žnorali iz težkih pušk po tesno strnjenih Turkih in redčili njih vrste od vseh strani. Pogubonosni toči svinčenk se Turki niso mogli ustavljati, njihove vrste so se zamajale, natančno določena razvrstitev je že bila skrhana. Turek je videl rešitev le še v taboru preko mostu. Štiristo Turkov se je odtegnilo od Memibegove sredine in jo ubralo čez most preko Kolpe.

Nenadna sprememba položaja je požgala neugnano hrabrost kristjanov. General Turjaški je poslal k mostu grofa Štefana Blagaja in Jakoba pl. Pranka, da bi zaustavila s svojimi strelci umik v turški tabor, kar se jim je tudi posrečilo.

Branitelji Siska pod poveljstvom kanonika Blaža Gurjaka so se pripravili takoj na izpad, ko so videli, da prede Turkom slaba in da hočejo pribežati za vsako ceno v tabor, kjer bi bili mnogo na boljšem kot na otoku. Kakor jastrebi so planili Blaževi vitezi in 300 mož iz utrdbe proti mostu, da preprečijo Turkom pobeg v utrjeno taborišče. Pribrzeli so preko mostu v trenutkih, ko so potiskali s streli Turke proč od mostu strelci pod Blagajem ter Prankom. Navala od spredaj, od strani in še obenem od zadaj tudi dvakratna turška premoč na otoku ni vzdržala. Most in tabor sta bila za Turke izgubljena. Preostal jim je le še pobeg proti kotu, katerega tvori Kolpa z Odro. Za daljše pomisleke pri najnujnejšem begu in splošni zmedi ter upadu poguma, ni bilo časa. Turški begunci so poskakali v strahu za življenje v reko, da bi se rešili s plavanjem. Nastal je metež med pešci in jezdeci, vsak je skušal biti med prvimi na drugem bregu. V pehanju za življenje so se Turki sami med seboj pobijali, večina jih je pa utonila. Glavni posel nad turško armado na otoku so opravili strelci. Meč in kopje nista prišla prav do veljave, ker je bila turška sila prenaglo strta, zatekla se je k rešitvi z dirom v reko, kjer jo je sprejela hladna smrt. Vitezi so stikali po bojni ravni za poveljniki in begi, a niso naleteli nanje. Vrtinci popolne zmede in obupa so potegnili s seboj tudi najvišje in najhrabrejše.

(Se nadaljuje)

ŠE ENKRAT TRIM

TRIM TEDEN, v zadnjem času največja organizirana akcija za rekreacijo odraslih, je za nami. Prav je, da jo ocenijo tudi organizatorji, saj jo marsikateri skušajo oceniti samo s številkami. Ti prav gotovo niso bili seznanjeni z osnovnim namenom akcije: z organiziranimi oblikami (ne samo v besedi) spodbuditi občane k rekreaciji, spoznati jih z mednarodnim gibanjem »Sport za vsakogar« z geslom TRIM udomačiti to novo besedo, ki pomeni ravnotežje telesnega in duhovnega dela, dela in razvedrila, ravnotežja med sprejetimi in potrošenimi kalorijami (v pravem pomenu angleške besede — ravnotežje ladijskega tovora).

Če ocenjujemo Teden TRIMA iz tega vidika lahko trdimo, da je povsem uspel klub »samo« 1500 udeležencem Rezultate lahko šele pričakujemo odvisni pa so od vseh organizatorjev, delovnih in športnih organizacij ter ostalih dejavnikov, če bodo znali pripravljen teren izkoristiti

Nekaj »rezultatov Tedna«:

● Oživela je aktivnost odraslih v Vojniku Frankolovem, Dobrni, Ljubečni, Skofji Loki

● TRIM steza je za kopališčem in kegljišči postala najbolj obiskan rekreacijski objekt, seveda pa bi bilo potrebno Gric̆ek urediti do konca.

● Plavalni tečaji za odrasle začeti v tednu TRIMA se nadaljujejo

● Nastop 20 novih sindikalnih nogometnih ekip pomeni, da bi lahko imeli Celju 42 rekreativnih ekip, ob dobri organizaciji in zadostnem številu igrišč bi to pomenilo redno aktivnost 600 občanov!

● TVD Partizan Gaberje je z uspešno izvedeno rekreativno aktivnostjo na izletu na Celjsko kočo dokazal da je sposoben razširiti svojo dejavnost tudi izven telovadnice Prav gotovo bodo take oblike izletov organizirale tudi vse druge organizacije, saj ne bi smelo biti več sindikalnega izleta brez TRIM vsebine

● Preizkušena je bila tudi nova oblika rekreacijskega tekmovanja: TRIM štafeta, ki bo uvrščena v program sindikalnih športnih iger.

Ob vsem tem lahko trdimo, da veliki simbol TRIMA (ob cesti pri Ljudskem kopališču) v Celju lahko še upravičeno stoji. TRIM počasi toda vztrajno prodira v zavest ljudi in jim postaja domač.

Ob koncu naj še omenimo nekaj smernic razvoja in dela na tem področju in ki ga narekujejo rezultati Tedna

● Organizirane oblike so tiste, ki naj bi vzpodbudile vse tudi h kasnejšemu individualnemu vključevanju v rekreacijo. Te oblike se ne bodo mogle izvajati samo preko delovnih organizacij, preveč so odvisne od iniciative referentov za rekreacijo pomagati pa bodo morale še predvsem telesnovzgojne organizacije in krajevne skupnosti.

● Pomanjkanje rekreacijskih površin za odrasle je več kot očitno.

● Veliko več sredstev bo potrebno vzgajati v kadre in propagando.

RALLY PRIJATELJSTVA

Ob 50-letnici zveze združenj šoferjev in avtomehanikov Slovenije je ZŠAM Celje priredilo veliko mednarodno tekmovanje v rallyju. V sklopu rallyja so priredili tudi spretnostno vožnjo tovornih vozil in avtobusov. Rezultati — tovorna vozila: 1. Dobrovc (CE-KA) 798 točk, 2. Naglič (Izletnik) 800, 3. Kranjc (Prevozn.) 820 itd. — avtobusi: 1. Lilek (Izletnik) 1134, 2. Naglič (Izl.) 1150, 3. Vengust (Izl.) 1200 točk itd.

V avto rallyju, kjer je proga potekala od spodnje postaje žičnice Golte preko Gornjega gradu, Kamnika, Litije, Celja, Velenja, so imeli največ uspeha Celjani. V razredu do 750 ccm sta zmagala Kranjc in Gradišnik (CE-KA), v kategoriji do 1150 ccm Fridrih Drago in Marija (Avto Celje), v razredu nad 1150 ccm pa Gomze in Fink (CE-KA).

Dviganje uteži

URANKAR — USPEL!

JOŽE URANKAR POTUJE NA OLIMPIJSKE IGRE — PLODEN JUBILEJ DVIGOVALCEV UTEŽI PRI PARTIZANU CELJE-MESTO

Celjan Urankar Jože je zadnji hip ujel potni list za udeležbo na OI v Münchnu. Na mednarodnem turnirju v dviganju uteži je na domačih tleh pred svojimi zvestimi navijači prekosil samega sebe. Čeprav je nastopil s psihično obremenitvijo, ker je bil nastop zadnja priložnost za potrditev olimpijske norme 440 kg, je prav v tem nastopu pokazal vse svoje velike sposobnosti prekaljenega športnika. V lahko-težki kategoriji je postavil kar 3 državne rekorde — v teznem ga je s 150 kg izenačil, v potegu je dvignil 125 kg, v sunku je s 167,5 kg ponovno postavil nov državni rekord, pa tudi v triatlonu s 442,5 kg je postavil nov državni rekord in drugič potrdil olimpijsko normo! Celjani smo tako za atleti in atletinjami in pred leti telovadcem Grilcem dobili olimpijskega tekmovalca v novi športni panogi.

Urankar Jože je bil dolga leta aktiven atlet, odličen šprinter in skakalec, kjer je kot mladinec prispeval svoj delež tudi večkratni osvojitvi ekipnega prvaka Jugoslavije društvu Kladivar, je po osmih letih trdega dela dosegel svoji največji športni uspeh.

Kot delavec na težkem delovnem mestu je kljub temu žrtvoval ves svoj prosti čas za športno udejstvovanje, kjer je pod težkimi pogoji kot samouk brez trenerja in materialnih dobrin uspel prebiti se med najboljše v državi. Omeniti velja, da Urankar Jože dnevno trenira po 2 in več ur in na enem samem treningu dvigne nad 20 ton uteži!!!! Malo je športnih panog in iger, kjer je treba tako trdo garati, da se držiš na kvalitetnem površju.

Prav zaradi tega zasluži Urankar Jože vse priznanje športne javnosti, od merodajnih činiteljev, ki vodijo telesno kulturo v Celju pa več moralne in materialne pomoči. Celjani smo lahko ponosni, da imamo v svojih vrstah enega olimpijca več.

Ob tem njegovem uspehu pa velja podčrtati še zanesenjaštvo ostalih dvigovalcev uteži v Celju, ki so te dni slavili 10-letnico svojega obstoja pod okriljem Partizana Celje-mesto. Skorajda iz anonimnosti je zrasla ta nova športna panoga v Celju, za katero ni bilo nikoli preveč razumevanja. Prva leta so si dvigovalci celo sposojali osnovni rekvizit za vadbo — ročke — iz sosednjega mesta Laškega! Danes domujejo v skromni garderobi 5 x 7 m z uničenim parketom, ki služi kot shramba za orodje. Ob zelo skromnih delovnih pogojih in finančnih sredstvih, saj celotno delo sloni na amaterskih temeljih in amaterski vadbi, so se dvigovalci uteži v kratkem časovnem obdobju prebili iz republiške lige preko osvojenega prvenstva v II. ligi v članstvo najvišjega razreda — v I. zvezno ligo! Njihova upornost nam je garancija, da bodo v tej ligi tudi vzdržali, saj imajo blestеče uspehe v srednjih in težjih kategorijah, le v lahki bodo morali zamašiti svoje slabosti. Danes je v Celju že nad 40 aktivnih mladih športnikov v dvigovanju uteži, ki resno trenirajo in upajmo, da bomo po zaslugi trojice bratov Urankar in ostalih zvestih pripadnikov te sekcije, lahko pisali še razveseljiva poročila o celjskih dvigovalcih uteži.

Jožetu Urankarju pa želimo, da bi na OI v Münchnu potrdil svoj nastop z novim državnim rekordom! K. Jug

OLIMPIADA MLADIH

Dokaj številna ekipa celjskih pionirjev in pionirk se je koncem minulega tedna udeležila že tretjih tradicionalnih pionirskih olimpijskih iger, ki so bile tokrat v Gradcu. To je prireditev, ki je bila prvikrat na sporedu pred štirimi leti v Celju, nato pa še predlanskim v Udinah (Italija). Gre za mednarodno srečanje pionirskih reprezentanc mest iz raznih držav v atletiki, plavanju in letos tudi v tenisu.

Največ uspeha so imeli atleti, ki so osvojili 9 kolajn. Po številu kolajn so bili boljši le atleti iz Budimpešte. Zanimivo je, da so imeli Celjani dvojni zmagi v skoku v višino pri fantih in pri dekletih. Poleg tega pa še tri srebrne in dve bronasti. V teniškem turnirju, ki pa zaradi slabega vremena ni bil končan, je imela ekipa Celja dva predstavnika, ki sta izpadla že v prvem kolu, vendar šele po častni borbi. Plavalci so uspeli osvojiti kolajno pri fantih v štafeti 4x100 kravl, sicer pa je bila v plavanju konkurenca taka, da ne bi uspevala niti slovenska reprezentanca. Kot ilustracija naj bo podatek, da so pionirji iz Madžarske in Anglije dosegali rezultate, ki veljajo v Jugoslaviji celo za olimpijsko normo.

Rezultati — atletika: skok v višino (pionirji) 1. Čop 186 cm, 2. Jurko 169 cm, pionirke 1. Petauer 146 cm, 2. Kolnik 140 cm; skok v daljino pionirji 2. Kotnik 584 cm; pionirke 3. Sokač 483 cm; met krogle pionirji 2. Lipovšek 11,06 m; tek 600 m pionirke 3. Buzan 1;44,8; 5. Kuzman 1:48,5; tek 1000 m pionirji 8. Koštomaj 3:06, 8. 10 Rejc 3:19,8; met kopja pionirji 4. Jurko 38,88 m.

Plavanje: 100 m prsno pionirke 11. Fridrih 1:34,9, 13. Gaspari 1:37,7; pionirji — 10. Peter 1:31,6, 14. Kosi 2:10,0; 100 m metuljček pionirke — 9. Novak 1:31,6, 14. Kosi 2:10,0; pionirji — 11. Skafar 1:23,2, 12. Fazarinc 1:44,8; 100 m hrbtno pionirke — 9. Boben 1:22,9, 11. Panič 1:33,6; pionirji — 10. Iršič 1:27,7, 12. Krašovec 1:37,5; 100 m kravl pionirke — 12. Seničar 1:22,2, 13. Aleksič 1:28,2; pionirji — 11. Stopinšek 1:11,5, 13. Jošt 1:24,4.

Ekipa mladih celjskih športnikov na olimpiadi v Gradcu. (Foto: EG)

Tenis: pionirji 1. kolo Spencer (Anglija : Pipan 9:4, pionirke 1. kolo Conti (Italija) : Godnik 6:4, 6:3.

E. G.

ŠIG 72 — ZA INGRAD

Dvaindvajsete športne igre gradbenih delavcev Slovenije so se znova končale z velikim zmagoslavjem ekipe celjskega Ingrada. Tokrat o tradicionalnem dvoboju med Ingradom in ljubljanskim Gradisom skoraj ni bilo govora, kajti Celjani so osvojili vseekipno prvo mesto z veliko prednostjo 22 točk Lani so si to lovoriko zaslužili samo s prednostjo dveh točk.

Zmagal je torej Ingrad z 284 točkami. Drugi gradbeni kolektivi s celjskega območja so se uvrstili takole: 20. Obnova 111 točk, 22. Vegrad, Velenje 104, 28. Splošno gradbeno podjetje Rogaška Slatina 73, 48. Ključavničar, Celje 23, in 52. Opekarne Ljubečna 13 točk.

Na igrah je sodelovalo 56 kolektivov z več kot 2.100 tekmovalci.

Ingradov ponovni uspeh ni naključen. Je rezultat sistematičnega in načrtnega dela na rekreacijskem in športnem področju.

MB

športne vesti

KOŠARKA

Odigrano je bilo že prvo kolo jesenskega dela tekmovanja v republiški košarkarski ligi. Celje je z visoko zmago odpravilo povprečno ekipo Trnovega iz Ljubljane z rezultatom 102:72 (42:31). Gostje, ki so pripotovali samo s sedmimi igralci, so se lahko kolikor toliko uspešno upirali domačinom samo v 1. polčasu, ko si Celjani niso uspeli priigrati večje prednosti. V drugem polčasu pa so domačini diktirali oster tempo, kateremu gostje niso bili vsi kos in razlika v korist domačinov se je stalno večala. Pri domačinih je bil najboljši Zmago Sagadin, poleg njega pa sta se še odlikovala Miloš in Tone Sagadin. Koše so dali: Z. Sagadin 35, Tone Sagadin 26, Miloš Sagadin 25, Jerič 8, Leskovar 4, Divjak 2 in Ramšak 2.

JANEZ ČEPIN

CELJE — BRAZILIJA

Agilni košarkarski delavci pri ŽKK Celje so za konec tedna zopet pripravili prijetno košarkarsko presenečenje. V soboto bo na igrišču ob III. osnovni šoli zanimivo mednarodno košarkarsko srečanje med ekipo Celja in mladinsko reprezentanco Brazilije, ki se trenutno mudi na gostovanju v Jugoslaviji. Vemo, da Brazilci igrajo lepo in atraktivno košarko in bodo podobno verjetno igrali tudi mladi reprezentanti iz dežele kave. Zato se vsekakor obeta lepa košarkarska prireditev, ki bo spet dobra propaganda za razvoj te igre v Celju.

V kolikor pa bo celjskim organizatorjem uspelo, pa bodo samo en dan kasneje v Celju gostovali tudi najboljši jugoslovanski košarkarji, ki se trenutno pripravljajo v Sloveniji na olimpijske igre.

NOGOMET

Enajsterica KLADIVARJA Je v nedeljo gostila nogometaše RADNIČKEGA iz Obrenovca, člana severne skupine srbske lige. Gledalcem s sklepno tekmo minule sezone postregla z odlično igro. Gostje iz Obrenovca so v soboto odigrali srečanje tudi v Velenju proti domačemu RUDARJU, vsled utrujenosti na potovanju pa srečanje nesrečno izgubili z 1:2. Na GLAZIJI so gostje pokazali povsem drugo igro, tako, da so Celjani morali v obrambni vrsti posvetiti več pozornosti igri kril, iz katere so domačini prejeli dva zadetka. Kljub temu je KLADIVAR tudi s svojo igro povsem opravičil zadnje uspehe v prvenstvenem tekmovanju in do odmora rezultat po HRIBERNIKU in KUDRU izenačil na 2:2.

V nadaljevanju sta obe ekipi nadaljevali z odprto in hitro igro, lepimi streli, uspešna pa sta bila še REBERŠAK in KUDER. Rezultat 4:2 za Celjane je zaslužen. Pohvaliti je celotno ekipo.

Z redno vadbo nadaljujejo nogometaši KLADIVARJA 16. julija, ko bo prvi trening uvod v novo sezono Dolgoletni športni delavec iz Celja Branko PAVIŠA je ponovno prevzel krmilo nad nogometaši in želimo, da bo novo prvenstvo uspešno.

G. BADIURA

ODBOJKA

V počastitev praznika celjske občine prireja TVD Partizan Celje-Gaberje v soboto, 8. t. m. zanimiv turnir v odbojki. Sodelovali bodo moške in ženske vrste Kamnika, Siska in Celja. Vtem ko se bo ženski del turnirja začel ob devetih dopoldne, bodo moški igrali od četrte ure popoldne naprej.

ŠPORTNE VESTI IZ SAVINJSKE DOLINE

V zadnjem kolu občinske rokometne lige Žalec so bili doseženi tile rezultati: Griže — Žalec 16:19, Partizan — Prebold 20:22, Braslovče — Petrovče 15:13. Končni vrstni red je naslednji: 1. Griže 11 točk, Žalec 9, ŠSD Prebold 8, Šempeter 5, Petrovče 4, Braslovče 3 in Partizan Prebold 1 točko.

*

Končano je tudi tekmovanje v II. republiški odbojkarski ligi vzhod. V zadnjem kolu sta oba predstavnika Savinjske doline igrala na domačih igriščih in srečanje izgubila. Šempeter je bil poražen proti Mežici 1:3, Braslovče pa s Turbino 0:3. Na lestvici so Šempetrani z 21 točkami pristali na petem mestu, Braslovčani pa s 17 točkami zadnjem osmem mestu.

*

V okviru občinskega praznika občine Žalec je KK Žalec pripravil prijateljski kegljaški turnir šestih ekip. Premočno so zmagali Žalčani z 977 podrtimi keglji pred Tomosom iz Kopra 866, Celjem 832, Radenci 816, Bratstvom iz Hrastnika 815 in Čardo 811. V tem tednu pa se bodo zvrstile prireditve še v šahu, nogometu, plavanju in

*

V nedeljo bo v Braslovčah otvoritev dveh novih asfaltiranih igrišč za rokomet in odbojko. V ta namen bodo pripravili športne prireditve pod naslovom »Dan šport in veselja v Braslovčah«.

T. TAVČAR

Naš razgovor

„MLADOST" V REČICI

Pred dnevi se je v našem uredništvu oglasil sekretar Športnega društva »Mladost« iz Rečice ob Savinji Janez Hren. Priznati moramo, da smo bili nekoliko presenečeni, ko smo izvedeli za to športno društvo, čeprav vemo, da je bila pred leti športna dejavnost v tem zgornjesavinjskem kraju dokaj razgibana

● »Kdaj ste ustanovili to društvo?«

»Po 18-letnem premoru je športna dejavnost v Rečici ob Savinji zaživela lani ko smo se zbrali mladi ljudje in ustanovili novo športno društvo. Ime društva »Mladost« že samo pove, kakšen je ta, seda že skoraj 190-članski kolektiv. Moram reči, da nismo začeli povsem znova, saj je del objektov in precej opreme ostal še od naših staršev ki so se pred toliko leti aktivno ukvarjali s športno dejavnostjo pri nas.«

● »Katere bodo vaše glavne športne panoge?«

»Nekateri naši mladi ljudje igrajo v nogometnih moštvih, na Ljubnem in celo v Štorah Dobro bi bilo, da se v posameznih krajih občine gojijo le ena zvalitetna športna panoga. Na Ljubnem naj bo to nogomet Mi mislimo glavno dejavnost usmeriti v splošno telesno vzgojo in rokomet, saj je bila naša generacija vsaših med najboljšimi v Sloveniji med osnovnošolskimi ekipami Moramo pa seveda dobiti asfaltno igrišče. Pri tem moram omeniti da denarja za športne objekte v Rečici še nikoli ni bilo nič Imamo tudi močno šolsko portno drutvo, eden njegovih članov je bil predlanskim celo republiki atletski prvak, pa nimamo atletske steze. V veliki meri je naše novo športno društvo zainteresirano tudi za organizacijo rekreacije v podjetjih, kjer je za to zanimanje V svoje delo bi radi vključili tudi starejše bivše športnike. V tem smislu želimo tudi povezavo z drugimi kraji. Upamo, da bodo delovne organizacije to akcijo podprle tako moralno, kot materialno Želimo pa tudi vse povezave z občinskimi forumi.

»Povejte nam še namen vašega obiska v naši redakciji?«

»Hote bi da obvestite javnost, da bo naše športno društvo »Mladost« uradno startalo s svojo dejavnostjo v nedeljo, 9 julija dopoldne Tega dne bomo najprej na svečani proslavi razdelili priznanja in plakete nekaterim bivšim zaslužnim telesnovzgojnim delavcem v Rečici, nato pa priredili še nogometni turnir Upamo, da bodo naša začetna prizadevanja naletela na ugoden odmev v sami občini in tudi izven nje.«

E. G.

med štirimi očmi

KOPICA MAJHNIH TEŽAV

Petnajst let sem stara, visoka 161 cm, težka pa 60 kg. Imam zelenkasto sive oči in kostanjave lase. Kakšni lasje mi bolj pristajajo, dolgi ali kratki? Kakšne obleke naj nosim na večernih zabavah in kakšen kroj? kako se naj hranim, da bom shujšala, če sem predebela?

Imam tudi pege že od devetega leta. Uporabljala sem že vsa domača zdravila, pa ni nič bolje. Šla bi po zdravila tudi kam daleč, da bi se le pozdravila. Kje se dobi kakšno mazilo?

Kako naj odpravim dlake po rokah, nogah in obrazu? Zaradi tega sem zelo nesrečna. Kje dobiti kakšno mazilo?

METKA

Draga Metka,

kot vidiš, sem tvoje pismo malo skrajšala. »Bombardirala« si s toliko vprašanji, da bo kar težko odgovoriti.

Tako mlada si še, da ti pristoji vse, karkoli oblečeš. Če ti bo uspelo shujšati za pet kilogramov (ne jej sladkarij in močnatih jedi) pa bo tvoja postavica prenesla vse. Lasje so problem? Kje neki! Moderni so dolgi in kratki. Za poletje so zadnji praktični kar se da! Izbiraj svetle tone, kadar boš kupovala nove obleke, zadovolji pa se tudi s starimi in jih za spoznanje predelaj.

Za trajno odstranitev peg ni mazila. Lahko jih samo obeliš in prikriješ. Bo tvoj mošnjiček prenesel obisk pri kozmetičarki? Tudi glede dlak ti bo ona najbolje svetovala. Tak obisk ne stane preveč, se pa znaš potem trajno ravnati po nasvetih. Ne zardevaj, ko vstopiš. Po svetu zahajajo v kozmetične salone še manjše deklice kot si ti!

NATAŠA

IMPOTENCA MOŽA

Jaz si hlačke slačim sama (zadnjič ste o tem pisali v vašem tedniku) a mož prihaja k meni malokdaj, ker ne zdrži do kraja, ker se mu prej zmehča, čeprav mu kuham takšno hrano, da bi bil bolj čvrst. Prosim, svetujte mi za moža kakšne tablete, da bo lažje zdržal, ker jaz želim, da bi se imela rada večkrat in ne samo enkrat na mesec.

ZASKRBLJENA ŽENA

Spoštovana tovarišica, edini nasvet, ki vam ga lahko dam, je ta, da se z možem odkrito in pošteno pogovorite za njegov obisk pri zdravniku. Zdravniku ni potrebno na dolgo in široko razlagati težave, ampak mu na kratko poveste, kaj muči vašega moža. Premlad je še, da bi bil pri njem to normalni pojav, zato mora nujno poiskati pomoč. Splošni zdravnik ga bo napotil k specialistu, ki bo moža pregledal in odredil zdravljenje. To je bolezen in nič drugega, vi, draga moja, pa morate pokazati mero potrpežljivosti in uvidevnosti. Od vas je veliko odvisno, kako bo potekala moževa ozdravitev. Bodite strpni, ljubeznivi, skratka, resnična »boljša« polovica. Tudi v zvezi s hrano počakajte na zdravnikov nasvet. Še enkrat, morate poslati moža k zdravniku!

NATAŠA

ženin vsakdan

ZA BODOČE MAMICE

Številne bodoče mamice se dostikrat sprašujejo, kar bodo oblekle.

V spredaj nagubani obleki boste gotovo zelo ljubke. Ta obleka naj bo pod prsmi v loku rezana in do tod naj bodo gube zašite. (Od tod naj se gube razpirajo.) Material naj vam ne dela preglavic. Izberete lahko tudi platno. Vašo ljubkost pa boste še bolj pudarili, če boste izbrale blago s pikicami ali pa s kvadratki.

Tudi za druge obleke lahko izberete platno. Obleko boste rade nosile, ker jo lahko odprete spredaj. Obleka naj bo krojena v stilo plašča. Spredaj naj bo obleka nabrana z majhnimi gubicami, ki naj bodo do prsi zašite. Blago bo najboljše enobarvno, da pa ne bi bila obleka prazna, jo spredaj poživite z majhnimi gumbki v obliki src, kar, križev . . . JANA VIZJAK

RADIO Celje

Ob delavnikih začetek oddaj ob 6.00 s poročili in Tehnomercatorjevo reklamo, ob 16.05 — naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, ob 16.40 — zabavni globus, ob 17.00 — kronika, ob 17.15 — obvestila. Zaključek ob delavnikih ob 18.00.

Četrtek, 6. julija: 17.30 — aktualno v sindika 'b 17.45 — zabavni zvoki

Petek, 7. julija: 17.30 — mladinska oddaja. 17.45 — otroški in mladinski zbor osnovne šole Prve kajke čete v Celju.

Sobota, 8. julija: 17.28 — poslušate jih najraje 17.58 — vesti iz veleblagovnice Nama v Velenju.

Nedelja, 9. julija: 11.00 — napoved časa in programa, Tehnomercatorjevo sporočilo, 11.03 — pozdrav s poslušalci (praznik žalske občine), 11.23 — obvestila, 11.38 — zabavni globus, 11.58 — naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.45 — Spomini na partizansko pesem, 12.58 — nedeljske glasbene razglednice 13.28 — 60 minut za razvedrilo, 14.28 — vesti iz veleblagovnice Nama Velenje, 14.30 — zaključek oddaje.

Ponedeljek 10. julija: 17.30 — Sportni pregled 17.45 — novo pri Jagotonu.

Torek, 11. julija: 17.30 — torkova reportaža (v žalski občini), 17.45 — domači ansambli — tamburaški orkester France Prešeren

Sreda, 12. julija: 17.30 — iz dela občinskih skupščin 17.45 — iz arhiva resne glasbe: gojenci celjske glasbene šole (Chopinov večer).

Ljubljana

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 7. JULIJA: 8.05 Operna matineja; 10.20 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.30 Kmetijski nasveti — Lojze Kastelic: Poživitev čebeljih družin v juliju; 12.40 Z domačimi ansambli in godci; 13.30 Priporočajo vam . . . 14.10 Mali koncert za mlade poslušalce; 14.30 Naš poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Napotki za turiste; 16.00 »Vrtiljak«; 17.20 Operni koncert; 18.15 »Signali«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 »Naj narodi pojo«; 20.30 Top-pops 13; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 8. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja; 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana; 10.20 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Tončka Berlič: Ocena letošnjega sodelovaja v poljedelstvu; 12.40 Po domače; 13.30 Priporočajo vam . . 14.30 Paleta zabavnih akordov; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 »Vrtiljak«; 17.10 Gremo v kino; 18.15 Dobimo se ob isti uri; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Lojzeta Slaka; 20.00 »V soboto zvečer«; 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 9. JULIJA: 4.30—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Brane Dolinar »Tartinijev slavček«; 9.05 Iščemo popevko poletja; 10.05 Še pomnite tovariši . . . Jovan Makšimović: Prvi partizanski oklopniki (pred Dnevom tankistov); 10.25 Pesmi borbe in dela; 10.45—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 13.00 Nedeljska reportaža; 13.50 Z domačimi ansambli; 14.30 Humoreska tega tedna — M. Walser: Selitev; 15.05 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 16.00 Radijska igra — Peter Hacks: Zgodba starega vdovca v letu 1637; 17.05 Nedeljsko športno popoldne; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.200 Godala za lahko noč.

PONEDELJEK, 10. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja; 9.40 Z revijskim orkestrom André Previn; 10.20 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Vladislav Beltram: Sečnja bukve na suš — stare ljudske izkušnje; 12.40 Igrajo pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 »Vrtiljak«; 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne; 18.15 Popevke in plesni ritmi; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Milana Križana. 20.00 Stereofonski operni koncert; 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 11. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja; 9.20 Z orkestrom Hans Moltkau; 10.20 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Franc Habe: Dosedanji uspehi premiranja telic; 12.40 Z domačimi godci in ansambli; 13.30 Priporočajo vam . . 14.40 »Na poti s kitaro«, 16.00 »Vrtiljak«; 17.10 Popoldanski simfonični koncert; 18.15 V torek na svidenje; 18.45 S pevcem Otom Pestnerjem; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Vitala Ahačiča; 20.00 Prodajalna melodij; 20.30 Radijska igra — Vladimir Majakovski: »Stenica«; 22,15 S popevkami po svetu.

SREDA, 12. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja; 9.25 Popevke in zabavni zvoki iz studia 14; 10.20 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Franc Adamič: Povsod bodo koristna sadjarska in vrtnarska društva; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 »Vrtiljak«; 17.10 Poletno glasbeno popotovanje; 18.15 Igramo za vas; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana; 22.15 S festivalov jazza.

ČETRTEK, 13. JULIJA: 8.10 Glasbena matineja; 9.20 Z orkestrom Antonio Carlos Jobim. 10.20 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Milan Rovan: Spremljanje pojava njivskih bolezni v Sloveniji; 12.40 Igrajo pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Z ansamblom Silva Stingla; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 »Vrtiljak«; 17.10 Koncert po željah poslušalcev; 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Kampiča; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 22.15 Iz albuma izvajalcev jaza.

TV spored

NEDELJA, 9. VII.
8.50 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bgd)
9.40 Po domače s Slavkom Žnidaršičem in oktetom Jelovica (Ljub)
10.12 Kmetijska oddaja (Zgb)
10.55 Mozaik (Ljub)
11.00 Otroška matineja: Sebastijan in Mary Morgane, Boj za obstanek — serijska barvna film (Ljub)
11.50 Mestece Peyton — serijski film (Ljub)
12.40 TV kažipot (do 13.00) (Ljub)
NEDELJSKO POPOLDNE:
Državno prvenstvo v tenisu Motodirke za prvenstvo Jugoslavije
Aachen: Konjske dirke
Igre brez meja
18.15 Ujeto mesto — celovečerni film (Ljub)
19.50 Cik-cak (Ljub)
20.00 TV dnevnik (Ljub)
20.25 3-2-1 (Ljub)
20.30 Ko nisem bil več vojak — humoristična oddaja (Bgd)
21.15 Stih in pesem — zabavno glasbena oddaja (Zgb)
21.30 Sportni pregled (JRT)
21.55 Brazilija: Malo svetovno prvenstvo v nogometu — prenos finalne tekme (EVR)
. . . . Poročila (Ljub)
UHF — oddajnik Krvavec:
20.00 TV dnevnik (Zgb)
20.30 Spored italijanske TV

PONEDELJEK, 10. VII.
16.25 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.40) — (Bgd)
18.15 Obzornik (Ljub)
18.30 Kremenčkovi — serijski barvni film (Ljub)
18.55 Mozaik (Ljub)
19.00 Maksimeter (Bgd)
19.45 Kratek film (Ljub)
19.50 Cik-cak (Ljub)
20.00 TV dnevnik (Ljub)
20.25 3-2-1(Ljub)
20.30 Concertino za orkester — barvna oddaja s festivala Bled 72 (Ljub)
20.45 Dubrovniške poletne prireditve — prenos slovesnega začetka do 21.35 (Zgb)
21.35 Diagonale (Ljub)
22.20 Poročila (Ljub)
22.25 Šahovski komentar (Ljub)
UHF — oddajnik Krvavec:
16.50 Poročila (Zgb)
17.40 Lutke (Bgd)
18.00 TV vrtec (Zgb)
18.15 Kronika (Zgb)
18.30 TV pošta (Bgd)
19.00 Maksimeter (Zgb)
19.45 Propagandna oddaja (Zgb)
20.00 TV dnevnik (Zgb)
20.30 Spored italijanske TV

TOREK, 11. VII.
17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.30) — (Bgd)
18.15 Obzornik (Ljub)
18.30 Tiktak: Marija Jezernik — Medvedov Godrnjavček — I. del (Ljub)
18.45 Risanka (Ljub)
18.50 Mozaik (Ljub)
18.55 Moški zbor iz Ribnice (Ljub)
19.20 Industrijsko oblikovanje — Sedanjost in prihodnost oblikovanja (Ljub)
19.50 Cik-cak (Ljub)
20.00 TV dnevnik (Ljub)
20.25 3-2-1 (Ljub)
20.35 Do ponedeljka se že prebijemo — celovečerni film (Ljub)
22.25 Likovni nokturno: Kiar Meško (Ljub)
22.35 Poročila (Ljub)

Drugi spored:
17.15 Poročila (Zgb)
17.40 Daljnogled (Bgd)
18.15 Kronika (Zgb)
18.30 Znanost (Bgd)
19.15 Humoristična oddaja (Zgb)
19.45 Propagandna oddaja (Zgb)
20.00 TV dnevnik (Bgd)
20.25 Propagandna oddaja (Bgd)
20.30 Dokumentarna oddaja (Bgd)
21.15 Serijski film (Bgd)
22.05 TV dnevnik (Bgd)

SREDA, 12. VII.
16.25 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.40) — (Bgd)
18.20 Obzornik (Ljub)
18.35 Sebastijan in Mary Morgane — serijski barvni film (Ljub)
19.00 Mozaik (Ljub)
19.05 Naši operni pevci: Friderik Lupša (Ljub)
19.25 Na sedmi stezi (Ljub)
19.50 Cik-cak (Ljub)
20.00 TV dnevnik (Ljub)
20.25 3-2-1 (Ljub)
20.35 Moliere: Scapinove zvijače, predstava Drame SNG Ljubljana (Ljub)
21.35 Zakaj Belfast? — dokumentarna oddaja iz cikla Odiseja miru (Ljub)
22.05 Jazz na ekranu: Kvartet Boone Dre — II. del (Ljub)
22.35 Poročila (Ljub)
22.40 Šahovski komentar (Ljub)

Drugi spored:
16.55 Poročila (Zgb)
17.40 Risanke (Zgb)
17.50 Serijski film (Zgb)
18.15 Kronika (Zgb)
18.30 Reportaža (Bgd)
19.00 Risanka (Skop)
19.15 Zabavna glasba (Zgb)
19.45 Propagandna oddaja (Zgb)
20.00 TV dnevnik (Zgb)
20.30 Spored italijanske TV

ČETRTEK, 13. VII.
16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) — (Bgd)
18.15 Obzornik (Ljub)
18.30 Boj za obstanek — serijski barvni film (Ljub)
18.55 Mozaik (Ljub)
19.00 Čaščenje narave — oddaja iz cikla Civilizacija (Ljub)
19.50 Cik-cak (Ljub)
20.00 TV dnevnik (Ljub)
20.25 3-2-1 (Ljub)
20.35 Bos skozi pekel — japonska nadaljevanka (Ljub)
21.25 Sodobniki: Piccasso (Ljub)
22.10 Vohuni, agenti, vojaki — Norsk — Hydro (Ljub)
22.35 Poročila (Ljub)

UHF — oddajnik Krvavec:
17.10 Poročila (Zgb)
17.40 Otroški spored (Zgb)
18.15 Kronika (Zgb)
18.30 Narodna glasba (Zgb)
19.00 Srečanja (Bgd)
19.45 Propagandna oddaja (Bgd)
20.00 TV dnevnik (Zgb)
20.30 Spored italijanske TV

PETEK, 14. VII.
16.25 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.40) — (Bgd)
18.15 Obzornik (Ljub)
18.30 Veseli tobogan — Idrija — 2. del (Ljub)
19.00 Mestece Peyton — serijski film (Ljub)
19.50 Cik-cak (Ljub)
20.00 TV dnevnik (Ljub)
20.25 3-2-1 (Ljub)
20.35 Zaznamovana — celovečerni film (Ljub)
22.20 Košarka Jugoslavija : ZRN — posnetek iz Umaga (Ljub)
23.35 Poročila (Ljub)
23.40 Šahovski komentar (Ljub)
UHF — oddajnik Krvavec:
16.55 Poročila (Zgb)
17.40 Otroški spored (Zgb)
18.15 Kronika (Zgb)
18.30 Poljudno znanstveni film — (Ljub)
19.00 Narodna glasba (Sar)
19.30 Risanke (Bgd)
19.45 Propagandna oddaja (Zgb)
20.00 TV dnevnik (Zgb)
20.30 Spored italijanske TV

SOBOTA, 15. VII.
17.10 Obzornik (Ljub)
17.25 Atletika za Skokov memorial — prenos iz Celja (Ljub)
18.55 Po domače z ansamblom Maksa Kumra in z Vaško godbo (Ljub)
19.10 Mozaik (Ljub)
19.15 Usodno nebo — 3. del (Ljub)
19.45 Cik-cak (Ljub)
20.00 TV dnevnik (Ljub)
20.25 3-2-1 (Ljub)
20.30 Lice ob licu — zabavno glasbena oddaja (Ljub)
21.20 Na poti k zvezdam — barvna oddaja (Ljub)
21.45 Moj prijatelj Tony — barvna serija (Ljub)
22.35 TV kažipot (Ljub)
22.55 Poročila (Ljub)
UHF — oddajnik Krvavec:
17.25 Poročila (Zgb)
17.30 Narodna glasba (Bgd)
18.00 Kronika (Zgb)
18.15 Serijski film (Zgb)
19.15 Igralec je igralec (Bgd)
19.50 Propagandna oddaja (Zgb)
20.00 TV dnevnik (Zgb)
20.30 Spored italijanske TV

POSLUŠATE JH NAJRAJE

Cenjeni bralci — ljubitelji glasbe — prav lepo pozdravljeni!
Spet smo povprašali Tehnomercatorjeve prodajalne Radio, Elektro in Veleblagovnico »T«, katere plošče ste v preteklem tednu najraje kupovali.
Po podatkih, ki smo jih prjeli je seveda nastala nova POP LESTVICA »T«!
Tokrat prejme ploščo izžrebanka:
Vicky Kobula, Vrbje 98, ŽALEC! Čestitamo!
Vaša POP LESTVICA »T« je takale:

1. Novi fosili	Ti si moja, ja sam tvoj
2. Oto Pestner	Ostavi sve
3. Gaby Novak	Budi sretan s njom
4. Tereza in Miro Ungar	Avantura
5. Anelidi	Mala Keti
6. Beti Jurković	Što da radim
7. Lola Novaković	Posle tebe
8. VIS Roboti	Svud oko nas
9. Vladimir Savčić-Čobi	Kad bi ove ruže male
10. New world	Lord of the dance

Ime in priimek: _____

Točen naslov: _____

Naslov skladbe: _____

Plošče kupujem v: **Veleblagovnici »T«, Elektro, Radio** (Ustrezno obkroži!)

Kupone pošljite do srede 21. junija do 12. ure na naslov: »NOVI TEDNIK«, Gregorčičeva ulica 5, Celje.

»TEHNO-MERCATOR« CELJE

BIOGRAFIJE

Državna založba Slovenije bo v svoji popularni zbirki v letu 1972 izdala troje privlačnih del

Jan Severin: MORNAR BREZ JADER (Roman o J. Resslu)

Češki pisatelj Jan Severin je zaslovel z biografskim romanom o Josipu Resslu, izumitelju ladijskega vijaka, krogličnega in valjčnega ležaja itd. Knjiga »Mornar brez jader« je pretresljiva zgodba o izumitelju, ki mu življene do konca njegovih dni ni prizaneslo z osebnimi stiskami in z nerazumevajočim okoljem.

Werner Maser: ADOLF HITLER (Legenda — mit — resničnost)

Rezultat več kot dvajsetletnega dela nemškega avtorja dr. Wernerja Maserja je knjiga o A. Hitlerju, ki je izšla v izvirniku novembra lani, trenutno pa jo prevajajo že v več kot 15 jezikov. Knjiga se od ostalih Hitlerjevih biografij razlikuje predvsem po svoji znanstveni interpretaciji in velikemu številu novih, doslej nedostopnih dokumentov. Avtor jemlje pod kritično lupo vse, kar je bilo doslej napisanega o Hitlerju; knjiga v resnici predstavlja eno najbolj zanesljivih dokumentiranih biografskih del.

E. R. Chamberlin: GREŠNI PAPEŽI

Knjiga Angleža Chamberlina prinaša biografije sedmih »grešnih papežev«, o katerih pisec meni, da niso bili — kar se njihovega življenja in ravnanja tiče — ne enkratni ne tipični za cerkev, pač pa so v hlastanju po posvetni oblasti in zadovoljevanju osebnih strasti povzročili velike spremembe v njej. Posebnost te knjige je, da se kljub znanstveni zasnovi bere kot napet roman, dogodki sami so tako dinamični, da avtorju pravzaprav sploh ni bilo treba »fabulirati«.

Za vse tri knjige založba razpisuje

SUBKRIPCIJO,

ki traja do izida knjig

Cena za vse tri knjige: platno 270. din, polusnje 310.—din. Založba nudi možnost odplačila v mesečnih obrokih po 30.— din. V prosti prodaji bodo knjige znatno dražje.

Naročila sprejemajo vse knjigarne in zastopniki založbe, izpolnjeno naročilnico pa lahko pošljete na naslov

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
61000 LJUBLJANA, Mestni trg 26

NAROČILNICA

Nepreklicno naročam zbirko »BIOGRAFIJE« za leto 1972

Prednaročniško ceno vseh 3 knjig (pl. 270 din, pus 310 din) bom poravnal:
— takoj
— v ... mesečnih obrokih po 30 din.*

Knjige mi pošljite na naslov:
— stalnega bivališča
— na kraj zaposlitve*

(*Neustrezno, prosimo, prečrtajte!)

Kraj in datum:

Podpis naročnika:

NASLOV NAROČNIKA
Ime:
Priimek:
Kraj:
Ulica:
Zaposlen pri:

SREČANJE OTROK V VELENJU

Letos bo Velenje gostitelj otrok vsega sveta. Prireditev se imenuje mednarodna otroška vas, ki jo že dvajset let pripravljajo po vsem svetu. Letos je organizacijo te vasi prevzela Jugoslavija, še točneje skupščina občine Velenje, vse priprave pa vodi Zveza prijateljev mladine Velenje. Enajstletniki iz enajstih držav bodo v gosteh v Velenju ob 11. julija do 7. agusta 72, istočasno pa še v devetnajstih drugih državah v svetu. Iz vsake države bodo s svojimi vodniki pripotovali štirje. Uradni jezik je angleški, otroci pa se bodo sporazumevali tudi z rokami ali kako drugače, na vse za svoja leta najboljše načine.

Za spanje jim je namenjenih triindvajset garsonjer v novem stanovanjskem bloku na Prešernovi v Velenju. Vse dejavnosti in prehrana pa bo na novi III. osnovni šoli v Velenju. Srečavali se bodo ob športu, tehničnih dejavnostih in podobnem. Vse izdelke bodo razstavili 2. avgusta, ko jih bodo lahko prišli obiskat vsi meščani. Hodili bodo tudi na celodnevne in poldnevne izlete po Sloveniji, da jo spoznajo po širini in dolžini. Pripravili bodo otroški parlament, kdaj pozneje pa se bodo mogoče srečavali na kongresih, saj so prav otroci ti nekdanji otroci iz otroških vasi sedaj borci proti zatiranju, vojnam. Namen tega mednarodnega srečanja otrok je, da se navadijo na družinsko življenje, živeti skupaj.

MLB

poznamo zdravilna zelišča?

KUMINA – CARUM CARNI

Kumina je dvoletna rastlina z debelo, vretenasto, podolgovato korenino. Prvo leto požene iz nje samo šop pritličnih listov, drugo leto pa zraste še pokončno, golo, razvejano steblo, visoko do 1 meter. Steblo nosi nekaj podolgovatih, dvakrat pernatih listov s pernato naceplje-nimi lističi. Na koncu vejic so drobni, beli cvetovi združeni v kobul. Plodovi so podolgovati, prijetno dišeči ter visijo na tenkih plodonoscih. Kumina cveti od aprila do junija in raste pri nas po travnikih, senožetih, ob poteh, precej pa jo tudi gojijo kot kulturno rastlino.

Nabiramo plodove, ki so v lekarni znani pod imenom Fructus carvi tedaj, ko postanejo rjavkasti, in sicer v nižinah že junija, v višjih legah pa nekoliko pozneje. Kobule porežemo, povežemo v snope ter obesimo na suh zračen prostor, kjer do konca dozorijo. Ko so plodovi dozoreli, snope omlatimo. Plodove nato shranimo v škatlah, ki se dobro odpirajo.

Kumina je zdravilna predvsem zaradi plodov, ki vsebujejo hlapno olje, črešlovine, smole, maščobne kisline itd. Glavna in najpomembnejša sestavina je hlapno olje, ki ima blagodejen učinek na prebavila. Njen farmakološki učinek je v tem, da pomirja krče in preprečuje napenjanje. Zato kumino zelo radi uporabljamo tudi kot začimbo in jo dodajamo jedem, ki rade napenjajo.

Kumino, pomešano s kamilicami, uporabljamo kot zdravilni napitek, ki pomirja krče in napenjanje pri otrocih. Ščep čaja, ki je sestavljen iz kumine, poprove mete, baldrijana in janeža, polijemo s skodelico vrele vode in pustimo, da se čaj nekoliko ohladi. Pijemo ga po jedi, skodelico ali dve.

BORIS JAGODIČ

JUTEKS TEKSTILNA TOVARNA

VSEM OBČANOM ŽALSKE OBČINE ČESTITAMO ZA OBČINSKI PRAZNIK — 7. JULIJ

OTVORITEV ŠOLE V TABORU N NA PLANINI

Ob navzočnosti predstavnikov skupščine in vodstev družbenopolitičnih organizacij, ter več sto občanov, so svečano odprli novo šolo, ki je bila zgrajena s sredstvi iz samoprispevka občanov. Priložnostni govor je imel JOŽE JAN, podpredsednik skupščine, ki je novo šolo tudi odprl. Foto: Strmčnik

Kvnatelj Žagar med obujanjem spominov na planinsko šolstvo

PRISTRIŽENE PERUTI

Pred meseci smo veliko pisali o socialnem razlikovanju, o krivicah, ki se dogajajo širom naše domovine in o pomoči ljudem, ki ne morejo ne živeti ne umreti. Z resolucijami smo hoteli napraviti konec velikim socialnim razlikam, pa nam ni še čisto uspelo. Preuranjeno je tudi bilo pričakovati, da bo plašč dobrote in našega človeškega sočutja čez noč prekril socialne razlike in krivice. Nikjer na svetu ni tako idealnega prostora, da jih ne bi bilo, zato ne smemo terjati tega od naše razvijajoče se družbe. Pa vendar! Nekje se je zataknilo in še huje je, če ugotovimo, da je bilo to v republiki.

Občinska skupščina v Slovenskih Konjicah je bila med prvimi, ki se je konkretno lotila vprašanj socialnega razlikovanja. Zavzela se je z vso ostrino, ki jo je terjala družbena zavest in lastna vest ter obstala tik pred koncem. Ko so namreč delili sredstva za socialno šibke občane, so računali na minimalna sredstva od republike. Tako je bilo že prejšna leta, kjer je republika prispevala 2 milijona starih dinarjev. Na te so računali tudi letos, ko so sredstva razdeljevali. Pa jih ni bilo, upali pa so spričo velikega govorjenja okoli socialnega razlikovanja, da jih bodo dobili več. Upali, ne pa zahtevali, zato jih je ukiniter sredstev iz republike še bolj prizadela. Sedaj bodo morali dva stara milijona preskrbeti od kod drugje, enostavno vzeti, da bodo zamašili pomanjkljivo vrzel.

Ta je vsako leto večja, ker tudi starostno onemoglih ljudi je v občini vedno več. Imajo 36 nujnih primerov, katerim so namenili 35.000 dinarrej, kar je tudi najvišja denarna vsota, ki naj bi preživljala ljudi. Zdaj pa je še ta pomoč postavljena pod vprašaj. Ali naj zmanjšajo že tako borno vsoto ali jo naj nekaterim odtegnejo ali pa naj denar izkopljejo iz rat? To troje se zdaj postavlja pred občinsko skupščino, kako pa se bo stvar razvozljala, pa bo prinesel čas. Na škodo občinskih podpirancev, upajmo, da ne!

Obstaja pa dejstvo, da so bile v poletu realnega leta in prizadevanj, pristrižene peruti ljudem, ki so skušali stvari reševati z veliko mero zavzetosti in z lastno odgovornostjo!.

ZDENKA STOPAR

KRVODAJALSKA AKCIJA

Za kritje vseh potreb po krvi je potrebno, da pride letno na odvzem krvi v Sloveniji 70.000 ljudi, in sicer vsak odvzemni dan 200 ljudi. Ker samo kri nadomesti kri, je razumljivo da si jo z darovanjem zagotovimo sebi in svojim najbližjim če bi jo potrebovali. Zato se vsako leto izvrši mnogo krvodajalskih akcij. Tako bo dne akcija tudi v Velenju, 20. in 21. julija pa v Šentjurju. Občane vabimo, da se je udeleže v čimvečjem številu

B. J.

PRAZNIK V GABERKAH

V nedeljo, 2. VII. 1972, so v Gaberkah pr. Šoštanju pripravili formalno otvoritev ceste, dolge pet kilometrov. Cesto, zgrajeno iz samoprispevka, je otvoril predsednik občinske skupščine Nesti Zgank. Hkrati z otvoritvijo so počastili tudi praznik dan borca.

MLB

VLOGA HIŠNIH SVETOV

V četrtek, 6 julija, torej danes popoldne, bo v spodnji stranski dvorani Narodnega doma II. seja krajevne konference SZDL Otok. Na seji bodo sprejeli najprej enoletni program dela, nato pa bodo razpravljali o delu in problemih hišnih svetov na Otoku, o povezovanju krajevne skupnosti s predsedniki hišnih svetov, o ureditvi okolja ob posameznih blokih in o drugem. Uvodne misli bosta podala Tone Rožman in Pavle Golmajer.

GRADNJA Žalec

POMEMBNA PREUSMERITEV

Kolektiv gradbenega podjetja »GRADNJA« Žalec je stopil iz anonimnosti pred gospodarsko javnost s proizvodno dejavnostjo, ki pomeni absolutno novost na našem tržišču. Zavedajoč se vedno večje konkurence na področju gradbeništva in splošne situacije v tej gospodarski veji, kolektiv Gradnje s svojim vodstvom ni držal križem rok. V okviru sanacijskega programa so postavili temelje tudi za proizvodno dejavnost, kar predstavlja za kolektiv v celoti novost za jugoslovansko gradbeniško tržišče pa neizmerno pridobitev.

Pred dnevi so svečano odprli nov obrat za proizvodnjo »schiedel« dimnih cevi, za katere je zanimanje na našem tržišču izredno veliko. Napori kolektiva so bili bogato poplačani, saj so uspeli angažirati tudi sodelovanje tujega partnerja, to je koncerna Schiedel iz Avstrije, ki bo, kot vse kaže, pri nadaljnji razširitvi proizvodnje tega atraktivnega programa v prihodnjem letu sodeloval tudi s pomembnejšim deležem pri investicijah. Proizvodnja dimnih cevi je komaj dodobra stekla, že je celotna letošnja proizvodnja prodana. Še več, naročila absolutno presegajo možnosti sedanje proizvodnje in kazno je, da bo treba razmišljati o povečanju kapacitet.

Izkoriščujoč absolutno le domače surovine in še te v pretežni meri odpadke (zdrobljeno opeko in železarsko žlindro) pa bo kolektiv v bodoče ustvarjal pomemben delež tudi pri izvozu na tuja tržišča. Že letos bo kolektiv predvidoma dosegel 350.000 dolarjev izvoza, obstoje pa seveda vsi pogoji, da se bo leta z leti tudi močno povečeval, saj bo skokoma rastel tudi dohodek podjetja. V kolikor bo temu pri zadevnemu kolektivu uspelo, da bo dobil nekaj sto milijonov dodatnih kreditnih sredstev za razširitev proizvodnje, bo bruto produkt v letu 1975 že presegel štiri milijarde starih dinarjev, pri čemer bo preko milijardo in pol dohodka. To pa so nedvomno kazalci, ki vlivajo polno zaupanje v kolektiv, ki je v tako kratkem času dosegel toliko pomembnih rezultatov in tolikšen napredek.

Proizvodnja tovrstnega asortimana je za jugoslovansko tržišče še toliko zanimiva, da je proizvodnja za naslednjih deset let praktično že prodana, saj je kolektivu uspelo angažirati trgovsko mrežo v tolikšni mreži, da si je nastopanje na tržišču v celoti zagotovil.

Gospodarstvo žalske občine bo z dosežki Gradnje v prihodnjih letih nedvomno veliko pridobilo, zato je razumljivo, da napori in prizadevanja kolektiva uživajo tudi vso podporo skupščine in drugih dejavnikov. Uspeh Gradnje je tipičen primer hitrega in učinkovitega preusmerjanja ob pravem času. Sleherno odlašanje bi slejko prej rodilo negativne posledice za kolektiv, ki pa ima ob sedanjih dosežkih in ob predvidenem razvoju v prihodnjih letih v celoti zagarantiran uspešen razvoj. Skladno z rastjo gospodarske moči podjetja pa bo nedvomno rastel tudi osebni in družbeni standard članov kolektiva, ki so tudi z lastnim odrekanjem doprinesli k temu, da bodo že jutri imeli sami in njihovi zanamci večji in boljši kos kruha.

Ob že doseženih rezultatih kolektivu prav gotovo ne bo težko najti ustreznega razumevanja pri dejavnikih izven podjetja, da bodo dobili ustrezno pomoč za uresničevanje vsega, kar zajema njihov realni in ambiciozni načrt.

STANOVANJSKO KOMUNALNO PODJETJE - ŽALEC

VZDRŽUJE IN OBNAVLJA LOKALNE CESTE, VZDRŽUJE IN GRADI VODOVODE, IZVAJA RAZNA GRADBENA DELA. UPRAVLJA S STANOVANJSKIM FONDOM V OBČINI ŽALEC, IZDELUJE URBANISTIČNO DOKUMENTACIJO IN PROJEKTIRA VISOKE GRADNJE TER KOMUNALNO OPREMLJANJE ZEMLJIŠČ.

OB 7. JULIJU, PRAZNIKU OBČINE ŽALEC, ČESTITAMO VSEM OBČANOM IN SE JIM PRIPOROČAMO S SVOJIMI USLUGAMI

KMETIJSKI KOMBINAT **Hmezad** ŽALEC

HMEZAD — Kmetijski kombinat Žalec

Uspešna rast vseh dejavnosti

UREJENA KMETIJSKA PROIZVODNJA

Kombinat Hmezad je v svojem enajstletnem poslovanju z naporom delovnega kolektiva, prizadevnih individualnih kmetijskih kooperantov in s pomočjo družbene skupnosti uspel organizirati sodobno kmetijsko proizvodnjo. Ta se rezultira v strnjenih žičnih hmeljskih nasadih, ki prinašajo kakovostni hmelj, kateri slovi v domovini in širom po svetu. Žični nasadi hmelja se iz leta v leto širijo s savinjskim goldingom v zadnjem času pa tudi z novimi še donosnejšimi doma vzgojenimi sortami hmelja. Veliki uspehi so doseženi na področju živinoreje, tako v proizvodnji mleka, kot pri pitanju živine v lastni in kooperacijski proizvodnji. Znatno je porastla mlečnost, saj dosega v farmski proizvodnji že skoraj 5.000 l mleka po kravi. Vrsta individualnih kmetijskih proizvajalcev kooperantov se je specializirala v proizvodnji in tako postajajo pomembni blagovni proizvajalci. Tudi v sadjarstvu je postal Kombinat Hmezad pomemben proizvajalec kvalitetnega sadja, ki ga proizvaja na sadnih plantažah v Mirosanu in Šmarju. Skrbi tudi za razvoj te panoge in v ta namen ima svojo drevesnico, ki sledi tehničnemu napredku ter nudi najkvalitetnejše sadike družbenim in individualnim proizvajalcem. V svojem proizvodnem programu ima v naslednjih letih namen večje razširitve jagodičevega sadja (jagode, ribez, višnje, črešnje in maline) posebno v kooperacijski proizvodnji z individualnimi proizvajalci. Že v letošnjem letu se predvideva zasaditev nekaj desetin hektarjev, katere površine bi se večale z namenom, da se doseže v naslednjih petih letih 3 do 4 tisoč ton teh proizvodov. Ta proizvodnja bi bila nov znatni dohodek marsikateremu individualnemu kmetijskemu gospodarstvu, posebno v področjih, kjer ni hmeljarske proizvodnje (področje Šmarja in obrobni predeli Savinjske doline).

Kombinat Hmezad s svojo razvito strokovno službo pospešuje načrtno blagovno proizvodnjo, pripravlja in uresničuje ureditvene načrte za preusmerjanje kmetij, kar vodi k boljšemu in uspešnejšemu gospodarjenju. Kombinat Hmezad razvija tudi cvetličarsko in zelenjadarsko proizvodnjo. Skrbi za proizvodnjo novih proizvodov, od katerih je že uvedena nova vrsta delikatesne solate »Savinjski witloof«. Razen omenjene proizvodnje se ukvarja tudi z gojenjem rib, perutninarstvom, čebelarstvom itd.

KVALITETNI PROIZVODI ŽIVILSKE INDUSTRIJE

Glede na močno razvito primarno kmetijsko dejavnost v lastnem podjetju in sosednjih kmetijskih organizacijah je Kombinat Hmezad razvil predelovalno industrijo. Ta se je v zadnjih letih modernizirala in povečala svoje zmogljivosti. Osnovni motiv predelovalne industrije v Kombinatu Hmezad je odkup proizvodov od primarne kmetijske proizvodnje in predelave v kvalitetne izdelke, ki zadovoljujejo potrošnika. Dosedanji razvoj je to potrdil. Na mednarodnih in jugoslovanskih razstavah ter ocenjevanjih proizvodov dobivajo priznanja in odličja. Širšemu krogu potrošnikov so znani kvalitetni jogordi in siri Celeia, sadni sokovi Vital, gazirane pijače Sinalco, pakirano meso, vakumsko pakirani mesni izdelki in drugi proizvodi mesne industrije Kombinata.

TRGOVINSKA DEJAVNOST

Kombinat Hmezad skrbi, da s svojimi proizvodi zadovolji potrošnika in da je pot proizvodov do njega čim krajša, hitrejša ter cenena. Zato oskrbuje potrošnike preko svojih prodajaln (delikatesne trgovine, mesnice, kmetijske preskrbe, cvetličarne) in preko trgovinskih organizacij. Zgradil je sodobna skladišča za shranjevanje, pripravo in odpremo blaga. Tržne presežke blaga plasira v izvoz. Poleg trgovine na veliko in malo ima razvito zunanjo trgovino. Opravlja oskrbo z reprodukcijskim, investicijskim blagom in opremo za kmetstvo. Oskrbuje individualne proizvajalce, zadruge in kombinate s kmetijsko opremo domačega in tujega izvora. Zato zastopa več inozemskih podjetij in ima za kmetijske stroje predvsem za individualne proizvajalce konsignacijska skladišča iz katerih oprema takoj dosegljiva. Ima tudi razvito lastno servisno dejavnost za popravilo kmetijske mehanizacije.

Kombinat Hmezad opravlja odkup kmetijskih in ostalih proizvodov. Živinorejce oskrbuje s kvalitetnimi močnimi krmili iz svoje tovarne krme.

Kombinat Hmezad ima razvito še hranilno kreditno službo, preko katere nudi posojila predvsem svojim kooperantom in delavcem podjetja.

GOSTINSTVO

V zadnjih letih posveča Kombinat Hmezad skrb družbeni prehrani zaposlenih ljudi. Preko svoje Samopostrežne restavracije nudi kvalitetne tople obroke delavcem podjetja in ostalim kolektivom celjskega območja.

Kombinat Hmezad širi poslovno tehnično sodelovanje s kmetijskimi organizacijami in trgovskimi podjetji.

MED NAJBOLJŠIMI V DRŽAVI

● Dolgoletna prizadevanja kolektiva Tekstilne tovarne Prebold so rodila obilen sad. Dolga leta odpovedovanja in usmerjanja proizvodnje ter investicij, je pripeljalo kolektiv do stopnje, ko ga danes upravičeno štejemo med najboljše tovrstne delovne organizacije v naši državi.

● Poleg tega, da so v kolektivu skrbeli za modernizacijo proizvodnje, za stalno izpopolnjevanje proizvodnega asortimana in za sprotno prilagajanje zahtevam domačega in tujega tržišča, pa pri vsem tem niso pozabili na osebni in družbeni standard. Tudi na tem pomembnem področju so dosegli zavidljive rezultate, saj so med drugim s svojskim sistemom stanovanjskega varčevanja že prišli tako daleč, da imajo na razpolago celo nekaj prostih sob, ob vseh rešenih stanovanjskih problemih v kolektivu.

V obdobju med obema občinskima praznikoma se je v TT Prebold marsikaj bistveno spremenilo. Modernizirali so tkalnico, pri čemer so izločili preko 300 (tristo!) starih statev in jih nadomestili z novimi brzočolničnimi avtomati. Pri teh modernih strojih dosega ena delavka petkrat večje efekte, kot je to bilo v stari tkalnici. Modernizacija proizvodnje pa je sprostila številno delovno silo, ki pa so jo znali dobro zaposliti. Nihče ob avtomatizaciji ni izgubil delovnega mesta v podjetju. Za 150 žensk ki so prej delale v stari tkalnici so organizirali novo proizvodnjo, ženske nlačne nogavice. Proizvodnja je ob sodelovanju s tujim partnerjem dosegla lep razmah.

Preurejena proizvodnja daje 36 odstotkov več dohodka, kar pa je seveda omogočilo tudi bistveno večji izvoz, ki bo od prejšnjih 600 tisoč dolarjev narastel na milijon in pol. Pri tem velja še zlasti opozoriti na to, da je celoten omenjeni izvoz usmerjen na konvertibilno območje, "isto kar izvažajo na vzhod tu sploh ni zajeto.

Med pomembne dosežke kolektiva pa velja zapisati tudi skrb za delovne ljudi. V obdobju med obema prazniko ma je bilo nočno delo žensk zmanjšano kar za 12 odstotkov, istočasno pa so bila odprta številna nova delovna mesta. Spričo dejstva, da se je med novimi delavci, ki so prišli v kolektiv, zaposlilo največ mladih ljudi, se je tudi starostna struktura kolektiva od poprejšnjih 32 let znižala na sedanjih 25 let. Ta podatek pa kolektiv tekstilne tovarne iz Prebolda uvršča kljub dejstvu, da je tu zaposlenih 1200 delavcev, med najmlajše delovne kolektive ne samo v žalski občini, temveč v celjski regiji na sploh.

Skrb za čimvišji standard članov kolektiva pa se kaže tudi v tem, da so uvedli številne avtobusne proge, tako, da se delavci lahko tudi iz odročnih krajev vozijo na delov tovarno. Mnogim pomeni delo v kolektivu edini vir dohodkov za preživljanje, zato ni čudno, da so ob rasti proizvodnje in dohodka, uvedli tudi nov sistem nagrajevanja katerega rezultati se kažejo v tem, da ni v kolektivu nikogar, ki bi zaslužil manj kot 1100 in v povprečju so osebni dohodki že dosegli višino 1700 dinarjev. To pa prav gotovo ni majhna reč!

Trenutno pa je v kolektivu zelo živahno tudi na političnem področju, saj imajo v razpravi teze za realizacijo ustavnih dopolnil. Zaposleni delavci imajo možnost izbire med tremi variantami glede bodoče organizacije temelj[illegible] organizacij združenega d[illegible] Sicer pa imajo v bodoče [illegible] mnoge načrte, katerih cilj [illegible] nadaljnje povečevanje pr[illegible]vodnje, še večji izvoz, [illegible]daljnja skrb za še v[illegible] družbeni standard, predv[illegible] pa si v kar največji meri p[illegible]zadevajo za čim večjo pov[illegible]vo med kolektivom in [illegible]jem, ki družno z rastjo s[illegible] tovarne doživlja svojo kv[illegible]tativno rast in hiter razv[illegible]

Med novimi statvami se le redko gibljejo ženske, kajti stroji so avtomatični in le red[illegible] potrebujejo pomoč človeških rok. Kar težko je verjeti, da lahko ena delavka str[illegible] tolikim strojem . . .

NOVA HALA — NOVI USPEHI

TAKO PRAVIJO V TOVARNI NOGAVIC POLZELA. Z DOGRADITVIJO NOVE HALE, KI IMA 2000 M² POVRŠINE, BO BISTVENO SPREMENJEN TEHNOLOŠKI POSTOPEK, ZVIŠANA STORILNOST IN ŠE BOLJŠA KVALITETA IZDELKOV

Zdaj tesne prostore bo razbremenila nova hala

Letošnje leto praznuje kolektiv tovarne nogavic Polzela 45-letnico obstoja. V tovarni sicer pravijo, da tega jubileja ne bodo hrupno proslavljali, čeprav so ponosni na svoje dosedanje delo. To še bolj opravičuje dograditev največje faze dograditve nove proizvodne hale. Zaradi nje bo nastala velika tehnološka sprememba, saj bo v njej združena enotna pletilnica. Skladno s tem proizvodnim procesom se bodo modernizirali tudi ostali obratni prostori in se prilagodili novemu načinu dela. Nova pletilnica predstavlja v popolnem pomenu besede novi temelj tehnologije, predstavlja nove možnosti in razširitev kapacitet.

Želja kolektiva je specializirana izdelava ženskih nogavic, predvsem pa hlačnih nogavic. Intenzivnejši razvoj tovarne se je pričel šele po letu 1962, v zadnjem desetletju pa je bil napravljen velik tehnološki skok! Če vzamemo za primerjavo samo en podatek. Pred desetimi leti je 500 ljudi naredilo letno 3,000,000 nogavic, v letošnjem letu pa enkrat večje število ljudi 18,000,000 nogavic. Se pravi, ob enkratnem povečanju števila zaposlenih je proizvodnja porasla kar za šestkrat.

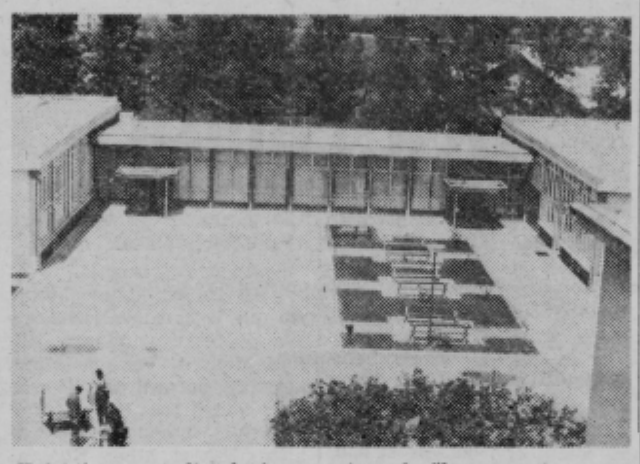

Kolektiv ima tudi zelo lepo urejene družbene prostore

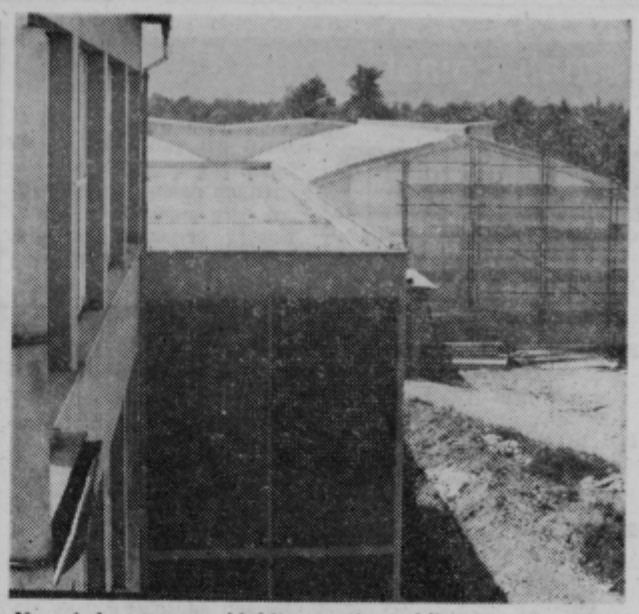

Nova hala — nove pridobitve, novi uspehi!

Kdo nosi glavne zasluge takšnih rezultatov? Prav gotovo sodobna tehnologija in pa seveda odlična organizacija dela, vse skupaj pa je plod dela prizadevnega kolektiva.

Kot je že bilo omenjeno, je proizvodnja močno usmerjena na izdelavo ženskih hlačnih nogavic. Na splošno pa v POLZELI izdelujejo 70 odstotkov ženskih nogavic, 30 odstotkov pa moških. Pri izdelavi moških nogavic se vedno bolj ogrevajo za mešanico naravnih in umetnih vlaken. Zato precej uvažajo surovine, vendar sami doma veliko prodajo in položaj na domačem trgu ni slab.

Vendar v POLZELI tudi izvažajo. Imajo obrat za predelavo materiala in delajo največ za Zahodno Nemčijo. O kvaliteti izdelkov pa dovolj zgovorno govori velika potrošnja izdelkov te dobro znane tovarne.

Nova hala bo gotova približno prve dni julija. Povsem razumljivo je, da bo kolektiv s to pridobitvijo dostojno praznoval svojo 45-letnico obstoja in dela. Nov obrat pa ni samo simbol dosedanjih poslovnih in proizvodnih rezultatov, je pogoj, vzpodbuda in garancija za nove, še boljše uspehe.

SAVINJSKI MAGAZIN — NOSILEC RAZVOJA

Srednjeročno načrtovanje razvoja trgovine, gostinstva in turizma je nesporno pokazalo, da je potrebno prizadevanja v občini Žalec osredotočiti na skupne napore za čimprejšnje uresničenje postavljenih nalog. Ekonomske analize so nakazale potrebo po ustreznem tesnejšem povezovanju na tem gospodarskem področju in kot rezultat tega so se nekatere združitve že opravile, s tem pa je SAVINJSKI MAGAZIN postal temeljni nosilec bodočega razvoja trgovine, gostinstva in turizma v žalski občini.

Dosedanji uspehi, ki jih v nobenem primeru ni bilo malo, so realno izhodišče in zagotovilo obenem, da bo tudi bodoči razvoj, začrtan v realnih programih, kmalu uresničen. Združeni potenciali nedvomno omogočajo še hitrejšo gospodarsko rast kolektiva, ki predstavlja čedalje bolj pomemben dejavnik celotnega gospodarstva v občini.

Nesporno je dejstvo, da je kolektiv Savinjskega magazina v preteklih letih dosegal pomembne gospodarske dosežke predvsem zaradi tega, ker je bilo celotno delo temeljito načrtovano in ker so bili jasno začrtani cilji razvoja.

Tudi delna preusmeritev kolektiva v bodoče, ko bo ustrezen razvoj doživela tudi gostinska dejavnost in s tem tudi turizem, je tako kot celoten razvoj doslej že temeljito načrtana in programirana. Kot rezultat takega dela so se k Savinjskemu magazinu že pridružili nekateri, doslej samostojni gostinski kolektivi, da bi tako združeni na osnovi enotnih načrtov, skupnih vlaganj in prizadevanj dosegali v bodoče še lepše rezultate.

Poleg tega, da bodo v kolektivu v bodoče posvečali vso pozornost tudi gostinsko turistični dejavnosti, pa bodo seveda še naprej skrbeli za ustrezen kvalitativen razvoj trgovske dejavnosti. Eden največjih posegov na tem področju bo prav gotovo izgradnja shoping centra, ki bo ena največjih žalskih pridobitev v zadnjih letih. Sicer pa bodo v prvi fazi razvoja turistično gostinske dejavnosti posvetili največ pozornosti jezeru v Braslovčah. Tod obstoje vsi pogoji, da se tu v perspektivi razvije pomemben turistično rekreativen center. Že z izgradnjo sedanjega gostinskega objekta leta 1967 je jezero zelo zaživelo, saj ga letno obišče več tisoč prehodnih gostov. Velik korak naprej pa je bil storjen tudi v letošnjem letu, ko je do jezera stekla nova asfaltna cesta, ki bo nedvomno pozitivno vplivala na povečanje dotoka motoriziranih gostov. Prav tako pa bodo v letošnjem letu veliko pridobili s tem, ker bodo prizidali in razširili sedanjo restavracijo, s čemer se bo kapaciteta objekta povečala na 200 sedežev. Nekoliko niže, pod sedanjo pregrado, končujejo izgradnjo zimovnika za ribe, ki bo v poletnih mesecih služil tudi za kopanje. V prihodnje pa ob jezeru načrtujejo še izgradnjo depandanse z dvajsetimi ležišči, kar bo privlačnost tega objekta le še povečalo. Spričo idealnih možnosti, ki jih nudijo obrobni gozdovi, pa je razumljivo, da bo tod v bližnji prihodnosti zrastlo weekend naselje, ter ustrezna rekreacijska igrišča. Z vsem tem bo Braslovško jezero postalo še privlačnejše za številne turiste, ki se bodo odločali, da bodo tod preživeli nekaj dni svojega letnega odmora.

Kot rečeno, je z razširitvijo svoje dejavnosti SAVINJSKI MAGAZIN Žalec postal tudi pomemben dejavnik na gostinsko turističnem področju, kar bo prav gotovo v bodoče omogočilo, da se tudi ta, gospodarsko vse bolj interesantna dejavnost, tudi v žalski občini ustrezno razvije.

Pogled na braslovško jezero, ki se bo v bodoče razvilo v pravi rekreacijski center v žalski občini . . .

mali oglasi

PRODAM

VEČJO kuhinjsko kredenco, hladilnik, radioaparat in gramofon prodam. Volferl Marica, Ul. 29. novembra 55 Celje.

FIAT 1100 karavan in Olimpia — karavan prodam po ugodni ceni. Celje, Trnovlje 126.

POHIŠTVO za dnevno sobo, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Kolarič Tomo, Cesta na Dobrovo, 79 Celje.

ZAJCJI hlev prenosljiv — devet predelov — dobro ohranjen poceni prodam. Meh, Žalec, Cesta žalskega tabora 5.

RABLJEN globok otroški voziček prodam. Grilc Nevenka, Celje — Miklošičeva 4/I.

POLAVTOMATSKI pralni stroj, televizor RR, dvobrazdni traktorski plug in avto »Opel Rekord« prodam. Z. A. Marija Dobje Dramlje.

ZAPOSLITEV

TRGOVSKO pomočnico, kvalificirano, lahko začetnico — sprejme prodajalna obutve »Peko« Laško. Ponudbe pošljite na poslovalnico »Peko« Laško.

IŠČEM gospodinjsko pomočnico za delo pri štiričlanski družini. Nudim izredno ugodne stanovanjske pogoje. — Ponudbe pod oznako »Maja«.

SVET Osnovne šole »Slavko Šlander« Prebold, razpisuje prosto delovno mesto snažilke in pomožne kuharice za polovični delovni čas. Prijave pošljite v roku 15 dni po razpisu na gornji naslov.

SPREJMEMO čistilko za stopnišče. Hišni svet, Cankarjeva 6, Celje.

SOFER AB kategorije z znanjem nemškega jezika in poznanjem naših obmejnih držav išče zaposlitev — najraje v celjskem območju. Ponudbe pod »Zanesljiv«.

RAZNO

ŽELITE hitro prenoviti vaše stanovanje? Polagam tapete, tapisom, plastične strope in montiram vse lesene izdelke. Muhič, Titova c. 177 — Ljubljana.

UPOKOJENEC s svojo hišo in neka, zemljišča v bližini Celja želi spoznati žensko staro nad 55 let, mirno in pošteno zaradi ženitve. Ponudbe pod »Upokojenka«.

REJCI perutnine pozor! Kvalitetne piščance brojlerje in nesne pasme v starosti od 1—14 dni dobite vsak dan v Valilnici Dobravc Zg. Roje 23, Šempeter.

OPOZARJAM, da nisem plačnik dolgov mojega moža Mirka Kovača iz Planine pri Sevnici. Kovač Julijana, Planina pri Sevnici.

KUPIM

STAREJŠA zakonca kupita prazno sobo po možnosti tudi kuhinjo z elektriko in vodo v okolici Celja. Ponudbe pod »Nujno«

ŠTEDILNIK — prenosljiv na trdo gorivo, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe pod »Štedilnik«.

STANOVANJE

USLUŽBENKA išče prazno sobo. Ponudbe pod »Nagrada«.

SEJNA IN SPOMINSKA SOBA

Zadnji dan junija so pri celjski mestni hranilnici, poslovni enoti Ljubljanske banke, odprli obnovljeno sejno sobo. Dogodek bi si sam po sebi ne zaslužil posebne pozornosti, če bi ne bil z njim vezan lep delček celjske zgodovine.

»Ta prostor,« je v uvodnem govoru dejal direktor celjske podružnice Ljubljanske banke Zdravko Pudgar, »je bil zgrajen 1887. leta in je vseskozi služil kot sejna soba takratni mestni hranilnici. Da pa bi poznejšim rodovom ohranili spomin na delo zavednih gospodarstvenikov, smo pričeli z načrtnim zbiranjem starih arhivskih materialov, ki jih tu razstavljamo. Tudi »Zgodovina hranilništva na Celjskem« izpod peresa prof. Janka Orožna je pred tiskom. Tako bo naša podružnica zadostila tudi poslanstvu dolgoletne tradicije denarništva v Celju in okolici.«

Slavnost so združili s podelitvijo srebrnih hranilnih knjižic Faniki Severjevi v akciji milijontega varčevalca ter Miki Nosanovi v akciji radijskega radarja. Posebni spominski priznanji pa sta dobila predsednik in podpredsednik odbora varčevalcev, dr. Aleksander Hrašovec in Anton Fazarinc. MB

ČLOVEČNOST MED LJUDMI

Pod tem geslom so se pred kratkim zbrali številni krvodajalci v velenjski občini. V občini je registriranih okoli 8000 krvodajalcev, kar daje slutiti izreden humanistični čut do soljudi. Zlasti velja pohvaliti tovarno gospodinjske opreme Gorenje, ki daje vsakemu krvodajalcu-delavcu ob oddaji krvi dela prost dan. Z lepimi uspehi pa se lahko pohvali tudi krajevna organizacija Rdečega križa v Šmartnem ob Paki.

Na slavnosti so podelili 235 srebrnih odličij, zlatih pa 74. Za več kot 15-kratno darovano kri so izročili 38 priznanj, za več kot 24-kratno in nad 25-kratno pa 9 priznanj in posebnih plaket.

Posebnega priznanja pa so bili deležni krvodajalci-heroji, kot jih je imenoval predsednik občinskega odbora RK, Jože Medved. Tako je Mirko Žirovnik daroval kri 45-krat, Ivan Podgoršek 34-krat, Martin Mulej 32-krat, Bruno Trebičnik 30-krat, Albert Kočevar in Alojz Tišler po 28-krat, Franc Oštir 26-krat ter Pavla Tučman in Alojz Špitalm po 25-krat. V. KOJC

Nudimo dober honorarni zaslužek za cca 5 ur lažjega fizičnega dela dnevno

Pismene ponudbe dostavite na naslov:

AERO — kemična in grafična industrija Celje — Splošni sektor

Razpisna komisija pri upravnem organu

OBČINE LAŠKO

razpisuje
naslednji prosti delovni mesti:

a) ŠEF ODSEKA in REFERENT za obče zadeve

b) DAVČNI IZVRŠITELJ

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

pod a)
— da imajo višjo šolsko izobrazbo, pravne ali upravne smeri
— da imajo 3 leta delovnih izkušenj
— da imajo organizacijske sposobnosti
— da so družbeno aktivni

pod b)
— da imajo srednjo šolsko izobrazbo, administrativna smer
— da imajo 1 leto delovnih izkušenj ali
— da imajo osemletko
— da imajo 3 leti delovnih izkušenj

Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Osebni dohodek po pravilniku.

Stanovanja ni.

Kandidati naj pošljejo pismene vloge s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev, kolkovane z 2,00 din na naslov:

»SKUPŠČINA OBČINE LAŠKO — RAZPISNA KOMISIJA«

Razpisni rok velja 15 dni od dneva objave.

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE

»ERA« VELENJE

prodaja

NA JAVNI DRAŽBI,

dne 15. julija 1972, ob 9. uri

v strojnem parku

Družmirje — Šoštanj,

naslednje predmete:

— hmeljska sušilnica Podkraj v Šentilju z zemljiščem
— gospodarsko poslopje Minkš v Selu pri Velenju z zemljiščem
— tovorni avto TAM 4500
— traktor Fergusom 35
— kombajn za žito
— molzna naprava (za večje število molznic)
— sadna stiskalnica (lesena)
— vprežni vozovi in drugi rabljeni manjši kmetijski stroji
— žaga venecijanka
— trgovska oprema: razni pulti, špecerijski stroji, tehtnice, aluminijasti profili in kovinska vrata.

Ogled navedenih predmetov je možen dan pred prodajo na istem mestu.

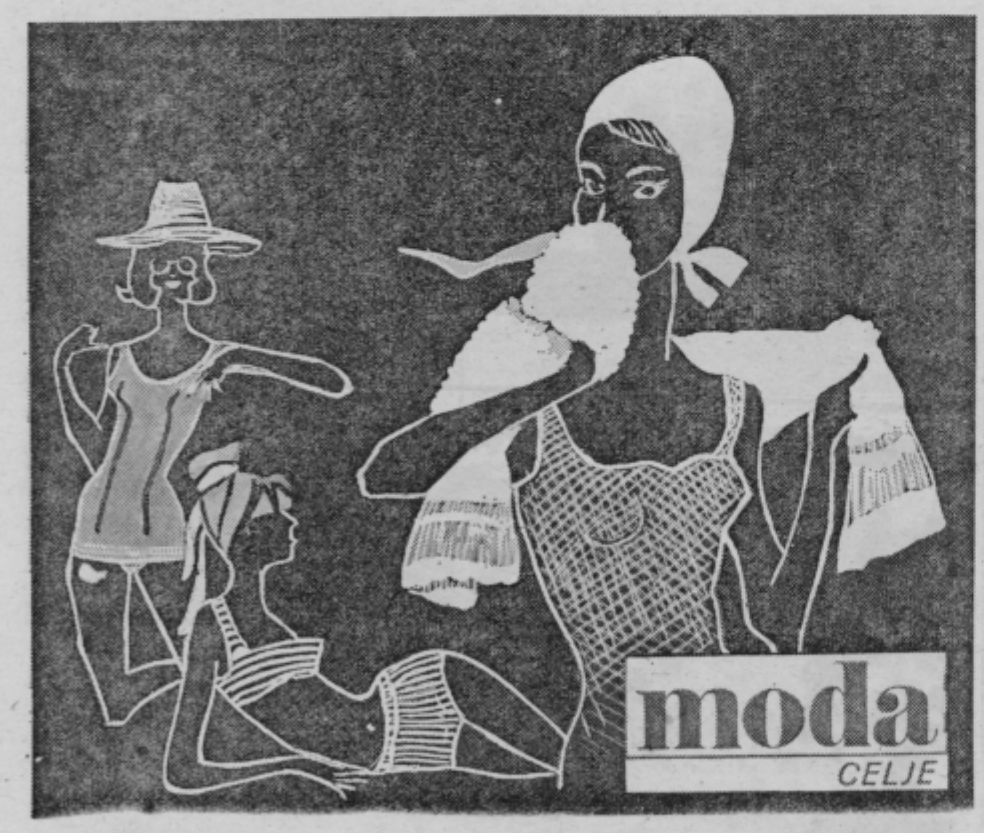

PRED ODHODOM NA VAŠ LETNI DOPUST VAM PRIPOROČAMO, DA OBIŠČETE NAŠE POSLOVALNICE, KJER LAHKO DOPOLNITE VAŠO GARDEROBO Z NAJSODOBNEJŠIMI KROJI IN VZORCI

SE PRIPOROČAMO
KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA

moda
CELJE

„SIGMA“ *Žalec*

Savinjska industrija opreme in gradbena montaža

VSEM OBČANOM ŽALSKE OBČINE ČESTITAMO ZA PRAZNIK — 7. JULIJ

— gradimo in montiramo kompletno vodovodno omrežje, centralno kurjavo in vodovodne instalacije
— proizvajamo trajno goreče peči in sanitarne bloke
— izdelujemo ladijsko opremo in ventilacijske naprave za lesno industrijo

FERRALIT

FERRALIT ŽALEC izdeluje vse vrste ulitkov iz sive litine, barvastih kovin, kontinuirano litino in opravlja mehanske storitve.

ČESTITAMO PREBIVALCEM IN DELOVNIM LJUDEM OBČINE ŽALEC ZA PRAZNIK — 7. JULIJ

ZANIMIVA IZBIRA
TAPET
IZ UVOZA

TKANINA CELJE Dekor

garant

ŠE BOLJŠA KVALITETA

POHIŠTVENA INDUSTRIJA POLZELA

To je geslo tega sorazmerno mladega podjetja v Polzeli. Zraslo je iz malega obrtnega invalidskega podjetja v velik kolektiv, ki dnevno proizvede sto spalnic po zelo dostopnih cenah

Za razširjeno proizvodnjo in večjo kvaliteto. Investicija, v kateri sodeluje podjetje s 70 odstotki lastne udeležbe.

Že danes lahko zapišemo, da bo GARANT praznoval prihodnje leto svojo 25-letnico dela. Takoj po vojni je bilo to majhno invalidsko podjetje, ki je izdelovalo pohištvo na najbolj enostaven način. Pozneje je bilo integrirano s celjskim podjetjem LIK Savinjo, 1965 leta pa se je ponovno osamosvojilo in se specializiralo za izdelavo spalnic in kosovnega pohištva. Dnevno izdela ta tristoštirinajski kolektiv 80 do 100 spalnic za domače tržišče, v načrtih pa imajo tudi izvoz. To jim bo omogočila predvsem nova proizvodna hala, v katero bodo namestili nove stroje, pa tudi ostali delovni pogoji bodo bistveno spremenjeni.

Dnevno tako velike serije spalnic jim omogoča sodobna tehnologija in cene so dostopne vsakomur. Ravno zaradi tega ima GARANT zelo širok krog kupcev po vsej Jugoslaviji. Proizvodnja teče v dveh izmenah, kapacitete pa so maksimalno izkoriščene in en sam delavec potrebuje 14 ur, da izdela spalnico. Le-te izdelujejo v dveh variantah: klasične nizke in sodobne visoke.

Veliko izdelajo tudi kosovnega pohištva in to omogoča potrošnikom široko izbiro za dopolnjevanje stanovanjske opreme. Program pa zajema tudi izdelovanje kombiniranih omar, ki jih bodo izdelovali predvsem za Vojvodino, ležišča pa za opremo privatnih penzionov v Primorju.

GARANT ima veliko število kooperantov, skoraj polovico proizvodnje je namenjeno izdelavi artiklov za kooperante. To so predvsem hrbtišča za omare in obdelava lesnih površin. Vse te artikle so druga podjetja prej v veliki meri uvažala, zdaj pa to izdeluje GARANT in je tako neposredno to podjetje vplivalo na zmanjšanje uvoza. Sčasoma bodo prešli le na široko obdelavo lesnih pa tudi kovinskih površin.

Posebna zanimivost in največja pridobitev za podjetje pa bodo novi proizvodni prostori. To je velika hala s približno 3000 kvadratnimi metri površine in predstavlja približno milijardno investicijo. Zanimivo pa je predvsem to, da podjetje sodeluje s 70 odstotki lastne udeležbe, 30 odstotkov pa so krediti. Velik delež ima zavarovalnica SAVA iz Celja, ki je močno zainteresirana za izgradnjo nove hale, ki bo močno zmanjšala njihov rizik v GARANTU. To podjetje je pravzaprav prvo v žalski občini, ki je uspelo tako angažirati neko zavarovalnico pri svojih investicijah. Pri kreditiranju sodeluje tudi Ljubljanska banka in pa rezervni občinski sklad.

Kolektiv se srečuje s problemi cen, nelikvidnostjo in kadrovskimi problemi. Te rešuje predvsem z internim izobraževanjem pa tudi z razpisi štipendij. Zelo važno je to, da bodo imeli dovolj usposobljenih kadrov, ko bo začela obratovati nova hala.

Med obiskom predsednika CK ZKS Franceta Popita in inženirja Andreja Marinca, sekretarja sekretariata, je bil v mali dvorani Narodnega doma v Celju tudi razgovor z aktivom neposrednih proizvajalcev — člani ZK. Delavci — komunisti iz več celjskih delovnih organizacij so kritično spregovorili o razvitosti samoupravljanja in o delu ZK.

Foto: B. Strmčnik

29. junij je bil za vojake celjske garnizije prav gotovo najpomembnejši dan. Komaj so stopili skozi vrata vojašnice in oblekli uniforme in komaj spoznali le majhen delček vojaškega življenja, jim je že bilo zaupano orožje. In ob tem svečanem trenutku so se postavili v vrste, pozdravili zastavo in prisegli, da bodo vredni sinovi svoje domovine. Prisegli so, da bodo dali tudi svoja življenja, če bo treba. S tem trenutkom so postali »del stroja, ki nikoli ne sme zatajiti,« kot je dejal major Slavko Zeljezić.

Foto: D. Medved

EXPORT
KOVINOTEHNA
IMPORT
prodaja in proizvaja
v sodelovanju z zahodnonemško firmo
INTERCAL

KOVITHERM
— enostopenjski visokotlačni oljni gorilec
— vgraditev je možna na vse vrste kotlov
— obratovanje je tiho
— visoka stopnja izkoristka

KJER GOSPODARI ČAS

Mlini in mlinarji

Piše DRAGO MEDVED

To je prav gotovo v soteski proti Vitanju, kjer je bilo še pred nekaj leti veliko mlinov, zdaj bi pa lahko na prste prešteli tiste, ki so uspeli ohraniti vsaj kolo, ne da bi se tudi to vrtelo. Tako stojijo vsi, ki so obstali, drugi pa so prezidani ali pa popolnoma porušeni.

Hudinja si je utrla pot po ozki soteski, cesto so stisnili pod skale in na belem kamenju je zrasel smrekov gozd, ki daje videz, da so kamnite stene še višje. Že pred Vitanje pa je na desni

Ivanka Črešnar pripoveduje o mlinu z nenavadno mirnostjo, kot da nikoli niso imeli doma mlina.

strani ob cesti v Socki mlin Henrika Majcna, še pogumnega šestdesetletnika, ki pa je pred dvema letoma ustavil mlinska kolesa, ker je pač mlin dotrajal. Začuda pa je dejal, če bi imel denar, da ga popravi in obnovi, bi še rad mlel in da bi imel več kot dovolj dela. Henrik se je rodil očetu Francu in materi Alojziji. Mlin je kupil oče Franc že leta 1887 in sicer od Stigelcov. Henrik pa je mlin prevzel 1928 in je mlel do vojne. Takrat je bil v jugoslovanski vojski in ujet. Ko se je rešil nemškega ujetništva, je odšel v partizane, kjer se je po osvoboditvi vrnil domov in mlinaril ralje. Mleli so vse vrste žita in to noč in dan. Kakšnega posebnega veselja niso poznali, v mlin pa so mu nosili celo iz Šentjurja. Med vojno, ko je bil v partizanih in v ujetništvu, sta mlela brat Polde in žena. Zdaj je mlin zapuščen, kolesa so prhlena, voda pa se iz rake zliva v prazno.

Čas je šel dalje, kolesa pa so obstala . . .

Če v Vitanju krenete proti farni cerkvi, zavijete na desno pri veliki lipi mimo gostilne pri Kuzmi, pa pridete po nekaj sto metrih do domačije, kjer živita Polde in Ivanka Črešnar z mamo Rozalijo in otroci. Najstarejši je Poldek, pa Nejči in Ivica. Cela družina, ko je še živel oče Matija, je živela v Hudinji pri Vitanju. V dolino so se preselili 1939, v Pako št. 3. Tukaj sta se tudi pred šestnajstimi leti poročila Polde in Ivanka. V letu preselitve je oče Matija z ženo Rozalijo tudi kupil mlin, kjer so mleli vse do letošnje pomladi. Zdaj pa je že kolesa prerasel mah in ob raki se igrajo le še otroci in verjetno postavljajo tiste svoje male mlinčke, izrezljane iz vrbove palice s spretno otroško roko in ostrim očetovim pipcem.

Nizka dolga zgradba je stoletja dajala kruh . . .

Tudi tukaj so mleli med vojno. Gospodinja Ivanka je dejala, da je bilo v tistem njihovem koncu še kar mirno. Le kdaj pa kdaj so prišli partizani po moko, Nemci pa so jo itak jemali povsod, kjer je bila.

Mli sam mora imeti visoko starost in domačini predvidevajo, da ima čez tristo let. To bi se dalo sklepati po zidovih in obli. ki hiše. Sicer pa pravijo, da zdaj to ni važno, kajti mlin je utihnil za vse čase kot eden izmed zadnjih. Mladi gredo v svet, v tovarne, nihče se noče vezati na hišico ob vodi. Pa tudi dela ne bi bilo in ne zaslužka. Tako bo nujno, da bodo počasi vsi ti romantični samotarji ob številnih vodah in strugah izginili, kot so izginili črni oglarji s svojimi kopami.

Henrik Majcen je bolj redkobeseden in hudo mu je, ker ne more popraviti svojega mlina.

NOVI TEDNIK — Glasilo občinskih organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva Celje, Laško, Slovenske Konjice, Šentjur, Šmarje pri Jelšah in Žalec — Uredništvo: Celje, Gregorčičeva 5, poštni predal 161; Naročnina in oglasi: Trg V. kongresa 10. — Glavni in odgovorni urednik: Jože Volfand; Tehnični urednik: Drago Medved — Redakcija: Milan Božič, Edi Goršič, Jure Krašovec, Milan Seničar, Zdenka Stopar, Milenko Strašek, Berni Strmčnik — Izhaja vsak četrtek — Izdaja ga ČGP »Delo« — Tisk in klišeji: ČGP »Delo« Ljubljana — Rokopisov ne vračamo — Cena posamezne številke 1 din — Tekoči račun: 501-1-167/2, ČGP »DELO« Ljubljana — Tel.: uredništvo 23-69 in 31-06, mali oglasi in naročnine 28-00